XXX-lecie Wielkiej Rewolucji Październikowej

TRYBUNA ROBOTNICZA

16 stron ... Cena 2 zł.

Nr. 306 — (977) Katowice - Kraków - Wrocław - Częstochowa - Rzeszów - Kielce. piątek, 7 listopada 1947 r. Rok V

Dziś w numerze:

Artykuły i dokumenty o Rewolucji i życiu ZSRR

TWIERDZA i DROGOWSKAZ POSTĘPU

JAKUB BERMAN

Dziś, kiedy upłynęło 30 lat od Wielkiej Rewolucji Listopadowej, bardziej niż kiedykolwiek zdajemy sobie sprawę, że 7 LISTOPADA 1917 ROKU BYŁ NAJDONIOŚLEJSZĄ, NAJBARDZIEJ PRZEŁOMOWĄ DATĄ W DZIEJACH LUDZKOŚCI.

Różnie można mierzyć olbrzymi dorobek zawarty w tym trzydziestoleciu.

Można go mierzyć olbrzymim zasięgiem zmian materialnych, jakie dokonane zostały w tym czasie na ogromnych obszarach byłego imperium rosyjskiego, liczbą nowych domów i miast, kanałów i linii kolejowych, blumingów i kombajnów, zdumiewającym rozwojem sił wytwórczych, wzrostem wydajności pracy, potężnym skokiem rozwojowym, który nie ma precedensów i jest nieodpartym świadectwem wyższości gospodarki socjalistycznej nad gospodarką kapitalistyczną.

Można ten dorobek mierzyć postępem kultury i oświaty, liczbą izb szkolnych i wyższych uczelni, książek i laboratoriów, teatrów i muzeów, gazet codziennych i monumentalnych rzeźb, pogadanek dla dzieci i granitowych pomników, kin i domów wypoczynkowych, łóżek szpitalnych i świetlic, arcyludzkich poematów i porywających powieści.

Można by ten dorobek mierzyć głębokością przeobrażenia człowieku, jakie dokonało się płynącym z wiary w człowieka, przeoraniem, przeobrażeniem psychiki ludzkiej, sumą szlachetności i poświecenia, bezinteresowności i entuzjazmu, jaki wyzwala ustrój socjalistyczny, szczytem bohaterstwa zwykłego człowieka radzieckiego na polu bitwy i na posterunku pracy.

Można by mierzyć dorobek 30-lecia odpornością i zwartością nowej więzi społecznej — demokracji socjalistycznej, rosnącym zasięgiem świadomie czynnej wielomilionowej masy ludzkiej, która kształtuje nowe formy państwowości.

Lecz wielkość dorobku REWOLUCJI LISTOPADOWEJ nie da się zamknąć w granicach Związku Radzieckiego, wybiega ona daleko poza jego obręb. Rewolucja Listopadowa promieniuje na cały świat, stała się potężnym katalizatorem rozwoju społecznego.

Przeczuwał to LENIN, pisząc we wrześniu 1917 r., a więc w przededniu Rewolucji Listopadowej w swej pracy „Państwo a Rewolucja":

„Jest rzeczą ważną uprzytomnić sobie, jak bezgranicznie zakłamane jest pospolite burżuazyjne wyobrażenie o tym, jakoby socjalizm był czymś martwym, zastygłym, czymś ustalonym raz na zawsze, podczas gdy w rzeczywistości TYLKO od socjalizmu rozpocznie się szybki, rzeczywisty, istotnie masowy z udziałem WIĘKSZOŚCI ludności, a potem całej ludności, ruch postępowy we wszystkich dziedzinach życia społecznego i osobistego" (Lenin, Dzieła t. XXI, str. 439).

Lenin nie zdążył napisać projektowanego, następnego rozdziału swej pracy pt.: „Do świadczenia rewolucji 1905 i 1917 roku", zaznaczając we wstępie pisanym 30 listopada 1917 r.: „przyjemniej i pożyteczniej jest realizować „doświadczenia rewolucji", niż o nich pisać".

Ten właśnie twórczy impuls rozwojowy tkwiący w Rewolucji Listopadowej wycisnął niezatarte piętno na obliczu świata. WPŁYNĄŁ I NADAL WPŁYWA POTĘŻNIE NA DZIEJE CAŁEJ LUDZKOŚCI.

Klasa robotnicza, narody Związku Radzieckiego za cenę olbrzymiego wysiłku i poświęcenia wyrąbały drogę do społeczeństwa bezklasowego, do społeczeństwa, które ZLIKWIDOWAŁO WYZYSK CZŁOWIEKA PRZEZ CZŁOWIEKA.

W tym samym czasie ŚWIAT KAPITALISTYCZNY, który wkroczył w swą ostatnią, imperialistyczną fazę, STACZA SIĘ CORAZ BARDZIEJ NA BEZDROŻA SZOWINISTYCZNEGO, RASISTOWSKIEGO OBŁĘDU, KOLONIALNEJ BRUTALNOŚCI I WOJENNEGO ZDZICZENIA.

Przed 30 laty rewolucyjna Rosja była żagwią płonącą, nadzieją i zachętą dla tych, którzy burzyli się przeciw krzywdzie społecznej, przeciw uciskowi narodowemu i kolonialnemu. Przed 10 laty, kiedy ludowa Hiszpania broczyła krwią w walce o wolność, kiedy brunatna bestia faszystowska szykowała się do skoku, aby zawładnąć Europą, a potem całym światem, wszystkie siły walczące o wolność i postęp czerpały swą otuchę z postawy i siły Związku Radzieckiego. Przyszły ponure lata upodlenia i klęsk, Monachium i kapitulacji, wybiła wreszcie godzina rozstrzygnięć i znów Związek Radziecki zajął czołowy posterunek i nie zawiódł nadziei i ufności narodów walczących o wolność.

Związek Radziecki wzniósł się na niedoścignione wyżyny bohaterstwa, na przedpolach MOSKWY, LENINGRADU I STALINGRADU rozgromił hitleryzm i ocalił świat przed zalewem hitlerowskiego barbarzyństwa.

Dziś w r. 1947, kiedy Europa nie zaleczyła jeszcze swoich ran, zadanych przez agresję hitlerowską, a już ukształtował się nowy ośrodek agresji imperialistycznej, nowa diabelska kuźnia „totalnej wojny", kiedy zawisła nad światem groźba zachłannej i nieprzebierającej w środkach dyktatury dolara i bomby atomowej — Związek Radziecki znów jest decydującym ośrodkiem, dokoła którego skupiają się wszystkie siły postępu z wiarą i głębokim przeświadczeniem, że i tym razem potrafią ocalić cywilizację, że potrafią uratować pokój. Kraj zwycięskiej Rewolucji Socjalistycznej jest dla nich twierdzą i oparciem, socjalizm — drogowskazem, chociaż nikt nie narzuca jednego dla wszystkich schematu drogi do socjalizmu.

★

Z potoku zjawisk świata kapitalistycznego, które wypełniały ubiegłe 30-lecie, zatrzymamy się na dwóch najbardziej charakterystycznych — na imperializmie niemieckim i na imperializmie amerykańskim, na ich różnicach i podobieństwie.

Zoologiczny imperializm hitlerowski został określony jako najbardziej drapieżna, najbardziej zwyrodniała forma imperializmu. Zapisał się on haniebnie w dziejach masową mordownią totalnej wojny, zwierzęcym zdeptaniem i upodleniem człowieka, obozami śmierci, trującym dymem pieców krematoryjnych. Głowiąc się nad przyczynami tego szczególnego zwyrodnienia szukano ich, sięgając wieków ubiegłych, w specyfice niemieckiego rozwoju historycznego, we wczesnym uwiądzie i niedorozwoju rewolucji burżuazyjnej w Niemczech (nie darmo pisał Hercen, że „wszystkie dobre początki roku 1848 miały przyjść na świat w siódmym miesiącu, i miały umrzeć przed ząbkowaniem"), w niedemokratycznym i bismarkowskim zjednoczeniu Niemiec, w historycznym spóźnieniu niemieckiego imperializmu.

Wydaje się jednak, że nie pomniejszając ubocznego wpływu tych wszystkich czynników, ZWYRODNIAŁA FORMA HITLERYZMU WYNIKAŁA PRZEDE WSZYSTKIM Z SAMEJ ISTOTY IMPERIALIZMU, z tego, że w imperializmie niemieckim na skutek szeregu okoliczności doszły wcześniej do głosu najbardziej drapieżne jego grupy.

Kiedy stos pacierzowy hitlerowskiego imperializmu został strzaskany pod ciosami Armii Radzieckiej, przed Europą otwarły się perspektywy szybkiej odbudowy i rozwoju. W szeregu krajów ugruntowały się rządy demokracji ludowej. Również we Francji i Włoszech odczuwało się podmuchy nowej wiosny ludów. Coraz natarczywiej wdzierał się jednak na widownię europejską imperializm amerykański. Przystąpił już pośpiesznie do kuracji niemieckiego imperializmu, zakładając mu amerykański gorset gipsowy. Zaopiekował się gorliwie angielskim imperializmem, który jednak w tym miłosnym uścisku musi rozluźnić wiązadła swego imperium, rozluźnić je nie gwoli emancypacji tych krajów, lecz na rzecz kurateli amerykańskiej.

Równocześnie imperializm amerykański „spieszy z pomocą" Francji i Włochom, aby je całkowicie uzależnić od amerykańskich ośrodków dyspozycyjnych. Nie zaniedbuje też interwencji w Grecji, tworzenia baz w Turcji, na Bliskim Wschodzie i w wielu innych punktach świata.

Nie może nie budzić refleksji przypomnienie takich faktów i analogii, jak udzielenie Grecji przez Niemcy pożyczki w r. 1937 w sumie 250 milionów marek na pokrycie sprzętu wojennego, jak niemieckie pomysły „bloku markowego" i wywody ówczesnych ekonomistów hitlerowskich na temat „pożyczek nowego typu".

Wystarczyło krótkiego czasu, aby odsłonić podszewkę doktryny Trumana i planu Marshalla.

Rok 1947 obnażył istotę amerykańskiego imperializmu, wykazał, że po wyrugowaniu resztek okresu roosevelltowskiego, WILCZA NATURA IMPERIALIZMU DOCHODZI DO GŁOSU Z CAŁĄ BRUTALNOŚCIĄ RÓWNIEŻ W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

Inna niż w Europie droga rozwijał się kapitalizm w Stanach Zjednoczonych, nie musiał rozdzierać pęt feudalizmu, mógł torować amerykańska (w odróżnieniu od pruskiej) drogę przenikania stosunków kapitalistycznych do rolnictwa, co sprzyjało wzrostowi rynku wewnętrznego. Tym szybciej rosła waga Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej, tym bardziej przyspieszone było tempo koncentracji i centralizacji kapitału, szczególnie w toku pierwszej i drugiej wojny światowej.

Te szczególne warunki rozwoju imperializmu amerykańskiego stały się podnietą dla teorii superkapitalizmu, rzekomo wolnego od kryzysów i wewnętrznych sprzeczności. Kryzys 1929 r. rozwiał te złudzenia, odsłonił nieuleczalną chorobę kapitalizmu amerykańskiego i nieodłączność jego losów od imperializmu krajów europejskich.

Podobnie jak rok 1929 rozwiał legendę o amerykańskim superkapitaliźmie, ROK 1947 ROZWIAŁ LEGENDĘ O RZEKOMYM PACYFIZMIE AMERYKAŃSKIEGO IMPERIALIZMU. Wielbiciele „amerykańskiego stylu życia" stają się uboższ o jedno złudzenie, milionowe rzesze ludzi pracy staną się bogatsze o jeszcze jedno doświadczenie, będą bliższe prawdy i lepiej uzbrojone do walki z imperialistycznymi legendami, które mają narkotyzować i obezwładniać masy.

Podobnie jak przed r. 1929, Z NIEUBŁAGANĄ KONIECZNOŚCIĄ NADCIĄGA WSTRZĄS KRYZYSOWY, który rozwieje niejedną iluzję piewców amerykańskiego happy endu. Dziś już rosnąca nerwowość, skłonność do psychoz, w szerzeniu których tak celuje znaczna część prasy amerykańskiej, świadczą o braku równowagi, o wewnętrznym niepokoju, który szuka ujścia bądź w wybujałym erotyzmie, bądź w escapiźmie, w ucieczce od życia, tak charakterystycznej ostatnio dla literatury amerykańskiej.

Mimo niewątpliwie odmiennych warunków i odrębności rozwoju amerykańskiego imperializmu, zrastanie się monopoli kapitalistycznych z aparatem państwowym — istota mechanizmu imperialistycznego — prowadzi nieuchronnie do łączenia ekspansji gospodarczej z presją i przymusem politycznym, z próbami zbrojnej interwencji, z gorączkowymi przygotowaniami wojennymi. Linia schyłkowa amerykańskiego imperializmu, mimo pozornie młodzieńczych rumieńców, ujawnia się coraz dobitniej.

★

30 lat doświadczeń walki rewolucji z kontrrewolucją, walki faszyzmu z demokracją, walki imperializmu z antyimperializmem były zarazem okresem odsłonięcia istoty socjaldemokratyzmu, który jako rewizjonizm antymarksistowski występuje już we wcześniejszych okresach ruchu robotniczego. Socjaldemokratyzm, jako zjawisko polityczne, jest wyrazem WYPACZENIA I ZWYRODNIENIA myśli i praktyki socjalistycznej, jest żerowaniem na ruchu robotniczym i KIEROWANIEM GO NA MANOWCE.

Nie chcemy bynajmniej utożsamiać tak pojętego socjaldemokratyzmu z całością ruchu socjalistycznego, gdyż LEWE SKRZYDŁO TEGO RUCHU z mniejszym czy większym natężeniem, z większą lub mniejszą konsekwencją na przestrzeni lat, szczególnie zaś ostatnio w niektórych krajach, PRZECIWSTAWIA SIĘ TEMU SZKODLIWEMU ZJAWISKU.

Pozostaje jednak faktem, że socjaldemokratyzm, korzystając ze swych pozycyj w Niemczech i w Anglii, we Francji i w Polsce, a także w innych krajach na przestrzeni dziesięcioleci poprzez rozłam osłabił lub wręcz podciął siły klasy robotniczej i jej walkę rewolucyjną w poszczególnych krajach, uratował w ten sposób zagrożone pozycje wielkiego kapitału, wzmocnił front antysowiecki, a często stawał na jego czele, osłabił walkę z faszyzmem, a w Niemczech wręcz utorował mu drogę, osłabił walkę o pokój, WALKĘ Z IMPERIALISTYCZNYM NIEBEZPIECZEŃSTWEM WOJNY, dziś zaś znów włączył się do zbrodniczej akcji podżegaczy wojennych.

W historycznym sporze między socjaldemokratyzmem, który jest tarczą imperializmu i starego gasnącego świata, a marksizmem, który buduje społeczeństwo socjalistyczne w ZSRR i toruje własne, narodowe drogi do socjalizmu w innych krajach, przegrał i przegrywać będzie socjaldemokratyzm, udowodnił zaś swą rację i słuszność marksizm.

Lewica socjalistyczna poprzez odrodzoną PPS, poprzez Włoską Partię Socjalistyczną i inne odłamy socjalistyczne kształtuje nowe oblicze ruchu socjalistycznego.

Im trwalsza i konsekwentniejsza będzie walka lewicowych socjalistów z całym systemem socjaldemokratyzmu, tym większa będzie ich rola w ruchu robotniczym. Stosunek do Rewolucji Listopadowej i do Związku Radzieckiego stał się i w tym wypadku NIEOMYLNYM PROBIERZEM.

★

Co znamionuje najbardziej wpływ i znaczenie Rewolucji Listopadowej w skali światowej?

Rewolucja Listopadowa i kierująca nią w ciągu 30 lat twórcza myśl marksistowska przyniosły nam trzy prawdy niewzruszone.

PO PIERWSZE, Rewolucja Listopadowa dowiodła przewagi ustroju gospodarki uspołecznionej, socjalistycznej nad ustrojem kapitalistycznym w jego ostatniej, imperialistycznej fazie. Trzydziestoletnie doświadczenie pozwala ustalić tendencję zwężającego się zasięgu imperializmu, pod rosnącym naporem klasy robotniczej, na tle ogólnego kryzysu kapitalizmu, przy nieustannym wzroście gospodarki socjalistycznej.

PO DRUGIE, Rewolucja Listopadowa, jej zwycięstwa i osiągnięcia uczyniły możliwym torowanie nowych dróg do socjalizmu.

Nowy wyłom w systemie imperialistycznym w postaci krajów Demokracji Ludowej mógł powstać jedynie po zmiażdżeniu imperializmu niemieckiego przez ZSRR, w rezultacie kompromitacji i bankructwa wielkiej burżuazji w tych krajach i słusznej linii politycznej partii marksistowskich.

Tak więc powstanie Demokracji Ludowych, torowanie pokojowej, a u nas „polskiej drogi do socjalizmu", jest uwarunkowane nie tylko nierównomiernością rozwoju kapitalizmu, nie tylko katastroficznym charakterem jego rozwoju, lecz przede wszystkim uprzednim zwycięstwem socjalizmu w ZSRR.

Idee, które przyświecały polskiemu ruchowi robotniczemu od jego zarania od czasów „WIELKIEGO PROLETARIATU" I LUDWIKA WARYŃSKIEGO, idee solidarności polskiej walki wyzwoleńczej z rosyjskim ruchem rewolucyjnym, idee, które mimo błędów i wypaczeń, biegną, jak czerwona nić przez okres 75 lat walki polskiego proletariatu — znalazły potwierdzenie w doświadczeniu ubiegłych 30 lat, ZNALAZŁY PEŁNE WCIELENIE W POLSCE LUDOWEJ.

PO TRZECIE, w świetle wydarzeń ostatniego roku, bardziej niż kiedykolwiek stało się jasnym, że cały dotychczasowy dorobek cywilizacyjny przede wszystkim Europy, zagrożony jest degradacją i upadkiem na skutek agresji imperializmu amerykańskiego. Tym wyraźniej ukazuje się w całej swej monumentalnej wielkości waga i znaczenie ZSRR jako ostoi największych osiągnięć cywilizacji. Ocalenie dorobku cywilizacyjnego i dalszy jego rozkwit jest możliwy tylko na drodze przymierza sił ludowych, sił antyimperialistycznych z krajem zwycięskiej Rewolucji Listopadowej.

Przed 30 laty Europa była głównym ogniskiem interwencji i agresji antysowieckiej. Może najlepszą miarą przemian, które zaszły w ciągu tego trzydziestolecia, miarą triumfu idei socjalizmu jest fakt, który docierać będzie coraz bardziej do świadomości Europejczyków, że właśnie TA SAMA ROSJA SOWIECKA, którą chciano utopić we krwi — DZIŚ JEST JEDYNĄ NAJSKUTECZNIEJSZĄ RĘKOJMIĄ OCALENIA EUROPY I OCALENIA POKOJU.

MARSZ wydarzeń

OD KILKU miesięcy obiegają Stany Zjednoczone pogłoski o wielkim skandalu kartelowym, w który wmieszane są czołowe instytucje finansowe Nowego Jorku ściśle związane między innymi z ministrem handlu Harrimanem, ministrem marynarki Forestallem i innymi wybitnymi pracownikami rządu.

KILKA pomniejszych kompanij finansowych oskarżyło przed Departamentem Sprawiedliwości koncerny Morgana, Kuhn Loeba, Dillon Read i inne o zmonopolizowanie bardzo dochodowej gałęzi interesów, polegającej na emisji i ustalaniu kursów akcji oraz wyznaczaniu dywidend szeregu kompanii kolejowych i przemysłowych. Były szef sekcji antytrustowej Departamentu Sprawiedliwości, Berge już w lutym br. podjął decyzję wszczęcia postępowania przeciwko wymienionym kartelom i przekazania ich sprawy prokuraturze. Od czasu podjęcia tej decyzji nic jednak nie zostało zrobione. 10 października br. b. minister spraw wewnętrznych Ickes opublikował szereg artykułów w „New York Post" i innych pismach wzywając do zwrócenia baczniejszej uwagi na tę sprawę i ostro krytykując prokuratora Clarka.

ICKES sugeruje, że Clark chce ochronić wymienionych sekretarzy stanu, a także podsekretarzy Lovetta i Drapera, uprzednio ściśle związanych z oskarżonymi koncernami, dodając, że „Clark znajduje bardzo kłopotliwą konieczność wszczęcia postępowania karnego w sprawie, w którą wmieszani są tak wybitni członkowie rządu". Poza tym Ickes wskazuje na podejrzaną — jego zdaniem — pozycję, jaką zajął następca Berga, John Sonnet. Sonnet był uprzednio pomocnikiem Forestalla.

DOPIERO 30 października prokurator generalny Clark oświadczył, że rząd podejmie postępowanie prawno — cywilne przeciw 17 bankom oskarżonym o ukrywanie swych monopolizujących tendencji. Takie postępowanie prawno — cywilne, nawet jeśli uwieńczone zostanie powodzeniem, doprowadzić może do niewielkiej jedynie kary co oczywiście nie odbierze kurażu monopolistom. Niedawno sąd federalny nałożył grzywnę zaledwie 5,000 dolarów na firmę General Motors i 5 innych korporacji za pogwałcenie prawa antykartelowego. Natomiast 29 października General Motors zakomunikowały że zyski osiągnięte przez nie w ciągu pierwszych 9 miesięcy br. przekraczają 213 milionów dolarów.

JAKKOLWIEK wypadek powyższy wskazuje, że rząd postępować będzie z jak największym ociąganiem się, to jednak postępowanie to może doprowadzić do odkrycia szeregu doniosłych faktów, dotyczących działalności wielkich instytucji finansowych. 17 firm oskarżonych jest między innymi o stosowanie niedozwolonych praktyk przy ustalaniu i wypłacaniu polis ubezpieczeniowych. W ciągu okresu między 1 stycznia 1938 roku i 30 kwietnia 1947 roku owe 17 kompanij dysponowało sumą około 14 miliardów 357 milionów dolarów walorów ubezpieczeniowych, tj. około 69 proc. całości ubezpieczeń wpłacanych w Stanach Zjednoczonych przez i za pośrednictwem związków zawodowych. 20-go października „Weekly Bulletin" doniósł, że przedstawiciele władz śledczych ustalili, że koncern Morgana dysponuje 13 gigantycznymi korporacjami przemysłowymi włącznie z US Steel Korporation, 12 towarzystwami użyteczności publicznej włącznie z American Telephone and Telegraph, 37 korporacjami zajmującymi się produkcją energii elektrycznej, 11 największymi towarzystwami kolejowymi oraz szeregiem wielkich instytucji bankowych.

NIE TRUDNO odgadnąć jak wielką rolę odgrywa Koncern ten w dyktowaniu polityki amerykańskiej.

es—zet.

Pfeiffer zbiegł do Wiednia

WIEDEŃ, czwartek.

Według doniesienia dziennika „Wiener Kurier" do stolicy Austrii przybył przywódca Węgierskiej Partii Niezależnej PFEIFFER. Zdaniem dziennika Pfeiffer zbiegł z Budapesztu 3 listopada.

Pfeiffer stanął niedawno pod zarzutem spowodowania uwolnienia węgierskiego SS-mana w okresie pełnienia funkcji ministra sprawiedliwości w ubiegłym roku.

Dzieci polskie oskarżą niemieckich zbrodniarzy na procesie w Norymberdze

WARSZAWA, czwartek

Bawiący wczesną jesienią w Polsce prokurator amerykański z Norymbergi, EDMUND H. SCHWENK, zbierał w naszym kraju materiał dowodowy do wielkiego procesu przeciwko niemieckim organizacjom zbrodniczym „Lebensborn", „Rusha" i innym.

Prokurator **Schwenk**, nawiązał kontakt z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej, które wskazało mu świadków mogących potwierdzić zarzuty aktu oskarżenia. Prokurator przesłuchał tych świadków na miejscu, zastrzegając sobie ewentualność wezwania ich przed trybunał.

Opowiedzą o swej gehennie

Obecnie pięciu obywateli polskich — w liczbie tej troje dzieci — wyjechało na wielki proces do Norymbergi, pod opieką mgr Romana Hrabara, pełnomocnika Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej dla repatriacji dzieci polskich z Niemiec. Wśród świadków znajduje się dr. Zygmunt Łukowski, autor znanej pracy o pacyfikacji Zamojszczyzny przez niemieckiego okupanta. Jako biegły zeznawać będzie mgr Leokadia Szymańska z Łodzi, która zda trybunałowi sprawę z prowadzonej przez Niemców akcji badań rasowych dzieci polskich, które następnie wywożono do Rzeszy dla całkowitej germanizacji.

Do najbardziej ciekawych należą będą niewątpliwie zeznania trojga dzieci polskich. **Sławomir Grodomski** opowie trybunałowi, jak został uprowadzony w wieku lat 11, z domu rodzinnego i wywieziony na punkt zborny do Kalisza. Stamtąd zabrano go do Luksemburga wespół z innymi chłopcami polskimi. **Po kilku miesiącach, małych Polaków przetransportowano do Salzburga, gdzie oficer SS oznajmił dzieciom, że więcej już do Polski nie wrócą, że będą się wychowywać w niemieckich domach i że mają zapomnieć o swej polskości.**

Dzieciom polskim zmieniono nazwiska nadając Grodomskiemu nazwisko Grohman i imię Karl. Chłopiec oddany został na wieś do chłopa niemieckiego, gdzie pracował ciężko w gospodarstwie.

Podobnie układały się koleje losu innego nieletniego świadka — 14-letniej Barbary Mikołajczyk, której Niemcy zmienili nazwisko na Micker. Po uprowadzeniu z Łodzi wywieziono ją do Salzburga. Mikołajczyk pracowała na roli przebywając wyłącznie w niemieckim środowisku.

Zeznania małoletniej Krystyny Antoczak odtworzą również przed trybunałem w Norymberdze gehennę dzieci polskich pod okupacją niemiecką.

Przed porozumieniem ZSRR - USA w sprawie Palestyny

NOWY JORK, czwartek

Na ostatnim posiedzeniu podkomisji ONZ dla podziału Palestyny podjęta została pierwsza próba uzgodnienia propozycji ZSRR i USA i wspólnego opracowania jednolitego planu wprowadzenia w życie zaleceń większości specjalnej komisji palestyńskiej.

Próbę tę podjął przedstawiciel Kanady **LESTER PEARSON**, który zapowiedział zgłoszenie nowego wniosku kompromisowego i zaproponował jednocześnie wyłonienie specjalnej grupy delegatów dla jego rozpatrzenia. Za zgodą Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych grupa taka została utworzona. W jej skład weszli przedstawiciele USA, ZSRR, Guatemali i Kanady.

Przewodniczący podkomisji minister **KSAWERY PRUSZYŃSKI** powitał inicjatywę Kanady znalezienia pomostu pomiędzy stanowiskiem USA i ZSRR, podkreślając, że każdy wniosek, zawierający słuszne i kompromisowe rozwiązanie kwestii palestyńskiej może liczyć na poparcie Polski.

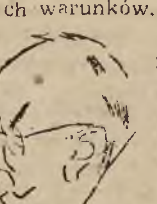
Wyszło szydło z worka

»POMOC« AMERYKAŃSKA ALE POD WARUNKIEM...

— PRZYZNAJE SNYDER

NOWY JORK, czwartek

Minister skarbu USA **JOHN SNYDER** wygłosił na konferencji przedstawicieli bankierów amerykańskich w Saint Louis przemówienie w którym podkreślił, iż Stany Zjednoczone uzależnią swą pomoc dla państw Europy zachodniej od ściśle określonych warunków.

Ameryka musi być przede wszystkim przekonana, że państwa europejskie podejmą największy wysiłek by sobie samemu pomóc. Ponadto musi mieć ona pewność, że pomoc amerykańska zużyta zostanie w sposób właściwy.

Powyższe oświadczenie min. Snydera interepretowane jest jako potwierdzenie niejednokrotnie wyrażonego już poglądu, że sposób wykorzystania przez państwa europejskie ewentualnej pomocy w ramach planu Marshalla podlegać będzie ścisłej kontroli USA.

Oświadczenie Mac Cloy'a

Prezydent Banku Światowego Mac Cloy, który wrócił z podróży po krajach europejskich oświadczył, że władze banku studiują sprawozdanie 16-tu.

Przedstawiając wyniki swej podróży po krajach europejskich, Mac Cloy wyraził się z wielkim uznaniem i podziwem o wysiłkach Polski na polu odbudowy gospodarczej, podkreślając w szczególności wydajność kopalń węgla.

PORZĄDEK OBRAD ZASTĘPCÓW „WIELKIEJ CZWÓRKI"

LONDYN, czwartek

W dniu jutrzejszym zastępcy ministrów spraw zagranicznych rozpoczną swoje obrady. Obrady toczyć się będą nad trzema głównymi problemami: **1) nad procedurą odnośnie zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami, 2) nad przyszłym ustrojem politycznym w Niemczech, 3) nad sprawą odszkodowań za zniszczoną własność członków Narodów Zjednoczonych.**

Z polecenia USA

Wzrasta drożyzna we Francji

PARYŻ, czwartek

Korespondent Telepressu donosi, że zgodnie z wiadomościami pochodzącymi z wiarygodnych źródeł, wkrótce zostanie ogłoszona podwyżka cen na 50 podstawowych artykułów, która przyczyni się niewątpliwie do podwojenia kosztów utrzymania we Francji.

Już dotychczas ilość artykułów, których ceny podlegały kontroli została zmniejszona do liczby 1500 a komitet cen Ministerstwa Gospodarki Narodowej rozważa możliwość zwolnienia dalszego tysiąca produktów spod kontroli.

Jeszcze większe znaczenie może mieć podwyżka ceny węgla, wynosząca tysiąc franków na tonie.

Komentując to zarządzenie, komunistyczna „Humanite" pisze: „Amerykańskie trusty są już chyba zadowolone. **Ich przedstawiciele powiedzą wkrótce że jest zupełnie zbyteczne wydobywanie węgla we Francji. Można zamknąć kopalnie ponieważ cena węgla, która wzrosła z 1350 franków za tonę do 2000 franków, jest obecnie taka sama jak cena płacona za węgiel, pochodzący ze Stanów Zjednoczonych".**

Porażka reakcjonistów w wyborach uzupełniających w USA

NOWY JORK, czwartek

Wybory dodatkowe, które odbyły się we wtorek w większości stanów USA miały przebieg spokojny. Pierwsze wyniki nie pozwalają jeszcze na wyciągnięcie wniosków w skali ogólnokrajowej — jakkolwiek zdają się raczej potwierdzać przypuszczenie, że zwycięstwo odniosą demokraci.

W stanie Kentucky kandydat demokratyczny **Clements** wybrany został znaczną większością na stanowisko gubernatora przeciwko kontrkandydatowi z ramienia partii republikańskiej. Dotychczas gubernatorem tego stanu był republikanin **Willis**.

W wyborach uzupełniających do senatu w stanie Missisipi wobec zwolnienia miejsca zajmowanego przez demokratę Bilzo zmarłego w sierpniu br. zwycięży prawdopodobnie sędzia Stennis (demokrata), który po obliczeniu 2/3 oddanych głosów posiada przewagę nad 5 innymi kandydatami. Na piątym miejscu znajduje się poseł **Rankin**, członek komisji parlamentarnej ścigania „działalności antyamerykańskiej", która prowadziła ostatnio dochodzenia w sprawie „wpływów komunistycznych" w Hollywood.

Podobnie przedstawia się sytuacja w stanie Luizjana, który oddawna uchodził za bastion republikanów, i gdzie jak się zdaje zwycięży kandydat demokratyczny.

W stanach Cleveland i Ohio większość w samorządach uzyskują prawdopodobnie demokraci. W Chicago gdzie lista republikańsko-demokratyczna została przeciwstawiona liście postępowej, wyniki wyborów nie są jeszcze znane.

KIRIN - twierdza Mandżurii OBLĘŻONY PRZEZ WOJSKA LUDOWE

NORTH SHEN-SHI.

W miarę jak walka między armią Czang-Kai-Szeka a atakującymi demokratycznymi siłami, dowodzonymi przez komunistów, zbliża się do punktu szczytowego został oblężony Kirin strategiczna twierdza Mandżurii.

Tocząca się obecnie walka zadecyduje o losach Kirinu, głównego ośrodka dostaw węglowych dla stolicy Mandżurii, Czangczunu i dla jednego z największych zakładów hydroelektrycznych w świecie. Siły demokratyczne stosują obecnie nową taktykę mianowicie bombardowanie przez ciężką artylerię, przy użyciu poważnej ilości broni amerykańskiej, zdobytej w walkach na żołnierzach Czang-Kai-Szeka.

Polityczno-kryminalne kulisy ucieczki MIKOŁAJCZYKA

WARSZAWA, czwartek

W związku ze zgłoszeniem przez posłów PSL Bańczyka i Wójcika faktu ucieczki Mikołajczyka i towarzyszy organy bezpieczeństwa podjęły dochodzenia, w wyniku których zatrzymano po przekroczeniu granicy polsko - czechosłowackiej **Bryję Wincentego** b. skarbnika NKW PSL **i Hulewiczową Marię**, sekretarkę St. Mikołajczyka zamieszkałą z nim wspólnie aż do chwili ucieczki oraz **Dąbrowskiego Mieczysława** bliskiego współpracownika Mikołajczyka.

Milion złotych znaleziono u Bryji

Przy ujętych znaleziono obcej waluty na przeszło **milion złotych** oraz inne kompromitujące materiały. Zatrzymany Bryja zeznał jeszcze dnia 12 września br. za zgodą Mikołajczyka przywłaszczył sobie sumę 4 tys. dolarów papierowych i 400 dolarów w złocie, z czego część ukrył u swej rodziny we wsi Mrówczyn pow. Nowy Targ. Ponadto zatrzymany Bryja przyznał się, że w porozumieniu z Hulewiczową wykorzystując swe funkcje skarbnika w dzień ucieczki zabrał z kasy NKW PSL **380 dolarów.**

Wyniki dochodzeń

Dotychczasowe wyniki dochodzenia ustaliły że ucieczka Mikołajczyka i towarzyszy została u[illegible] kartowana wespół z pracownikami dyplomatycznymi jednej z ambasad w Warszawie i zrealizowana przy ich czynnej i bezpośredniej pomocy. Te wyniki dochodzenia pokrywają się z zeznaniami Hulewiczowej Bryji, Dąbrowskiego i innych osób, zatrzymanych w tej sprawie. Dochodzenia w sprawie ucieczki Mikołajczyka trwają.

Jak się dowiadujemy ujawniono coraz to nowe interesujące momenty tej polityczno - kryminalnej afery.

Mikołajczyk wykluczony z PSL

WARSZAWA, czwartek

Jak podaje „Gazeta Ludowa" Tymczasowy Naczelny Komitet Wykonawczy PSL, który obradował wczoraj w Warszawie pod przewodnictwem Niecki powziął uchwałę w sprawie usunięcia z szeregów PSL zbiegłych zagranicę: MIKOŁAJCZYKA, BAGIŃSKIEGO, KORBOŃSKIEGO i BRYJI. W uzasadnieniu tego postanowienia stwierdza się że ucieczka wymienionych zagranicę jest PRZESTĘPSTWEM PRZECIW PAŃSTWU I NARODOWI POLSKIEMU. Równocześnie Tymczasowy NKW PSL postanowił wezwać posłów BAŃCZYKA, WÓJCIKA, NOWAKA i NADOBNIKA DO ZŁOŻENIA MANDATÓW POSELSKICH.

DYPLOMACJA RADZIECKA

Gdy wiadomo jest w kuluarach ONZ, że ma przemawiać delegat radziecki, opuszczone sale zaczynają się napełniać tłumem ludzi, a w galeriach toczą się wprost walki o miejsca" — pisał w jednej ze swych korespondencji z Nowego Jorku znany dziennikarz angielski Don Iddon.

Czym się tłumaczy ta wprost magnetyczna siła przyciągająca uwagę całego świata na wypowiedzi radzieckich dyplomatów?

Czy powodem tego jest mistrzowskie opanowanie przedmiotu dyskusji w której celuje **MOLOTOW**, nieubłagana logika wywodów **WYSZYŃSKIEGO**, błyskotliwość i dowcip **MANUILSKIEGO**, niekłamana pasja z jaką przemawia **KISIELEW**, proste i zdecydowane słowa ambasadora **GROMYKI**.

Wszystko to są rzeczy nie bez znaczenia, ale głównym i przeważającym powodem dlaczego z tak wielką uwagą świat cały śledzi każde słowo radzieckich mężów stanu jest **szczerość ich przemówień, jasność ich sformułowań, konkretność ich przykładów. GŁOS ZWIĄZKU RADZIECKIEGO TO GŁOS PRAWDY.** I tak jak prawda jest prosta i nieskomplikowana, tak prosta i nieskomplikowane są oświadczenia dyplomatów radzieckich na arenie międzynarodowej.

Od chwili, gdy kilka dni po wybuchu Rewolucji Październikowej **Rada Komisarzy Ludowych ujawniła treść tajnych traktatów i umów zawartych przez rząd carski, Związek Radziecki nie wrócił już nigdy do metod tajnej i obłudnej dyplomacji.** Dyplomacja radziecka odeszła od zielonych stolików i zadymionych kuluarów i weszła między wolne narody wyrażając pragnienie wszystkich ludzi na całym świecie utrwalenia pokoju i budowania szczęśliwej przyszłości.

Metody tajnej dyplomacji są zgodne z interesami imperialistów, którzy muszą ukrywać przed swymi narodami egoistyczne cele prowadzonej przez nich polityki. **Są one zbyteczne gdy polityka zagraniczna prowadzona jest w interesie własnego narodu i jest ożywiona duchem międzynarodowej współpracy.** To jest też powodem, dlaczego po drugiej wojnie światowej **Związek Radziecki był jedynym spośród państw biorących udział w konferencji jałtańskiej, który ujawnił pełne teksty zawartych podczas wojny układów.**

Jawność i bezpośredność cechujące dyplomację radziecką są odpowiednikiem jasności i prostolinijności radzieckiej polityki zagranicznej. Nie mając żadnych agresywnych planów, żadnych imperialistycznych roszczeń, Związek Radziecki nie ma potrzeby ukrywać swych zamierzeń, lub zawierać tajnych przymierzy. Występuje on otwarcie i zdecydowanie na arenie międzynarodowej, stając się **postrachem wszelkiego rodzaju podżegaczy do nowych wojen i imperialistycznych awanturników, zyskując sobie coraz większe uznanie i szacunek wśród narodów miłujących wolność, które widzą w nim NIEZAWODNĄ OSTOJĘ POKOJU I BEZPIECZEŃSTWA POWSZECHNEGO.**

W każdej sprawie, która dyskutowana jest na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych **Związek Radziecki wyraźnie opowiada się po stronie słabszych narodów, broniących swojej wolności i suwerenności przed zakusami obcego imperializmu. Obca mu jest obłuda i zakłamanie wystąpień niektórych innych delegacyj. Obce mu są próby nastraszenia i wymuszenia posłuchu dla swych argumentów. Obce mu są usiłowania kupowania złotem wahających się głosów.**

Delegacja radziecka w Organizacji Narodów Zjednoczonych posługuje się jednym tylko orężem PRAWDĄ i tym orężem zwycięża.

Na przykładzie sporu między Wielką Brytanią i Egiptem, zatargu między Holandią i Indonezją, sprawy podziału Palestyny i interwencji w Grecji na przykładzie rozlicznych dyskusji w sprawie powszechnego rozbrojenia i kontroli nad energią atomową, jaskrawo występuje zdecydowana postawa dyplomatów radzieckich, broniących słuszn. praw mniejszych narodów do prawdziwej niepodległości i niezależności.

Reasumując dyskusję w sprawie Grecji wicemin. Wyszyński powiedział:

Obecnie nie jest dla nikogo tajemnicą, że właśnie klika bankowa i handlowa ponosi odpowiedzialność za wewnętrzną sytuację w Grecji, jak ponoszą tę odpowiedzialność i rządy mocarstw, które są główną siłą kierowniczą w całej polityce greckiej. Uważamy za wskazane znowu zwrócić uwagę światowej opinii na korupcję i tyranię, panującą obecnie w Grecji przy poparciu USA i Wielkiej Brytanii. Mocarstwa te umożliwiły greckiej klice rządzącej wyzyskiwanie mas, uciskanie narodu przy pomocy żandarmerii greckiej, policji greckiej, opierającej się na siłach zbrojnych niektórych państw obcych.

Słowa te w szczerości i bezpośredności swej znamienne są dla nowej dyplomacji radzieckiej. Wyszyński nie obwija rzeczy w bawełnę. Wobec opinii publicznej całego świata rzuca te oskarżenia popierając je natychmiast niezbitymi dowodami.

Nie o tani poklask i łatwą popularność idzie delegatom radzieckim, ale o zwycięstwo słusznej sprawy. **Delegaci radzieccy w Organizacji Narodów Zjednoczonych nie odbywają tajnych konferencji przed rozpoczęciem debaty. Nie uzgadniają z góry decyzji, nie starają się ich narzucić brutalną siłą lub dolarową perswazją, nie kupczą wolnością innych narodów, nie usiłują odegrać zyskownej roli apodyktycznego arbitra.**

Wystąpienia delegatów radzieckich na forum ONZ są nie tylko skierowane do innych delegatów, znajdujących się mniej lub więcej przypadkowo na sali obrad. **Są one skierowane do mas ludowych na całym świecie, są wyrazem realizacji polityki radzieckiej: równouprawnienia wszystkich narodów i zapewnienia światu trwałego pokoju.**

Dla dyplomatów starej daty pokojowa polityka Związku Radzieckiego, wyrzekająca się dobrowolnie imperialistycznych zdobyczy, traktująca jako równorzędnych partnerów państwa dotychczas uważane za wolne obszary dla nieograniczonej ekspansji obcego kapitału, dotrzymująca raz danego słowa i wywiązująca się z przyjętych na siebie zobowiązań, stała się niewyjaśnioną zagadką. Starzy dyplomaci zachowują się jak marynarze ze statku Kolumba, gdy stanęli po raz pierwszy na nieznanej dotąd ziemi. Odkryli oni Nowy Świat, ale będąc ludźmi prostymi i nieuczonymi nie byli tego świadomi. Nowy kontynent wzięli oni za jakąś nieznaną część starego świata.

Niefortunni kolumbowie dzisiejszych czasów popełniają ten sam błąd, ale z innych powodów. Przed oczyma ich wyrasta Socjalizm. Są oni jednak tego nieświadomi i to nie dlatego by brak było im danych ku temu, ale dlatego, że mają na oczach zasłonę, która ścieśnia ich widok do wąskiego horyzontu konwencjonalnych idei.

Nowa dyplomacja radziecka nie jest konwencjonalna. Od pierwszej chwili istnienia młodego państwa socjalistycznego jego polityka zagraniczna prowadzona była przez starych rewolucjonistów, **metodami nie mających precedensów w historii współżycia międzynarodowego.**

Związek Radziecki odrzucił stare kapitalistyczne koncepcje, że wielkie mocarstwo jeżeli chce być godne swego imienia, musi zachowywać wyniośle arogancki stosunek do mniejszych państw musi dyktować im swą politykę zagraniczną i gospodarczą i starać się o rozszerzenie swego panowania na najbardziej odległe zakątki kuli ziemskiej.

Związek Radziecki przystąpił do umacniania swej pozycji międzynarodowej w sposób zupełnie odmienny. **Za pośrednictwem swej dyplomacji zwrócił się do mas ludowych całego świata, które słusznie uznał za swych najlepszych i najwierniejszych sojuszników w walce o pokój. Na sojuszu tym naród radziecki nigdy nie zawiódł się.** W ciężkiej i skomplikowanej walce o pokój Związek Radziecki nigdy nie był narzędziem obcej polityki, zawsze opierał się, jak to podkreślił **STALIN na swej rosnącej potędze gospodarczej i politycznej, na moralnym poparciu milionowych mas pracujących wszystkich krajów, żywotnie zainteresowanych w utrzymaniu pokoju, na przezorności tych państw, które z tych lub innych przyczyn nie są zainteresowane w naruszaniu pokoju, na swych siłach zbrojnych.**

Podstawą polityki naszego rządu — mówił STALIN jeszcze w roku 1925 — naszej polityki zagranicznej, jest idea pokoju. Walka o pokój, walka przeciwko nowym wojnom, demaskowanie wszystkich kroków, przedsiębranych w celu przygotowania nowej wojny — oto nasze zadanie".

Tym celom wytkniętym przez Stalina dyplomacja radziecka pozostała wierna. Echa wskazań Stalina znajdujemy w jednym z ostatnich przemówień Manuilskiego w ONZ w czasie dyskusji nad środkami przeciwko propagandzie wojennej i podżegaczom do nowej wojny.

My, delegaci radzieccy, nie jesteśmy zwolennikami szkoły Talleyranda, który uważał, że język służy dyplomacie do ukrywania swych myśli. Utajone myśli, które się ukrywa — to wstrętne myśli, gdyż pięknych myśli nie ma powodu ukrywać. Radzieccy delegaci nie mają powodu ukrywać swych myśli. Jesteśmy przeciwni takiej dyplomacji, która próbuje przysłonić pazury tygrysa gruchaniem gołębia.

— Nie oczekujcie od nas grzecznych i mglistych frazesów i nic nie mówiących formułek dyplomatycznych, gdy chodzi o propagandę wojenną. Będziemy wprost mówili o niebezpieczeństwie tej [illegible] kiej propagandy, gdyż zagraża ona milionom egzystencji ludzkich.

Tego właśnie oczekują od dyplomacji radzieckiej wszystkie wolne narody i masy pracujące całego świata. ZA TO TEŻ SĄ JEJ WDZIĘCZNE.

W. PODGÓRSKI

Śladami Pstrowskiego

Czołowi górnicy Zabrskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego

„Kopalnia „Jadwiga" — kolebka współzawodnictwa" —

Taki napis znajduje się u wejściu na teren kopalni. Tego faktu już nikt i nic nie zmieni. Stąd wyszło hasło Pstrowskiego, które porwało wielotysięczne rzesze robotników w całej Polsce. Ruch współzawodnictwa rozszerza się i potężnieje. Najradośniejszym jest to, że w kolebce tego ruchu wyczyn Pstrowskiego znalazł najliczniejszych naśladowców, którzy przekraczają dawne wyniki samego inicjatora. On bije wszystkie dotychczasowe rekordy i znów przoduje czynem.

Zabrskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego, któremu podlega kopalnia „Jadwiga", podchwyciło inicjatywę czołowych górników w oparciu o komitety PPR i PPS bierze żywy udział w organizowaniu współzawodnictwa w badaniu metod pracy i w ich rozpowszechnieniu.

Wielką zasługę posiada kierownictwo techniczne kopalni, które dokłada starań żeby produkcja górnicy mogli wypełnić swoje wzniosłe zadanie. Dowodem tego są nowe, wspaniałe wyniki wydajności za m-c październik.

Wszyscy wymienieni pracują jako rębacze na chodnikach.

KOPALNIA „JADWIGA"
1) Pstrowski W. (PPR) — 356,2%
2) Tiel Alfons (PPR) — 301,5%
3) Sibila Paweł (PPR) — 278,7%
4) Paliga Wacł. (PPR) — 222,8%
5) Misior Wilh. (bezp.) — 213,3%

KOPALNIA „MAKOSZOWY"
1) Gorzolski R. (PPR) — 300%
2) Papkała Adolf (bezp.) — 300% (obaj są kandydatami do Rady Zakładowej)
3) Bednorz Alfred (PPS) — 300%
4) Wieczorek J. (PPR) — 233%
5) Prudło Wl. (PPR) — 215%

Na kopalni „Makoszowy" znaczna ilość górników osiąga ponad 200 normy.

Kopalnia „Wschód" w Zabrzu

Tow. tow. Ploch Eryk i Piras Karol, obaj pracując na chodnikach wykonali swoje normy w 281 procentach.

Tow. tow. Henisz Franciszek, Paluszek Alfred, Brenick Helmut, Szkowski Józef, Sosna Karol, Suponik Wincenty, wykonali normy w 233 procentach.

Tow. Knapik Jan, wyrobił normy 271 %, Kępica Paweł w 210 proc., a Musioł Józef 280 proc. Tow. tow. Stiller Augustyn i Gajder Aleksander wykonali swoje normy w 246 proc. Tow. Stiller i Knapik kandydują do Rady Zakładowej. Wszyscy rębacze kop. „Wschód" za dobre wykonanie planu otrzymują premię w wys. 24 proc.

KOP. „LUDWIK" ZABRZE

Tow. Mądry Stefan (PPR) 360 proc. Tow. Mądry kandyduje do Rady Zakładowej.

Ob. Bombik Konrad (bezpart) 263 proc. na chodniku. Tow. Grzegorzewski Ponrad (PPR) — 255 proc. Tow. Stanek Józef Niewiadomski (PPR) — obaj po 246 pr. Ob. Dworczyk Jan (bezpartyjny) — 236 proc., Kruczek Adolf (bezp.) 231 proc., Kopiecki Rajnerd (bezpartyjny) 205 proc.

Na chodniku tow. tow. Adamczyk Alfons i Stalica Jerzy (P.P.R.) wykonali obaj swoje normy w 313 proc. Tow. tow. Cholewa Jan pracujący na filarze wykonał normę w 252 proc. Tow. Biszof Herman, Kozak Antoni i Szyndler Ludwik wykonali swoje normy na filarach w 240 proc. Tow. Wilk Edmund wykonał normę w 194%.

Nowym czołowym wyrażamy głęboki szacunek i życzymy dalszych osiągnięć w odbudowie Polski Ludowej dla dobrobytu jej obywateli. (s)

PO BANKRUCTWIE „PLANU MARSHALLA"

»Pomoc dla Europy« w rękach kapitału USA i jego niemieckich sojuszników

NOWY JORK, czwartek

W Waszyngtonie oczekuje się ogłoszenia w najbliższych dniach sprawozdania 10-osobowej komisji Izby Reprezentantów, na której czele stoi republikanin Herter.

KOMISJA TA ODBYŁA DWU I PÓŁ MIESIĘCZNĄ PODRÓŻ PO CAŁEJ EUROPIE CELEM ZAPOZNANIA SIĘ Z JEJ SYTUACJĄ GOSPODARCZĄ I POLITYCZNĄ. DZIENNIKI NIEJEDNOKROTNIE PODKREŚLAŁY, ŻE OD JEJ SPRAWOZDANIA ZALEŻEĆ BĘDZIE W DUŻEJ MIERZE STANOWISKO KONGRESU W SPRAWIE POMOCY DLA EUROPY ZACHODNIEJ.

Według doniesień prasy amerykańskiej raport komisji Hertera proponować ma oddanie całej akcji pomocy specjalnej organizacji, niezależnej od Departamentu Stanu i obsadzonej przez przedstawicieli wielkiego kapitału amerykańskiego.

Kto jest politycznym autorem raportu

Na marginesie powyższej wiadomości, organ b. wiceprezydenta USA **WALLACE'A „New Republic"**, powołując się na informacje zakulisowe, twierdzi, że rzeczywistym autorem raportu komisji Hertera będzie **Allen Dulles**, brat Johana Fostera uważany w kołach republikańskich i wielkokapitalistycznych za eksperta od spraw europejskich. **Dotychczasowa działalność Allena Dullesa, znanego ze swych sympatii proniemieckich, pozwala zdaniem pisma, przypuszczać, że sprawozdanie komisji będzie dla Niemiec nad wyraz korzystne i uzna konieczność ich szybkiej odbudowy gospodarczej.**

„New Republic", donosząc o współpracy Dullesa z kongresmenem Herterem nad raportem komisji Izby Reprezentantów zwraca uwagę, że obaj politycy amerykańscy są zaufanymi ludźmi **Herberta Hoovera**, zwolennika proniemieckiej polityki USA.

Clay uspakaja Niemców

BERLIN, czwartek

Dowódca amerykański generał **CLAY** oświadczył na konferencji prasowej, że nie jest bynajmniej zamierzone demontowanie tych fabryk niemieckich, które nie figurują na ustalonej przez Anglosasów liście. Następnie Clay zachęcał Niemców do wzmożenia wysiłków celem rozwoju swej produkcji przemysłowej. Na pytania, czy patenty niemieckie używane w USA są zaliczone na poczet odszkodowań, Clay zapewniał, że patenty te są używane „w interesie nie tylko samych Stanów Zjednoczonych lecz i całego świata".

ZSRR i Polska

MIN. H. ŚWIĄTKOWSKI
Prezes Zarządu Głównego Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

W okresie 30 lat swego istnienia państwo radzieckie ZSRR dwukrotnie przyczyniło się w sposób decydujący do odzyskania niepodległości przez naród polski.

Zwycięstwo Wielkiej Listopadowej Rewolucji Socjalistycznej obaliło carat, będący „więzieniem narodów", do których należał również naród polski.

Już 16 marca 1917 r. w organie centralnym Partii Bolszewików „PRAWDA" ogłoszone zostało **„POZDROWIENIE DLA NARODU POLSKIEGO"**, w którym Piotrogradzka Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich zawiadamia naród polski o obaleniu caratu i obwieszcza że

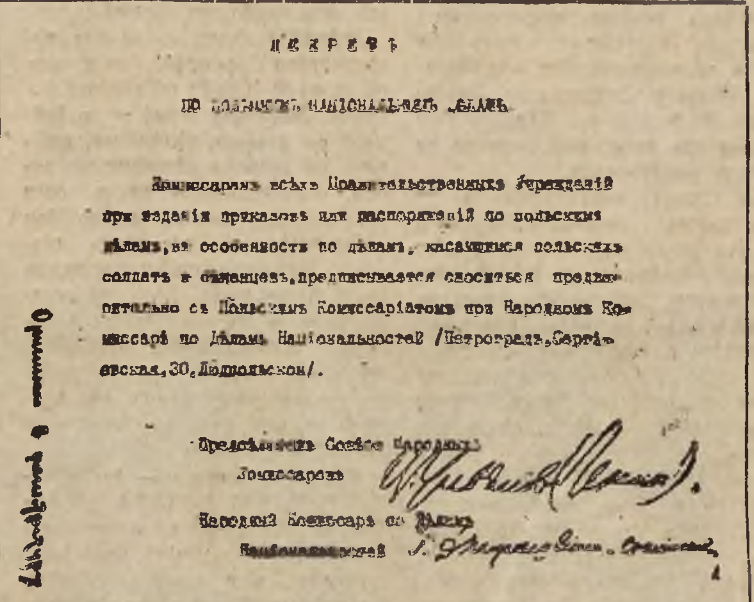
„Demokracja Rosji stoi na gruncie uznania prawa narodów do politycznego samookreślenia i ogłasza, iż Polska ma prawo być całkowicie niezależną w stosunkach międzynarodowych".

Jednym z pierwszych aktów prawno - państwowych zwycięskiej władzy radzieckiej, zgodnie z ogłoszoną przez międzynarodowy ruch socjalistyczny zasadą samookreślenia narodów, jest ogłoszony europejskiej opinii publicznej dekret, z iście rewolucyjnym rozmachem, **UNIEWAŻNIAJĄCY WSZYSTKIE TRAKTATY PODZIAŁOWE I ROZBIOROWE DOTYCZĄCE POLSKI, JAKO SPRZECZNE Z REWOLUCYJNYM POCZUCIEM PRAWNYM NARODU POLSKIEGO**, który uznał iż naród polski posiada **niezbieralne prawo do niepodległości i zjednoczenia.**

Państwo radzieckie natychmiast uznało niepodległość Polski w listopadzie 1918 r. W ciągu następnych dwudziestu lat państwo radzieckie — ZSRR konsekwentnie zmierzało do ułożenia przyjaznego współżycia z narodem polskim.

W latach zagrożenia przez Hitlera **ZSRR dążyło do zawarcia paktu wzajemnej pomocy z Polską przeciwko agresji niemieckiej.** Antyradziecka postawa przedwrześniowych rządów reakcyjnych w Polsce **uniemożliwiła zbliżenie Polski z ZSRR, a ofiarowana przez ZSRR w r. 1939 pomoc Polsce została przez rząd sanacyjny odrzucona.**

W straszną noc okupacji hitlerowskiej po raz drugi **ZSRR za cenę życia czterystu tysięcy oficerów i żołnierzy radzieckich poległych na polach bitew o wyzwolenie Polski — w sposób decydujący przyczynił się do odzyskania przez naród polski NIEPODLEGŁOŚCI. Wzbogacony doświadczeniami historii naród polski dokonał stanowczego zwrotu wobec swego potężnego sąsiada wschodniego.**

ДЕКРЕТ

Fotografia dekretu nakazującego wszystkim komisarzom instytucji państwowych kontaktowanie się we wszystkich sprawach odnoszących się do Polaków z t. zw. Komisariatem Polskim przy komisariacie dla spraw narodowościowych. Dekret podpisany przez Lenina i Stalina.

Układ o PRZYJAŹNI, POMOCY WZAJEMNEJ I WSPÓŁPRACY POWOJENNEJ POLSKO - RADZIECKIEJ zawarty w dniu 21 kwietnia 1945 r. w Moskwie

„utrwalił zasadniczy przełom w dziejach stosunków polsko-radzieckich na rzecz przyjaznej, sojuszniczej współpracy jaka ustaliła się między Polską a ZSRR w toku wspólnej walki z imperializmem niemieckim".

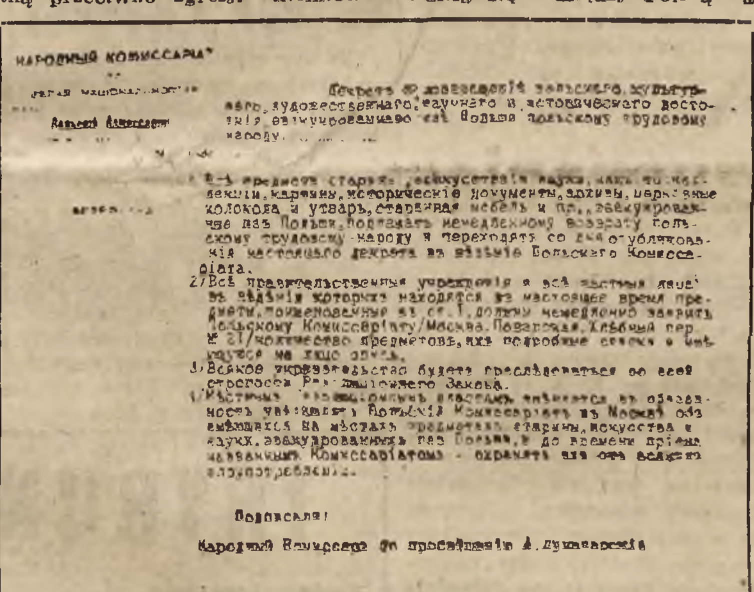
Podkreślając historyczne znaczenie układu między Polską a ZSRR o przyjaznej pomocy wzajemnej i współpracy powojennej **GENERALISSIMUS JÓZEF STALIN** oświadczył:

„Obecnie nie da się już przeciwstawić naszych krajów jeden drugiemu. Obecnie od Bałtyku do Karpat istnieje wspólny front naszych krajów przeciwko wspólnemu wrogowi — imperializmowi niemieckiemu".

Niezmiernie przyjazne dla nas stanowisko ZSRR w sprawie naszych **granic zachodnich, naszych Ziem Odzyskanych, konsekwentna obrona wspólnych interesów pokoju, demokracji i wolności na arenie międzynarodowej, wielostronna rosnąca współpraca i umowa gospodarcza** — oto realne wyniki, które sprawiły, że idea przyjaźni polsko - radzieckiej — wbrew machinacjom rodzimej i międzynarodowej reakcji — **rośnie, utrwala się w sercach milionów Polaków - patriotów.**

Trzydziestoletni jubileusz państwa radzieckiego — wyzwoliciela narodu polskiego i gwaranta niepodległości Polski — obchodzą uroczyście nie tylko narody radzieckie, dumne ze swej historycznej pracy i jej owoców. **Jubileusz ten uroczyście czci również naród polski — pełen uczuć braterskiej, słowiańskiej przyjaźni dla narodów Związku Radzieckiego, w szczególności dla wielkiego narodu rosyjskiego, twórcy i organizatora ZSRR, światowego i wytrwałego organizatora zwycięstwa nad wspólnym wrogiem SŁOWIAŃSZCZYZNY — HITLEROWSKIMI NIEMCAMI.**

MIN. H. ŚWIĄTKOWSKI

Fotografia oryginału dekretu Rady Komisarzy Ludowych w sprawie zwrotu narodowi polskiemu zabytków historycznych, kulturalnych i naukowych, wywiezionych do Rosji przez rząd carski. Dekret podpisany przez Łunaczarskiego komisarza do spraw oświatowych.

O WYCOFANIE OBCYCH WOJSK Z KOREI

WYSTĄPIENIE DELEGATA POLSKI W ONZ

NOWY JORK, czwartek

Po czterodniowej przerwie, spowodowanej plenarnym posiedzeniem Zgromadzenia Generalnego Komisja Polityczna wznowiła we wtorek debatę w sprawie Korei. Była ona poświęcona 2 zgłoszonym rezolucjom:

1. radzieckiej, żądającej bezwarunkowego wycofania z Korei obu armii okupacyjnych, oraz
2. amerykańskiej, wzywającej do przeprowadzenia wyborów w każdej ze stref pod nadzorem komisji ONZ i wycofania wojsk okupacyjnych dopiero w ciągu 90 dni po utworzeniu władz centralnych.

Na wtorkowym posiedzeniu delegaci ZSRR, Ukrainy, Jugosławii, Czechosłowacji i Polski poddali ostrej krytyce politykę Stanów Zjednoczonych w południowej Korei oraz ich imperialistyczno strategiczne plany w stosunku do tego kraju.

W imieniu delegacji polskiej dłuższe przemówienie wygłosił dyrektor Departamentu Politycznego ONZ — **Tadeusz Żebrowski.**

Polska — oświadczył dyr. Żebrowski — nie poprze polityki USA, dążącej do uczynienia z Korei amerykańskiej bazy strategicznej i będzie głosowała za rezolucją radziecką, która poprzez wycofanie wojsk okupacyjnych w styczniu 1948 r. wskazuje drogę do niepodległości Korei.

OŚWIADCZENIE AMBASADORA GROMYKO

Przemówienie delegata ZSRR **GROMYKI** poświęcone było krytyce polityki i intencji Stanów Zjednoczonych na terenie Korei. Oświadczył on, że podczas gdy w północnej części tego kraju warunki życia chłopów i robotników uległy znacznej poprawie, to w południowej mogą one być przyrównane jedynie do sytuacji w Grecji. Podkreślił on, że w Korei południowej żywioły demokratyczne są prześladowane, a więzienia bardziej przepełnione niż za czasów okupacji japońskiej.

STRAJK ZAŁOGI „QUEEN MARY"

SOUTHAMPTON, czwartek

Największy statek świata „Queen Mary" o wyporności 83 tys. ton został wstrzymany w porcie Southampton. Statek nie mógł odpłynąć z powodu strajku 200 członków załogi którzy odmówili wzięcia udziału w reisie do Nowego Jorku popierając żądania strajkujących od 9 dni robotników magazynów portowych.

ANGLIA

NOWE OLBRZYMY POWIETRZNE

LONDYN, czwartek

W Wielkiej Brytanii budowane są obecnie trzy dziesięciosilnikowe samoloty pasażerskie o napędzie odrzutowym. Samolot taki o wadze 120 ton będzie przewoził bez lądowania przez Atlantyk 80 pasażerów.

WŁOCHY

ZWYCIĘSKI STRAJK

RZYM, czwartek

Strajk pracowników radiostacji w Turynie i Mediolanie został zakończony. Strajkujący odnieśli zwycięstwo ponieważ władze zgodziły się na reorganizację i przeprowadzenie rozmów z przedstawicielami robotników.

ZWYŻKUJE KURS DOLARA

RZYM, czwartek

We Włoszech oficjalny kurs dolara ma w najbliższym czasie podnieść się z 355 do 500 lirów. Koła finansowe zbliżone do rządu de Gasperi tłumaczą nową dewaluację waluty włoskiej naciskiem ze strony czynników amerykańskich.

SZWECJA

POMOC z USA NIE NADEJDZIE

SZTOKHOLM, czwartek

Departament Stanu USA podał do wiadomości, że ani kraje skandynawskie ani Irlandia, nie otrzymają w mies. grudniu pomocy żywnościowej z USA.

Hutnicy stają do współzawodnictwa

Roczny plan wielkich pieców huty „FLORIAN" wykonany

„Plan roczny na wielkich piecach wypełniony w końcu września. Przyczyniła się do tego wzmożona dyscyplina pracy, umiejętne dysponowanie kadrami ludzkimi, wynalazczość, dobra organizacja pracy — a najważniejsze — zwiększenie wydajności dzięki współzawodnictwu zespołów".

Tak zaczyna informację nacz. dyr. huty „Florian" tow. PIERWOCHA BOLESŁAW.

Wydajność walcowni zwiększyła się niezwykle wysoko. Wielki wpływ posiada **zastosowanie progresywnej premii akordowej**, którą po zbadaniu wyników ustalono dla innych wydziałów produkcyjnych.

Akord progresywny zwiększył wydatnie zarobki. Przeciętna płaca robotnicza wzrosła w lipcu o 15 proc., a w sierpniu o 20 proc., we wrześniu o 12 proc.

Produkcja wzrosła mimo zmniejszenia załogi, z której usunięto notorycznych „łazików".

W roku 1946 na robotnikagodz. produkcja walcowni wynosiła 67 kg — obecnie 70 kg. Koksownia huty „Florian" wysunęła się na pierwsze miejsce.

Huta stała się rentowną.

Plan roczny na wielkich piecach przekroczono w dn. 26 września br., w walcowni gorącej 22 października br. **W dniu 23 października br. całoroczny plan ogólnej produkcji huty wykonano w 93,5 proc. W drugiej połowie listopada plan ten będzie wykonany.**

Huta „Florian" jest największym producentem taśmy walcowanej na zimno. Produkuje ona taśmę żyletkową, zasilając trzy krajowe fabryki żyletek. Przed wojną sprowadzaliśmy taśmę żyletkową z zagranicy.

W planach inwestycyjnych przewiduje się uruchomienie czwartego zespołu walcowni zimnej, zgniatacza (bluming), budowę pieców elektrycznych, martenowskich, generatorów gazu, mieszalnika, nowych kotłów parowych, turbozespołu, nowego wielkiego pieca i cały szereg innych robót.

Powiększone będzie stanowisko do rozładunku rud i zaopatrzone w bramtastą suwnicę.

Gaz z huty „Florian" zasila szereg innych zakładów. **Huta posiada największą po „Ślązelu" elektrownię.** Od czasu wprowadzenia wyróżnień dla przodujących hut, tj. przez 8 kwartałów, huta „Florian" zdobywała pięciokrotnie I lub II miejsce.

Wezwania do współzawodnictwa zostały przyjęte

Załoga walcowni gorącej wezwała te same zespoły huty „Bankowej", „Kościuszko" i „Częstochowa" do współzawodnictwa, podejmując się w okresie 5 miesięcy wykonać ponad plan 6 tys. ton wyrobów. Załoga ta wykonała 8 tys. ton.

Wszystkie wymienione huty przyjęły wezwanie, podnosząc wydajność, która przekroczyła już produkcję przedwojenną, mimo że ilość walcowni zmniejszyła się o 30 procent.

W kwietniu br. na konferencji wytwórczej w Centralnym Zarządzie Przem. Hutniczego załoga stalowni huty „Florian" wezwała stalownie huty: „Pokój", „Kościuszko", „Bankowej" i „Bobrek" do wyścigu, oświadczając, że da ona w ciągu 5 m-cy 8 tys. ton ponad plan. Stalownia huty „Florian" dotrzymała warunków dając 8.790 ton, to jest 10 proc. więcej. Na placu z rudą zastosowano premie indywidualne dzięki czemu wydajność pracy wzrosła o 50 proc. Na walcowni gorącej rozpoczęto zespołowy wyścig w lutym br. I na tym odcinku **produkcja wzrosła do 406 ton na 8 godzin, gdy przed wojną wynosiła 410 ton na 10 godzin pracy.**

Cała załoga zdaje sobie sprawę z celowości współzawodnictwa. Straszak o bezrobociu nie znajduje posłuchu, bo każdy fachowy hutnik zdaje sobie sprawę że z wykonaniem planu inwestycyjnego w hucie „Florian" łączy się konieczność zwiększenia załogi o 50 proc.

Przy hucie „Florian" jest szkoła przemysłowa i gimnazjum. Zdolni uczniowie są kierowani na wyższe studia. Wiele uwagi poświęca się sprawom socjalnym.

Huta „Florian" posiada wyróżnionych pracowników. Na wielkich piecach pracuje wytapiacz **tow. Koczar Maksymilian**. W swoim czasie został delegowany do huty „Szczecin" w Stołczynie jako instruktor. Sumiennie wykonał swój obowiązek tak jak przystało na peperowca. Wyuczył całą załogę wielkopiecową i wrócił po uruchomieniu huty. Najlepsze osiągnięcia posiada tow. **Jóźkowiak Stanisław**, pracownik odlewów stali. Pracuje wydajnie i dokładnie. Dotrzymuje im kroku zdolny i najwydajniejszy pracownik walcowni tow. **Rek Stanisław z PPS.** — Duże zasługi położył ob. Urantówka. Zasługi na polu wynalazczości i oszczędności posiadają **inż. Zlinger** (wykorzystanie żużla martenowskiego) mistrz **Cuber** (mechaniczne ściągacze), **inż. Mendera. Szafrański Stanisław, inż. Plewiński Sobiepan, inż. Maj** oraz wielu innych mistrzów, techników i rzemieślników.

Oszczędność za rok 1946 wyniosła 5.248 tys. zł. W bieżącym roku wypłacono ok. 400 tys. premii za wynalazki i usprawnienia.

W akcji współzawodnictwa wzięły żywy udział organizacje młodzieżowe. Kilku wyróżnionych młodych hutników wyjechało na wczasy do Jugosławii.

Specjalnego omówienia wymaga życie kulturalno - oświatowe, działalność różnorodnych sekcji sportowych itp.

Dotychczasowe wyniki pracy zawodowej i społecznej zawdzięcza załoga dobrej współpracy bratnich partii robotniczych i dobremu kierownictwu huty.

Groźba strajku w Słowacji

PRAGA, czwartek

Jak donosi czechosłowacka agencja prasowa CTK, związki zawodowe w Bratysławie rozważają możliwość proklamowania strajku powszechnego wobec zaostrzenia się kryzysu politycznego, który wybuchł w końcu ubiegłego tygodnia w związku z dymisją wiceprem. Ursinyego, partyjnego członka rady komisarzy do spraw Słowacji. Związki zawodowe domagają się niezwłocznego uwzględnienia ich żądań w sprawie reorganizacji rady oraz usunięcia żywiołów antydemokratycznych z życia politycznego i gospodarczego Słowacji.

Wallace ostrzega

RZYM, czwartek

W czasie swego ostatniego pobytu w Rzymie b. wiceprezydent St. Zjednoczonych **WALLACE** złożył oświadczenie na zebraniu „Towarzystwa Sprzyjania Współpracy Międzynarodowej". Wallace powiedział m. in.: **Niebezpieczeństwo naszych czasów polega na tym, że Organizacja Narodów Zjednoczonych może być przekształcona w organ związku anglo-amerykańskiego, skierowanego przeciwko ZSRR,** jak to już miało miejsce w czasie, gdy na terenie Ligi Narodów organizacja ta służyła jako narzędzie sojuszu anglo-francuskiego skierowanego przeciwko Rosji.

Z problemów Narady 9-ciu Partii

UMACNIAMY JEDNOLITY FRONT klasy robotniczej

Poniżej podajemy w skrócie artykuł tow. Werfla, umieszczony w „Głosie Ludu" z dnia 4 listopada 1947 r.

ROMAN WERFEL

W knowaniach wojennych i dążnościach imperialistycznych amerykańskiego wielkiego kapitału niemałą rolę odgrywa **pomoc, jaką ten kapitał otrzymuje od niektórych prawicowych przywódców europejskiego ruchu socjalistycznego.** Można powiedzieć więcej — bez tej pomocy zaborcze i wojownicze dążenia amerykańskiego wielkiego kapitału nie miałyby w ogóle szans na realizację, przynajmniej w Europie.

Przypomnijmy sobie pewne podstawowe fakty. **Rząd Ramadiera prowadzi reakcyjną, imperialistyczną wojnę** (która kosztuje Francję wiele miliardów franków) **przeciwko narodowi Viet-Namu, popiera politykę anglosaską przeciwko państwom demokratycznym, wyzbywał się z obrony interesów Francji na odcinku tak ważnym jak niedopuszczenie do odbudowy niemieckiego potencjału wojennego.**

Polityka kierownictwa **Francuskiej Partii Socjalistycznej, polityka Ramadiera, Bluma, Molleta — to polityka szkodliwa dla klasy robotniczej i szkodliwa dla narodu francuskiego.** Jest to polityka robiona pod dyktando amerykańskiego wielkiego kapitału podług jego wskazań i żądań, polityka ubliżająca godności narodowej i zagrażająca niepodległości Francji, zagrażająca pokojowi Europy.

W brytyjskiej Izbie Gmin **Partia Pracy** posiada przytłaczającą większość. Tę większość dał Partii Pracy naród angielski, w przekonaniu, że Partia Pracy skieruje kraj na drogę polityki wielkich reform społecznych i polityki współpracy mocarstw — a w szczególności współpracy Wielkiej Brytanii ze Związkiem Radzieckim. **Rząd Partii Pracy nie dotrzymał żadnego ze swych przyrzeczeń.**

W Grecji rząd **Sofulisa — Tsaldarisa** prowadzi krwawą wojnę przeciwko narodowi greckiemu. **Dochodzi do takich barbarzyństw, jak wystawianie na rynkach miast, głów, obciętych greckim demokratom.** Dochodzi do nich — dzięki ochronie, jakiej mu udziela **Bevin**, dzięki **angielskim** wojskom okupacyjnym, utrzymywanym w Grecji przez **Bevina**. W Indiach gra Bevina zmierza drogą różnych manewrów do poróżnienia i osłabienia obozu niepodległościowego. W koloniach Bevin pomaga imperialistom holenderskim prowadzić zbrodniczą, zaborczą wojnę przeciwko narodowi indonezyjskiemu. **W zasadniczych zagadnieniach międzynarodowych Bevin występuje wespół z amerykańskim wielkim kapitałem przeciwko socjalistycznemu Związkowi Radzieckiemu.**

W polityce wewnętrznej **Attlee** po pierwszych bardzo niesmiałych próbach reform społecznych, **cofa się przed podwójnym naciskiem rodzimego i amerykańskiego wielkiego kapitału.**

Zarówno Bevin — Attlee, jak Blum — Ramadier są **zaciekłymi przeciwnikami jednolitego frontu robotniczego.** Wiadomo np. że w czasie zjazdu Socjalistycznej Partii Włoch przedstawiciele Labour Party i Socjalistycznej Partii Francji niedwuznacznie popierali anty — jednolitofrontową prawicę partyjną.

W naszych polskich sprawach jak wiadomo, **Bevin na równi z Marshallem kwestionował w Moskwie nasze granice zachodnie.** Na łamach francuskiej prasy socjalistycznej znajdują gościnę tacy — by użyć określenia Rady Naczelnej PPS — **renegaci socjalizmu jak Zaremba,** podczas gdy **Polska Ludowa atakowana jest niejednokrotnie w sposób niegodny.** Zarówno prasa socjalistów francuskich jak prasa Labour Party niejednokrotnie **brała stronę Mikołajczyka przeciwko obozowi demokratycznemu.**

Czy w świetle tych wszystkich faktów nie jest oczywistym, że polityka Ramadier — Bluma i Bevina — Attlee szkodliwa jest dla klasy robotniczej, szkodliwa jest dla demokracji, szkodliwa jest dla pokoju świata, że służy ona głównie tym, którzy ją dyktują — wielkiemu kapitałowi amerykanskiemu?

Niektórzy towarzysze — socjaliści wzdrygają się, słysząc ostre potępienia polityki prawicowych socjalistów. Tak np. organ socjaldemokracji czeskiej, praskie **„Pravo Lidu"** żali się, że rewolucyjne partie robotnicze rzekomo „każdego, kto się z nimi nie zgadza", określają mianem zdrajcy, dopatruje się w uchwałach konferencji zapowiedzi „walki nie przeciwko siłom reakcji, lecz przeciwko socjalistom".

Postawmy parę pytań.

Czy utrzymywanie nadal przy władzy gen. Franco jest pomaganiem faszyzmowi? Tak czy nie?

Czy utrzymywanie przy pomocy obcych wojsk rządu monarchistów i faszystów w Grecji jest pomaganiem faszyzmowi? Tak, czy nie?

Czy prowadzenie wojny przeciwko narodom Viet-Namu i Indonezji jest wysługiwaniem się interesom wielkiego kapitału? Tak, czy nie?

Czy polityka antyradziecka uprawiania przez Bevina i Ramadiera jest wysługiwaniem się nowojorskiej Wall-Street? Tak, czy nie?

Czy popieranie antypolskiej nagonki Schumachera jest zagrażaniem pokojowi światowemu? Tak, czy nie?

Postawiliśmy tylko pięć pytań. **Moglibyśmy ich postawić o wiele więcej.** Chodzi nam jednak o uzmysłowienie czytelnikowi rzeczywistej, realnej sytuacji.

Kto narusza jednolity front? Czy ten, kto rozbija go w praktyce, broniąc faszyzmu, prowadząc wojny zaborcze, wysługujące się Wall-Street, zagrażające pokojowi światowemu, czy też ten, kto piętnuje tego rodzaju politykę, nazywa rzeczy po imieniu i określa tę politykę tak jak ona na to zasługuje?

Jednolity front — to nie abstrakcyjna jedność, oderwana od żywych ludzi i od realnej polityki. **Jednolity front — to jedność na gruncie określonej polityki, na gruncie określonych zasad,** uzgodnionych przez obie strony, nie naruszających ich samodzielności, ale tym niemniej uznawanych i przestrzeganych przez wszystkich jej uczestników w imię najlepiej pojętych **WSPÓLNYCH INTERESÓW.**

Trzy są takie zasady, bez których nie można sobie wyobrazić jednolitego frontu.

Zasada pierwsza — to WALKA O POKÓJ ŚWIATA, WALKA W SOJUSZU ze wszystkimi siłami pokojowymi i demokratycznymi, a w szczególności ze **Związkiem Radzieckim,** którego polityka międzynarodowa jest polityką obrony i umocnienia pokoju światowego.

Zasada druga — to OBRONA NIEPODLEGŁOŚCI I SUWERENNOŚCI wszystkich narodów zarówno „wielkich", jak i „małych", niepodległości i suwerenności zagrożonych w chwili obecnej przez ekspansję amerykańskiego imperializmu.

Zasada trzecia wreszcie — to walka przeciwko niedobitkom faszyzmu, przeciwko reakcji i prądom neo-faszystowskim.

Podług stosunku do tych trzech zasad określamy nasz stosunek do każdego działacza robotniczego, do każdej organizacji robotniczej. Gdzie tutaj więc **„walka przeciwko socjalistom zamiast przeciwko reakcji?"** Przecież jest jasne, że ten, kto występuje przeciwko tym zasadom, sam staje się sługą reakcji i walka przeciwko niemu staje się koniecznością, staje się obowiązkiem jeśli się toczy walkę z reakcją.

Nasi towarzysze z PPS — jak świadczą o tym oficjalne wypowiedzi CKW i szereg artykułów w „Robotniku" — słusznie ocenili wyniki narady dziewięciu partii.

Odrodzona PPS stoi wraz z nami peperowcami na gruncie walki z reakcją, dążąca do przywrócenia w Polsce panowania wielkiego kapitału i obszarnictwa. Odrodzona PPS stoi, wraz z nami, peperowcami, na gruncie sojuszu Polski ze Związkiem Radzieckim, na gruncie demokratycznej, pokojowej, polityki zagranicznej. Odrodzona PPS stoi wraz z nami, peperowcami, na gruncie obrony niepodległości Polski przed imperializmem amerykańskim.

Te zasadnicze wytyczne polityki odrodzonej PPS są w istocie swej sprzeczne ze stanowiskiem Blumów i Bevinów, z rzeczywistą treścią blumowsko-bevinowskiej polityki. Nasza krytyka szkodliwej polityki bevinizmu i blumizmu zmierza do tego, aby wzmocnić jednolity front PPR i PPS. **Tej samej, wspólnej sprawie służyć będzie pełne uświadomienie sobie odrębności linii politycznej PPS od blumizmu i bevinizmu.**

Krytykujemy błędy prawicowych socjaldemokratów, lecz krytykujemy je nie dla rozbicia jednolitego frontu, tylko **dla pogłębienia go i umocnienia, dla zjednoczenia robotników — peperowców i pepesowców we wspólnej walce o pokój świata i rzeczywistą niepodległość narodów Europy.**

ROMAN WERFEL

120 osób - JAK JEDEN INSTRUMENT MUZYCZNY

Wywiad z prof. A. Swiesznikowem specjalnie dla »Tryb. Robotn.«

Zawitał do Polski, w miesiącu polsko - radzieckiej wymiany kulturalnej, Państwowy Chór Pieśni Rosyjskiej pod kierownictwem prof. **Aleksandra Swiesznikowa**, artysty ludowego RSFRR. Po dwóch występach w Warszawie, w dniach 30 i 31 ub. m., znakomity ten zespół udał się w objazd po naszym kraju. Tournee prowadzi przez Lublin (3 bm.), Kraków (5 bm.), Katowice (7 bm), Chorzów (8 bm.), Łódź — dwa koncerty w dniu 9 bm., wreszcie — pożegnalny koncert w Warszawie w dniu 11 bm.

W stolicy chór prof. Swiesznikowa zdobył olbrzymie powodzenie. Oklaskom i okrzykom nie było końca — mniej zwykle podatna na produkcje chóralne publiczność warszawska domagała się bisów, których nie skąpił też chór radziecki.

Zestrojenie głosowe tych 120 śpiewaków — po połowie mężczyzn i kobiet — jest wprost fenomenalne. Nie słyszymy oddzielnie poszczególnych grup głosów: całość brzmi jak jeden wspaniały instrument! Idealne zharmonizowanie akordów, niezwykłe efekty, gdy ludzkie głosy naśladują dźwięki i barwę szarpanych palcami instrumentalisty strun, lub rzucają na salę potężne tony organów. Pod pełnymi wyrazu gestami prof. Swiesznikowa chór operuje całą skalą dynamiki od najcichszego piano aż do fortissimo, gdy mury sali zdają się drgać pod naporem dźwięków.

Jest także rzeczą szczególną, że chór wykonuje jednakowo dobrze i pieśni ludowe rosyjskie, i oryginalne utwory chóralne kompozytorów rosyjskich oraz klasyków zachodnio - europejskich, i kompozycje twórców słowiańskich. Każda z tych rzeczy jest utrzymana we właściwym sobie stylu i charakterze, wszystkie — nienagannie oddane technicznie i muzycznie.

Zapytujemy prof. Swiesznikowa o szczegóły dotyczące powstania jego chóru. Odpowiada z tą uprzejmością i osobistą kulturą, jaka cechuje wszystkich radzieckich artystów i intelektualistów.

— Chór został zorganizowany przeze mnie w 1943 r., w lipcu tegoż roku rozpoczął występy. Pragnąłem stworzyć duży ilościowo i doskonały jakościowo zespół, który mógłby współzawodniczyć z najbardziej znanymi chórami Europy...

I to się panu całkowicie udało — nie tylko możecie współzawodniczyć, ale, według opinii znawców, przewyższacie najbardziej renomowane zespoły Francji i Włoch...

— Nie mogę o tym sądzić — uśmiecha się profesor, którego ostre zza szkieł spojrzenie łagodzone jest przez miły, serdeczny uśmiech. W każdym razie nasze dotychczasowe podróże zagraniczne: w 1945 roku do Czechosłowacji, Węgier, Austrii, Niemiec, i w 1947 roku do Szwecji, Norwegii i Finlandii — przyniosły nam wielkie sukcesy i zdobyły popularność u tych wszystkich, którzy mieli okazję nas słyszeć. Zamiast paru tygodni, bawiliśmy zagranicą po kilka miesięcy, objeżdżając ważniejsze ośrodki wymienionych krajów. Charakterystyczną właściwością naszego zespołu jest to, że śpiewamy pieśni w wielu językach; nawet po szwedzku i po.... łacinie.

— Tak, przecież w Warszawie wykonaliście po łacinie wspaniały kościelny hymn **Lottiego** „Krucyfiks", a w odśpiewanych przez chór opracowaniach polskich pieśni ludowych, jak i w naszym hymnie narodowym, uderzył nas doskonały akcent waszych chórzystów i solistów, śpiewających po polsku, a więc w języku dla siebie obcym. Jakie jednak cechy, odróżniają wasz chór od innych, np. od słynnego chóru **Piatnickiego?**

— Specjalnością naszą są pieśni ludowe, ale w artystycznym opracowaniu, gdy chór Piatnickiego stara się najwierniej odtworzyć folklor, szeroko stosując właściwe śpiewakom wiejskim improwizowanie, fantazjowanie. U mnie wszystko jest poddane najściślejszej dyscyplinie artystycznej, dążę do wydobycia z produkcji chóru największej ekspresji, staram się dać przez słowo i dźwięk tyle wyrazu, ile daje np. swą grą aktor na scenie. Z zasady nie śpiewamy nigdy przy jakimkolwiek akompaniamencie. Soliści nasi, poza swymi „solówkami" śpiewają stale w zespole.

— Skąd rekrutujecie śpiewaków?

— Z ruchu świetlicowego wybieramy wyróżniających się talentem amatorów i dokształcamy ich w specjalnej szkole, którą prowadzimy w naszej stałej siedzibie, w Moskwie.

— Jaki był przebieg pańskiej własnej pracy artystycznej? — zadajemy bez litości następne pytanie.

— Byłem poprzednio kierownikiem chóru „Kapela" w Leningradzie, jednego z najlepszych w naszym kraju. Od 1936 roku pracowałem w charakterze kierownika chóru Radiokomitetu. Obecnie — prowadzę także nadal założoną przeze mnie państwową szkołę w Moskwie, w której uczy się śpiewu chóralnego 130 chłopców. Są to przeważnie sieroty wojenne, pozostające na pełnym utrzymaniu państwa. W 1947 roku rząd radziecki przeznaczył na utrzymanie szkoły dwa miliony rubli! Oprócz przedmiotów specjalnych, chłopcy przechodzą pełny kurs średniego wykształcenia. Po paru latach — staną się kierownikami chórów, nauczycielami śpiewu, śpiewakami. Szkoła istnieje zaledwie trzy lata, lecz zdobyła już sobie ogromną popularność. Chór chłopięcy śpiewa często i przez radio i w salach koncertowych Moskwy. Zyskał powodzenie u publiczności i pozytywne oceny prasy

— Jestem pewien, że i w całej Polsce publiczność i prasa ocenią zalety pańskiego chóru — kończymy rozmowę i obiecujemy na pożegnanie ułatwić prof. Swiesznikowowi zapoznanie się bliżej z [illegible] twórczością chóralną. Interesują go szczególnie wielcy kompozytorzy polscy XVI. wieku, w których twórczości zresztą orientuje się doskonale.

Rozmowę przeprowadził JERZY KURYLUK.

LALKI i ZABAWKI CHOINKOWE NA EKSPORT do USA i Kanady

Obecnie prowadzone są pertraktacje w sprawie masowego eksportu ozdób choinkowych do Ameryki Północnej i Kanady. Artykułem tym interesują się również Francja i Belgia. Dużym zainteresowaniem cieszą się również lalki oraz drewniane rzeźbione wyroby przemysłu ludowego, na które wpłynęły liczne zamówienia zza granicy. Przed wojną artykuły te były przedmiotem ożywionej transakcji.

Z CAŁEGO KRAJU

WIDOK NA GDYNIĘ

WARSZAWA

BANDYCI SPOD ZNAKU NZW PRZED SĄDEM

W nocy z 14 na 15 sierpnia br. członkowie faszystowskiej bandy NZW, wymordowali 4-osobową rodzinę Cudnych we wsi Czarnawiec, gmina Rzekuń oraz zamordowali 3 osoby i ciężko ranili jedną, spośród rodziny Rutkowskich, we wsi Borowe tejże gminy.

Ostatnio aresztowani zostali Kamiński Adam — „dowódca plutonu" NZW na gminę Rzekuń, który wydał zarządzenie dokonania morderstwa oraz bezpośredni mordercy: Kamiński Czesław pseud. „Stary", Budlewski Bolesław pseud. „Śmiały" Zięba Czesław pseud. „Łek".

W najbliższym czasie będą oni odpowiadali za swe zbrodnie przed Sądem Wojskowym.

OSŁAWIONA STALSKA Z PAWIAKA ODPOWIE PRZED SĄDEM ZA ZBRODNIE Z CZASÓW OKUPACJI

Byłe więźniarki Pawiaka zainteresuje niezawodnie fakt, że w najbliższym czasie stanie przed Sądem Okręgowym w Warszawie Volksdeutsch Wanda Stalska, która na terenie tzw. „Syberii" pełniła funkcje „wachmeisterki". Oskarżona znęcała się nad więźniarkami, bijąc je po twarzy i odbierając posiadane przez nie kosztowności. Ze szczególną nienawiścią odnosiła się do uwięzionych Żydówek.

ŁÓDŹ

NOWY TEATR W ŁODZI

Wkrótce zostanie otwarty nowy teatr łódzki „Osa". Repertuar teatru składać się będzie z satyry literackiej i aktualności politycznych urozmaicony śpiewem, tańcem i muzyką.

LUBLIN

KONFERENCJA AKTYWU PPR i SL

W Siedlcach odbyła się konferencja aktywu miejscowego Str. Ludowego i PPR.

Po referatach poświęconych sytuacji gospodarczej i politycznej w kraju i świecie — wywiązała się ożywiona dyskusja. W uchwalonej na zakończenie rezolucji zebrani dali wyraz swej solidarności z uchwałami 9 partii marksistowskich w sprawie utworzenia Biura Informacyjnego w Belgradzie, stwierdzając, że przyczyni się ono do dalszej mobilizacji sił pokoju przeciwko imperialistycznym zakusom na suwerenność państw demokratycznych.

OLSZTYN

WARMIA OTRZYMA TRZY NOWE ELEKTROWNIE

W najbliższych dniach Warmia otrzyma trzy nowe elektrownie, wybudowane przez Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Mazurskiego, a to: w Kwidzyniu — o mocy 1.000 kW, w Rakowcu — o mocy 500kW i w Józefowie — również o mocy 500 kW. Elektrownia w Józefowie opalana będzie torfem, co znacznie obniży koszt produkcji prądu.

Po oddaniu do użytku już wykończonych elektrowni, projektuje się na Mazurach i Warmii budowę dalszych.

PIOTRKÓW

TRUCICIELE BIMBREM SKAZANI NA KARĘ WIĘZIENIA

Na terenie Piotrkowa i powiatu piotrkowskiego ujęto kilkanaście osób, które produkowały bimber, przechowywały go lub też pośredniczyły w jego sprzedaży. Sąd Okręgowy w Piotrkowie skazał m. in. za to przestępstwo: Ligodzkiego Antoniego na 6 miesięcy więzienia oraz na karę grzywny 50 tys. złotych, Gozdka Józefa, Koscin Mariannę, Cierpisza Stanisława na 3 miesiące więzienia, Kaczmarską Helenę, Genowefę Ziębę i Bugajską Otylię na 6 tygodni więzienia. Wszyscy wymienieni ukarani zostali poza tym grzywną po 20 tys. złotych.

KOSZALIN

NOWA FABRYKA KONFEKCYJNA

W tym miesiącu otwarta została w Koszalinie duża fabryka konfekcyjna, która zatrudni około tysiąca pracowników.

TRYBUNA CZYTELNIKÓW

Ludzie i urzędy

Nie jest dobrze, gdy ludziom na urzędach, ludziom, którzy mają świecić przykładem innym, trzeba przypominać właściwą ich robotę. Nie jest dobrze, gdy są jeszcze urzędnicy, którzy uważają, że stanowisko piastowane przez nich ma przede wszystkim dopomóc im w ułożeniu własnych stosunków, w polepszeniu swego bytu materialnego. Nie jest dobrze, gdy urzędnik nie rozumie, że dziś nie wolno być snobem, że pracuje się nie od godziny do godziny za pewną ilość pieniędzy, ale trzeba pracować ofiarnie dla dobra Państwa, dla dobra społeczeństwa. Jeśli tej prostej prawdy nie rozumie, jeśli niektórych panów nie uczą niczego nawet wysiłki prostych górników, hutników, włókniarzy, jeśli wciąż najważniejszym dla nich jest własny interes, to fakty takie musimy piętnować. Urzędnik Państwa Demokratycznego musi mieć na oku przede wszystkim dobro Państwa, interes społeczeństwa. Urzędnik musi być społecznikiem.

Budujemy mosty dla pana starosty

Ob. Ob. Gach Bogumił, prezes Zw. Zaw. Kolejarzy w Kluczborku i Strzelec Marian, maszynista PKP w Kluczborku piszą do nas:

My, niżej podpisani, wnosimy skargę na obywatela Starostę kluczborskiego Bilika, który bezprawnie nocną porą zajął willę dwurodzinną w Kluczborku, przy ulicy Dzierżonia Nr. 4.

Po opuszczeniu tejże willi przez kapitana wojsk radzieckich ob. Starosta zajął willę, na którą były złożone wnioski przez dwóch obywateli, a to: maszynistę PKP ob. Strzelca Mariana i ob. Gacha Bogumiła prezesa Związku Zawodowego Kolejarzy w Kluczborku, którzy pierwsi złożyli wnioski na willę pod wspomnianym adresem.

Pomimo, że ob. Starosta wiedział, że jest sprawa sporna, a w Kluczborku urzęduje Nadzwyczajna Komisja Mieszkaniowa, która jak dotąd sprawiedliwie wykonuje swoje czynności, nie zwrócił się do Komisji o przydzielenie wspomnianej willi, a tylko do burmistrza miasta, który rzekomo przyobiecał mu pewność sprowadzenia się do willi. Wydaje nam się, że ob. Starosta nadużył swej władzy, nie patrząc na trudne położenie mieszkańców, którzy nie mają mieszkań. Ob. Strzelec Marian maszynista PKP nie mający własnego mieszkania do tej chwili nie otrzymał mieszkania, a choć wniósł wniosek na willę przy ul. Dzierżonia Nr. 4 został pominięty, ponieważ ob. Starosta zabezpieczając willę sprowadził się do niej w nocy.

Powołując się na powyższe stwierdzamy, że ob. Starosta mając komfortową willę służbową opuścił ją zabezpieczając się na ewentualne opuszczenie swego stanowiska, twierdząc, że dzisiaj jest starostą, jutro może już nie być i musi mieć zabezpieczoną przyszłość.

Willa, o której mowa, jest domem, w którym mogłyby zamieszkać dwie rodziny, gdyż znajduje się w niej na parterze kuchnia i dwa pokoje i na piętrze również kuchnia i dwa pokoje.

Nie tylko nas dwóch, którzy wnosimy skargę, ale i ogół kolejarzy obecnym stanem rzeczy jest rozgoryczony i domagamy się rewizji przydziału mieszkania dla ob. Starosty i przypomnienia mu, by jako gospodarz powiatu nie nadużywał swej władzy i więcej szedł światu pracy na rękę.

Nie godzi się, ob. Starosto, mając służbowe mieszkanie zajmować drugie. Nie godzi się zajmować 3 mieszkania — jedno służbowe i 2 w nowej willi, gdy tylu ludzi pracy nie może znaleźć mieszkań. Przecie w Kluczborku nie macie nadmiaru tychże. I nie godzi się pomijać Komisji Mieszkaniowej. Przepisy i ustawy obowiązują wszystkich. Ob. Starostę w Kluczborku także i to z całą pewnością. Trzeba umieć nie tylko wydawać polecenia, ale przestrzegać już obowiązujących i być dla innych przykładem.

Siódmego dnia odpoczął

Zarząd Państwowej Odlewni Żeliwa i Fabryki Maszyn Rolniczych „Rubinsztain" z Radomia nadesłał nam oświadczenie grupy robotników, którzy wyjechali do Warszawy celem wzięcia udziału w odgruzowaniu stolicy w dniu 12. 10. br., którego treść poniżej podajemy.

W dniu 11 października 1947 r. grupa robotników fabryki „Rubinsztain" w Radomiu, w liczbie 47 osób spontanicznie wyraziła chęć wzięcia udziału w odgruzowaniu Warszawy.

Dyrekcja fabryki na prośbę robotników zezwoliła użyć fabrycznego samochodu do przewozu tej grupy do Warszawy.

Robotnicy po przyjeździe do Warszawy udali się do Komendy Obozu Pracy — „Odgruzowanie Warszawy" z prośbą o wydanie narzędzi i wskazanie odcinka pracy.

W obozie pracy komendant (w randze majora) kategorycznie odmówił wydania narzędzi i użycia tej grupy robotników do odgruzowania Warszawy, przez co wyżej wymieniona grupa nie była użyta do odgruzowania.

Postępek owego majora został przez nas uznany jako akt szkodliwy dla społeczeństwa, zasługujący na potępienie, gdyż wyraził się, że on pracuje tylko 6 dni w tygodniu, a reszta go nic nie obchodzi.

My niżej podpisani stwierdzamy własnoręcznymi podpisami, iż byliśmy naocznymi świadkami nietaktu komendanta obozu. (—) Podpisy robotników

Ob. Komendant zapomniał, że robotnicy też 6 dni pracowali. Siódmy dzień chcieli święcić pracą dla stolicy. 47 osób tłukło się z Radomia do Warszawy po to... by wrócić rozgoryczonymi z powrotem. Autorzy listu nie podali nam nazwiska ob. majora. Wierzymy jednak, że odpowiednie czynniki wytłumaczą komendantowi, że jego postępowanie było nietaktowne i szkodliwe. (Red.)

Trybuna Robotnicza
pismo Polskiej Partii Robotniczej
Wydawca: ROBOTNICZA SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA »PRASA«
Redaguje: KOMITET REDAKCYJNY
Redakcja i Administracja: KATOWICE, ULICA MICKIEWICZA Nr. 8 tel. 340-41(42)
Konto czekowe w PKO Nr III. 4900.
ODDZIAŁY:
KRAKÓW, ul. Wiślna 4, tel. Red. 598-12, tel. Adm. 586-32
WARSZAWA, ul. Smolna 15
WROCŁAW, Podwale Świdnickie Nr 26
CZĘSTOCHOWA, Marszałka Roli-Żymierskiego Nr 12
RZESZÓW, 3-go Maja Nr 26 telefon 3
KIELCE, Sienkiewicza 64, telefon 10-60
SOSNOWIEC, Warszawska 1, telefon 612-95
OPOLE, Red.: Ozimska 17, tel. 385 Admin.: Odrodzenia 18, telefon 366.
BYTOM, ulica Dworcowa 2, telefon 30-65
GLIWICE, ulica Marcina Strzody 9, telefon 48-10
RYBNIK, gen. Zawadzkiego Nr 16, telefon 1
BIELSKO, Generalissimusa Stalina 11, telefon 25-74
R 36204

Lenin wygłasza w Piotrogrodzie z samochodu pancernego swoją słynną mowę, w której nawoływał masy do walki o zwycięstwo Rewolucji Socjalistycznej (kwiecień 1917)
(Obraz malarza A. Sierowa).

HISTORIA WIELKIEJ REWOLUCJI

N. Józewski

Szturm Kremla (Moskwa listopad 1917)

Już trzeci rok trwała ciężka i beznadziejna wojna imperialistyczna, w którą **naród rosyjski wciągnął przegniły carat i sprzedajna burżuazja.** Armia carska, kierowana przeważnie przez tępych generałów, pozbawiona dostatecznej ilości umundurowania, jedzenia a nawet zwykłych karabinów, ginęła masowo na polu walki i ponosiła klęskę za klęską. Życie gospodarcze zamierało transport stawał, fabryki pustoszały, pola leżały ugorem, a widmo straszliwej nędzy i śmierci głodowej zaglądało w okna wdów i sierot po poległych, żon i dzieci walczących na froncie.

Skorumpowani ministrowie carscy i wyuzdana kamarylla dworska spiskowali potajemnie z Niemcami, wydając naród na łup wroga. Niezadowolenie ogarniało cały kraj, rosła lawina gniewu i burza rewolucji.

Nie wierząc w zdolność cara doprowadzenia wojny do zwycięstwa, burżuazja chciała rozwiązać nadchodzący kryzys za pomocą przewrotu pałacowego, zamieniając jednego cara na drugiego. Naród jednak rozstrzygnął inaczej.

★

Wszystkie znaki na niebie i ziemi wskazywały na to, że 1917 **ROK NIE BĘDZIE SPOKOJNY.** Już w styczniu w PETERSBURGU, MOSKWIE, BAKU doszło do wielkich strajków i demonstracji. Jak morze w czasie przypływu wzbierała fala gniewu ludowego.

3 i 4 MARCA (daty podajemy według naszego kalendarza) **wybuchły wielkie strajki w Petersburgu.**

8 MARCA robotnice rzuciły na wezwanie bolszewików ogonki, w których daremnie czekały od kilku dni na coraz bardziej zmniejszającą się rację chleba i ruszyły potężną demonstracją na miasto. „PRECZ Z CARATEM I WOJNĄ“ — „ŻĄDAMY CHLEBA“ — oto hasła demonstrujących kobiet.

Od tego dnia codziennie rosła **WALKA.** Próby cara zdu szenia jej nie pomogły. **Nic już nie było w stanie wstrzymać rozjątrzonych mas robotniczych.** Nie pomogły carowi groźne rozkazy, nie pomogła też przelana krew demonstrantów na ulicach i placach miasta. A kiedy 12 MARCA **wojsko odmówiło strzelania do tłumów i w liczbie 60.000 wzięło udział w demonstracji rewolucyjnych robotników, LOS SAMOWŁADZTWA ZOSTAŁ PRZYPIECZĘTOWANY.**

Car był obalony, a rewolucja burżuazyjno-demokratyczna zwyciężyła. W ten sposób w wyniku kilkudniowych, krwawych i bohaterskich walk proletariatu stolicy zwyciężyła rewolucja.

Car Mikołaj Ostatni, ciemiężca narodu rosyjskiego, kat narodu polskiego, żandarm Europy, krwawy despota i tępy samowładca, upadł jak zgniły liść za podmuchem wiatru.

Oczywiście, że bez **„TRZECH LAT WIELKICH BOJÓW KLASOWYCH I BEZ REWOLUCYJNEJ ENERGII PROLETARIATU ROSYJSKIEGO W LATACH 1905/7 NIEMOŻLIWYM BYŁO BY TAKIE SZYBKIE ZAKOŃCZENIE W PRZECIĄGU KILKU DNI POCZĄTKOWEGO ETAPU DRUGIEJ REWOLUCJI“ (LENIN).**

★

RADOŚĆ ZE ZWYCIĘSTWA NIE TRWAŁA JEDNAK DŁUGO.

Korzystając z nieobecności prawdziwych wodzów klasy robotniczej, którzy bądź to jak LENIN musieli wyemigrować bądź też jak STALIN i SWIERDŁOW znajdowali się na zesłaniu w dalekich tajgach Syberii, ugodowi socjaliści, mienszewicy i eserowcy opanowali RADY DELEGATÓW ROBOTNICZYCH I ŻOŁNIERSKICH, stanowiące zalążek władzy ludowej i od **dali rządy w ręce burżuazji i obszarników.**

Dogadali się oni z przedstawicielami kapitału i pomogli w utworzeniu **TYMCZASOWEGO RZĄDU** z księciem **Lwowem** na czele. Dla zamaskowania zaś klasowego charakteru tego rządu dodano mu politycznego awanturnika **Kiereńskiego** jako ministra „socjalistycznego“.

Powstały więc dwie władze.

JEDNA, ciesząca się zaufaniem ludu — RADY DELEGATÓW, ale na razie opanowana przez ugodowców i zdrajców.

DRUGA — ciesząca się zaufaniem kapitału i obszarników, obcych ambasadorów i ugodowych socjalistów — RZĄD TYMCZASOWY. Między tymi dwoma władzami, wcześniej czy później musiało dojść **do ROZSTRZYGAJĄCEJ WALKI o dalsze losy Rewolucji.**

★

A MUSIAŁO DO TEJ WALKI DOJŚĆ Z NASTĘPUJĄCYCH PRZYCZYN. NARÓD spodziewał **się w rezultacie Rewolucji zakończenia wojny.** Tymczasem w rządzie zasiadali imperialiści, którzy gotowi byli choćby kosztem morza krwi prowadzić wojnę aż do zwycięstwa angielskich i francuskich bankierów. **NARÓD pragnął chleba i zaprowadzenia w gospodarstwie ładu, 8-godzinnego dnia pracy i godnego traktowania robotników.** Tymczasem w rządzie siedzieli protektorzy wielkich spekulantów, złodziei i sabotażystów, organizatorów lokautów i czarnych list.

NARÓD pragnął ziemi dla chłopów i wolności dla ludów ujarzmionych. Tymczasem w

Lenin na posiedzeniu Wojenno - Rewolucyjnego Komitetu.
(7. XI. 1917)

rządzie siedzieli wielcy obszarnicy i wielkorosyjscy **szowiniści.**

Z tych to przyczyn zaufanie narodu do **RZĄDU TYMCZASOWEGO** w oszukańczy sposób przez ugodowców chwilowo wyłudzone, musiało z czasem wyczerpać się i przekształcić w **NIENAWIŚĆ** dla **rządu i pogardę dla zdrajców.**

★

W KWIETNIU 1917 ROKU LENIN powrócił po długotrwałej emi **gracji do Rosji. Jeszcze wcześniej wrócił z zesłania STALIN.** Przyjazd wodzów miał ogromne znaczenie dla dalszego rozwoju Rewolucji. Już na dworcu **LENIN** odpowiadając witającym go robotnikom i żołnierzom, **wzywał ich do walki o zwycięstwo REWOLUCJI SOCJALISTYCZNEJ.**

Rozwijając tę myśl w **„TEZACH KWIETNIOWYCH“** Lenin nakreślił **plan przejścia od rewolucji burżuazyjnej do REWOLUCJI SOCJALISTYCZNEJ, omówił jej program i wysunął żądanie przekazania** całej władzy **RADOM DELEGATÓW ROBOTNICZYCH I CHŁOPSKICH.** Określając wojnę jako w dalszym ciągu imperialistyczną, **LENIN** wzywał naród do obalenia Rządu Tymczasowego wskazując przy tym, że jest to jedyna droga do osiągnięcia pokoju demokratycznego.

Oświadczenie ministra spraw zagranicznych **MILUKOWA z 1 maja, że „...cały naród pragnie prowadzić wojnę aż do stanowczego zwycięstwa“** i że „rząd będzie ściśle przestrzegał zobowiązania cara“ — było najlepszym potwierdzeniem prawdziwości słów **LENINA.**

WILCZE KŁY IMPERIALIZMU UJAWNIŁY SIĘ W CAŁEJ SWOJEJ OKAZAŁOŚCI.

Pod wpływem potężnych demonstracji robotniczo-żołnierskich przeciwko imperialistom, **Milukow i Guczkow** zostali usunięci z rządu. Stworzono nowy rząd złożony z koalicji prawicowych socjalistów i wielkich kapitalistów. „Socjaliści“ oddali 10 miejsc w rządzie przedstawicielom kapitału i obszarnictwa, przechodząc tym samym jawnie do obozu kontrrewolucji.

★

NOWY RZĄD NIE O WIELE RÓŻNIŁ SIĘ OD STAREGO.

Wojna trwała dalej. **Spekulacja chlebem szalała i coraz trudniej było ludziom pracy wyżyć.** Kapitaliści zatapiali swoje kopalnie w Zagłębiu Donieckim, niszczyli maszyny a ich agenci rujnowali lokomotywy. **Chciano kościstą ręką głodu** — jak się wyraził milioner Rjabusiński — **nauczyć robotników rozsądku.** Dla zastraszenia żołnierzy wprowadzono na nowo karę śmierci na froncie i masowo ją stosowano. **Chłopi ziemi nie otrzymali,** a ci którzy sami ją brali nie mogąc doczekać się spełnienia obietnic, byli katowani, wsadzani do więzień i mordowani.

Klasa robotnicza i biedne chłopstwo zobaczyły wtedy w BOLSZEWICKIEJ PARTII jedyną siłę, która konsekwentnie broniła interesów narodu. Powoli też poczęły spadać łuski z oczu tych, którzy do niedawna wierzyli jeszcze słodkim obietnicom **eserowców i mienszewików. Samo życie pokazywało po czyjej stronie jest racja.**

Mimo, że na pierwszym **WSZECHROSYJSKIM ZJEŹDZIE RAD (16 czerwca 1917 r.)** ugodowcy mieli jeszcze większość, **to już w dzielnicowych i rejonowych Radach było coraz więcej bolszewików.**

Demonstracja 1 lipca w **PETERSBURGU** nad grobem ofiar Rewolucji, stała się prawdziwym triumfem Bolszewickiej Partii. **400.000 DEMONSTRANTÓW** szło pod hasłami: **„Precz z 10 ministrami — kapitalistami“, „Precz z wojną“, „Cała władza w ręce Rad“.** Była to kompletna klęska burżuazji i jej pomocników.

Widząc usuwający się grunt pod nogami **Rząd Tymczasowy** postanowił przejść do ofensywy na froncie. Spodziewał się on w rezultacie ofensywy wzmocnić swój autorytet w kraju i rozprawić się wtedy z ruchem rewolucyjnym. Tymczasem ofensywa była przygotowana nadzwyczaj niedołężnie. Brak było amunicji, a co najważniejsze żołnierze głodni i rozzuci, nienawidzący swoich dowódców, nie rozumiejący dlaczego zamiast starać się o zawarcie pokoju pędzi się ich na bezcelową rzeź, nie wykazywali ani krzty entuzjazmu. Ofensywa zakończyła się sromotną porażką.

Wiadomość o ofensywie i klęsce jej poruszyła cały kraj. Wzburzenie robotników i żołnierzy nie miało granic.

16 LIPCA rozpoczęły się **żywiołowe demonstracje,** które trwały cały dzień i przekształciły się w **potężną manifestację zbrojną.** Tylko dzięki **PARTII BOLSZEWICKIEJ,** która stanęła na czele demonstracji, utrzymała ona pokojowy i zorganizowany charakter. Rząd zaś wysłał przeciw demonstrantom oficerów i junkrów, **zalał ulice stolicy krwią robotników i żołnierzy.**

Upojony swoim „zwycięstwem“ nad własnym narodem po klęsce na froncie rząd przeszedł do pogromu **PARTII BOLSZEWICKIEJ.**

Rozgromiono lokale partyjne, rozbito drukarnie, aresztowano wielu wybitnych działaczy, oskarżono Lenina o zdradę stanu.

Partia zmuszona została do przejścia w podziemia. **LENIN do ukrywania się w Finlandii. Okres pokojowego rozwoju Rewolucji został zakończony.** Znowu zapanowała władza dyktatury burżuazji i obszarników. Przed **PARTIĄ BOLSZEWICKĄ** stanęło nowe zadanie: **zbrojnego powalenia rządu i ustanowienia władzy Rad.**

★

8 SIERPNIA 1917 ROKU zebrał się w Petersburgu VI ZJAZD PARTII BOLSZEWICKIEJ. Lenina nie było, zmuszony do ukrywania się, kierował zjazdem za pośrednictwem swoich najbliższych współpracowników — **STALINA, SWIERDŁOWA, MOŁOTOWA i ORDŻONIKIDZE. Zjazd ten wykazał, że szalona nagonka i terror nie zdołały wstrzymać wzrostu Partii.**

Mienszewicy i eserowcy tracili z każdym dniem członków, którzy przechodzili na stronę bolszewików.

W swoim referacie **STALIN** scharakteryzował sytuację w kraju i nakreślił zadania. **Jako główne zadanie wysunął on PRZYGOTOWANIE ZBROJNEGO POWSTANIA I PRZEJĘCIA WŁADZY PRZEMOCĄ.**

„Nie jest wykluczonym — podkreślił Stalin występując przeciwko trockistom — **że właśnie Rosja będzie krajem, który utoruje drogę do socjalizmu“.** Podkreślając konieczność sojuszu **klasy robotniczej z biednym chłopstwem,** zjazd wysunął **PROGRAM KONFISKATY ZIEMI OBSZARNICZEJ, UNARODOWIENIA BANKÓW I WIELKIEGO PRZEMYSŁU, KONTROLI ROBOTNIKÓW NAD PRODUKCJĄ I PODZIAŁEM.**

W tym samym czasie burżuazja szykowała się do ostatecznej rozprawy z rewolucyjnymi organizacjami robotniczymi. **Gen. Korniłow,** przy poparciu **Kiereńskiego, przygotowywał spisek.** Gromadził wojska, ściągał przeciwko stolicy t. zw. „dzikie dywizje“ złożone z najbardziej zacofanych elementów.

7 WRZEŚNIA 1917 ROKU Korniłow wysłał na Petersburg 3 korpus konnicy pod dowództwem gen. Krymowa. **W odpowiedzi na ten spisek kontrrewolucyjny, Komitet** Centralny Bolszewików **wezwał robotników do zbrojnej walki. Powstały oddziały CZERWONEJ GWARDII.** Kopano rowy i ustawiano zasieki, ściągnięto rewolucyjnych marynarzy z Kronsztadtu.

Do „dzikich dywizji“ wysłano delegacje, które wytłumaczyły żołnierzom prawdziwy charakter spisku i wojska odmówiły posłuszeństwa generałowi, który zastrzelił się z rozpaczy. Inne oddziały zostały rozgromione, a Korniłow i jego pomocnicy aresztowani.

★

Rozgromienie spisku Korniłowa ogromnie podniosło autorytet **BOLSZEWICKIEJ PARTII. Petersburska i moskiewska Rada Delegatów przeszły na stronę bolszewików. Bolszewicy zdobyli w tym czasie większość klasy robotniczej.** Równocześnie **i chłopstwo coraz powszechniej przechodziło na stronę bolszewików. STWARZAŁO TO MOŻLIWOŚĆ ZWYCIĘSTWA REWOLUCJI.**

Na posiedzeniu Komitetu Centralnego Bolszewickiej Partii, które odbyło się **29 PAŹDZIERNIKA 1917 ROKU** w obecności **Lenina,** została przyjęta **UCHWAŁA O POWSTANIU ZBROJNYM.** W kilka dni później stworzono Kierowniczy **Ośrodek Partyjny ze STALINEM na czele dla praktycznego przygotowania powstania.** Tymczasem kontrrewolucja również gorączkowo zbierała swoje siły. Na południu zbuntowały się wojska kozackie. W Petersburgu stworzono „Związek Oficerów“, organizowano Bataliony Szturmowe, przygotowywano wydanie stolicy w ręce Niemców. Jasnym było, że już wkrótce musi się stoczyć decydujący bój. **Dnie i godziny Rządu Tymczasowego były już policzone i NIC NIE BYŁO W STANIE POWSTRZYMAĆ ZWYCIĘSTWA REWOLUCJI.**

Datę powstania wyznaczono na 7 LISTOPADA, gdyż w tym dniu miał się odbyć II Wszechrosyjski Zjazd Rad, a bolszewicy spodziewali się ogromnej większości na tym zjeździe.

6 LISTOPADA w nocy przybył do Smolnego Instytutu, w którym mieścił się sztab Rewolucji, **LENIN i ujął kierownictwo powstania w swoje ręce. Cała noc ściągały tam wojska rewolucyjne i Czerwona Gwardia,** które stamtąd ruszały **do centrum miasta, do Zimowego Pałacu, gdzie obwarował się Rząd Tymczasowy. 7 LISTOPADA** po **krwawych walkach, poczęło się obsadzanie przez zwycieskich rewolucjonistów** urzędów, ministerstw i banków. **Krążownik „Aurora“** otworzył ogień przeciwko Zimowemu Pałacowi. Równocześnie czerwonogwardziści ruszyli do szturmu. Rząd Tymczasowy został aresztowany i tylko sam Kiereński zdołał w przebraniu kobiecym uciec w nieznanym kierunku.

• * •

Tej samej nocy zebrał się II Ogólnorosyjski Zjazd Rad, który uchwalił **PRZEJĘCIE CAŁEJ WŁADZY PRZEZ RADY DELEGATÓW.** 8 listopada Zjazd Rad uchwalił **DEKRET O POKOJU,** w którym zwraca się do wszystkich krajów z propozycją natychmiastowego zawieszenia broni, **DEKRET O ZIEMI,** na mocy którego cała ziemia obszarnicza została oddana chłopom na wieczne użytkowanie; **WRESZCIE WYŁONIŁ ON NOWY RZĄD Z LENINEM NA CZELE.**

Mimo buntów generałów i oficerów, mimo spisku reakcjonistów i panikierstwa opozycji wewnątrzpartyjnej REWOLUCJA OGARNIAŁA STOPNIOWO CAŁY KRAJ.

WIELKA, SOCJALISTYCZNA REWOLUCJA LISTOPADOWA ZWYCIĘŻYŁA. Po raz pierwszy w historii ludzkości powstał **RZĄD ROBOTNIKÓW I CHŁOPÓW,** który na jednej szóstej części świata postanowił stworzyć ustrój bez wyzysku klasowego, ustrój bez panów i chamów. Po raz pierwszy triumfowały **CZERWONE SZTANDARY** oblane obficie krwią robotniczą, triumfowały ku radości wszystkich pracujących świata, ku przerażeniu i grozie wszystkich sił ciemnoty, reakcji i wyzysku.

Российская Социалъ-Демократическая Рабочая Партія.
ПРАВДА
ОРГАНЪ Центральнаго Комитета и Петербургскаго Комитета Р. С.-Д. Р. П.
№ 10. ЕЖЕДНЕВНАЯ ГАЗЕТА
ПРИВѢТЪ ПОЛЬСКОМУ НАРОДУ.
НАРОДУ ПОЛЬСКОМУ.

Centralny organ partii bolszewickiej „Prawda“ z dnia 16 marca 1917 r. z tekstem orędzia „Do Narodu Polskiego“ na stronie tytułowej.

POZDROWIENIE DLA NARODU POLSKIEGO

(rezolucja przyjęta jednogłośnie na posiedzeniu Rady Delegatów Robotniczych i Żołnierskich

DO NARODU POLSKIEGO

Reżym carski, który uciskał w ciągu półtora wieku naród polski równocześnie z rosyjskim został obalony przez zespolone siły proletariuszy i żołnierzy.

Zawiadamiając naród polski o tym zwycięstwie wolności nad wszechrosyjskim żandarmem, petrogradzka Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich, oświadcza, że demokracja Rosji stoi na gruncie uznania narodowego i politycznego samookreślenia narodów i proklamuje, że Polska ma prawo do całkowitej niepodległości pod względem międzynarodowo - państwowym.

Śle my narodowi polskiemu braterskie pozdrowienia w oczekującej go walce wprowadzenia w niepodległej Polsce, demokratycznego, republikańskiego ustroju.

PETROGRADZKA RADA DELEGATÓW ROBOTNICZYCH I ŻOŁNIERSKICH

Aresztowanie Rządu Tymczasowego
(Z obrazu art. mal. Sokołowa)
(7. XI. 1917)

LENIN i STALIN W POLSCE

JÓZEF SIERADZKI

Kraków ma stare tradycje rewolucyjne. W Orędziu Wyzwolenia, napisanym równo sto lat temu, w Manifeście Partii Komunistycznej wymieniony jest Kraków z przyczyny roku 1846. Karol Marx i Fryderyk Engels poczytywali rewolucję krakowską za jedno z najbardziej przodujących wydarzeń.

Najwybitniejszy spośród organizatorów rewolucyjnego ruchu robotniczego w Polsce, twórca „Wielkiego Proletariatu" Ludwik Waryński przebywał i działał w Krakowie i tu, z ławy oskarżonych, głosił wyzwoleńcze hasła. W Krakowie był w latach 1910—1911 Feliks Dzierżyński, trybun ludu, gorejące serce, jedna z największych postaci Rewolucji Listopadowej w Rosji. Z Krakowem wiąże się życiorys Włodzimierza Lenina i Józefa Stalina.

Z paryskiego bruku przybywa tu Lenin, w pobliże Rosji, dla ściślejszej łączności z krajem, w którym wzbierała fala nastrojów rewolucyjnych, dla kontaktu z RSDRP bolszewików i jej organem „Prawdą". Było to 19 czerwca 1912 roku. 4 lipca tego roku w domu Nr. 218 na Zwierzyńcu zamieszkał, a w dzień później wypełnił kartę meldunkową Włodzimierz Uljanow, lat 42, pisarz, legitymujący się świadectwem urodzenia i świadectwem zaślubin. W jego towarzystwie były panie Nadieżda Uljanowa i Elżbieta Krupska, teściowa.

Przybysze czuli się w Krakowie bardzo dobrze. We wspomnieniach z tych lat czytamy u Nadieżdy Krupskiej - Uljanowej: „Kraków bardzo spodobał się Iljiczowi, przypominał mu Rosję. Nowe warunki, brak emigranckiego zgiełku uspokoiły trochę nerwy. Z uwagą obserwował Iljicz szczegóły życia ludności Krakowa, jego biedoty, jego ludu roboczego. Mnie Kraków również się spodobał. Kiedyś, we wczesnym dzieciństwie, w wieku 2 do 5 lat, żyłam w Polsce, coś nie coś zostało mi w pamięci i miłe były dla mnie długie drewniane ganki w podwórzach. Przypominały mi one ganki na schodkach których bawiłem się kiedyś z polskimi i żydowskimi dziećmi; miłe były dla mnie „ogródki", w których sprzedawano „kwaśne mleko z ziemniakami". Również matce mojej przypominało to jej młode lata, a Iljicz cieszył się, że wydarł się z paryskiej niewoli, wesoło żartował i chwalił „kwaśne mleko" i „mocną starkę".

Wiemy, że w Krakowie Lenin, zawsze pełen życia i naturalnej prostoty, używał przyjemności, które nastręczały pory roku. Wiosną odbywał spacery po Lasku Wolskim, latem zażywał kąpieli w Wiśle, zimą jeździł na łyżwach. Gawędził z młodzieżą nad brzegami rzeki, bawił się z dziećmi, grywał w szachy.

„Kraków — pisze Krupska — był wygodniejszy aniżeli Paryż, pod wielu względami". Istotnie było tu wygodniej w sensie policyjnym, jako że francuska policja była osławiona z „wszelakich sposobów współdziałania z policją rosyjską". Pisma nie były tak cenzurowane, przybysze zza kordonu tak śledzeni. Przesyłki i paczki szły w tę i tamtą stronę granicy bez większych trudności. Chłopki, przybywające na targ do Krakowa wrzucały listy do skrzynek pocztowych po stronie rosyjskiej.

„Krakowska baza jest dalej pożyteczna i z punktu widzenia sprawy w pełni opłacił się nasz przyjazd do Krakowa" — pisał Lenin do swego przyjaciela Maksyma Gorkiego.

W historii sprawy zanotowano ważne rzeczy, które odbyły się w Krakowie i opodal Zakopanego, w Poroninie. Były to dwie narady członków KC Partii i odpowiedzialnych pracowników partyjnych, odbyte pod przewodnictwem Lenina.

Narada krakowska rozpoczęła się dnia 28 grudnia 1912 roku (10 stycznia 1913). Wśród jej uczestników był Józef Stalin, który przybył tu z Rosji z końcem grudnia, i bolszewicka 6-stka członków Dumy. Narada poświęcona była sprawom wzbierającego ruchu strajkowego i rewolucyjnego oraz, w związku z tym, zadaniom Partii, wzmocnieniu organizacyjnemu, taktyce rewolucyjnej frakcji socjaldemokratów w Dumie i prasie partyjnej, w szczególności zaś „Prawdzie". W tym duchu zapadły odpowiednie uchwały.

Narada w Poroninie odbyła się w październiku 1913 roku. Na okres do połowy października przypada pierwszy pobyt Lenina w Poroninie, skąd wraz z rodziną powrócił do Krakowa 19 października 1913 roku. Poronin wybrany został z porady lekarza krakowskiego, udzielonej Nadieżdzie: „ciężka choroba, nerwy nadenwane, trzeba jechać w góry do Zakopanego". „Ale ponieważ w Zakopanem było rojno i drogo, pojechaliśmy do Poronina, 7 klm. od Zakopanego. Poronin jest prostszy i tańszy".

Wśród tematów narady poronińskiej była kwestia narodowa. Rewolucyjny ruch socjalistyczny z dawna już włączył w swój program postulat wyzwolenia uciskanych narodów. Rezolucja powzięta w Poroninie podnosiła ich prawo do samostanowienia. „Jeżeli idzie o prawo samookreślenia narodów uciemiężonych przez carską monarchię — mówiła rezolucja o stosunkach w carskiej Rosji — to jest o prawo oddzielenia się i utworzenia samoistnego państwa, to socjaldemokracja bezwarunkowo winna popierać to prawo". Tego wymagają „podstawowe zasady demokracji międzynarodowej w ogóle", tego wymaga „sprawa wolności samej ludności wielkorosyjskiej, która nie może utworzyć

WIDZENIE LENINA Z KRUPSKĄ W WIĘZIENIU W NOWYM TARGU (SIERPIEŃ 1914 R.)

demokratycznego państwa, jeżeli czarnosecinny, wielkoruski nacjonalizm nie zostanie wypleniony".

Idea poczęta w czasach pierwszych marksistów w Rosji i „Proletariatu" w Polsce, myśl o emancypacji narodowej, związanej nierozerwalnie z wyzwoleniem społecznym, wchodziła w program Partii Bolszewickiej. W niedalekiej przyszłości ona i kraj, w którym dokonała się pierwsza w świecie rewolucja proletariacka, nie zaś wielkofinansowe, ziemiańskie i mieszczańskie środowiska na zachodzie, miały odegrać rozstrzygającą, historyczną rolę w realizacji zasady samostanowienia narodów.

Na polski okres Lenina przypada jego obfita działalność piśmiennicza. Samych pozycyj publicystycznych na temat sprawy chłopskiej powstało tu ponad 40. Kwestii narodowej poświęca Lenin w tym czasie artykuł „O prawie narodów do samookreślenia" i „Uwagi krytyczne w kwestii narodowej". Józef Stalin („Wasyl") tu omawiał z Leninem tezy rozprawy pt. „Marksizm a kwestia narodowa". „Pewien wspaniały Gruzin siadł u nas do pracy i pisze dla „Proswieszczenija" wyczerpujący artykuł, zebrawszy uprzednio wszystkie materiały austriackie i inne" — można przeczytać w liście Lenina do Gorkiego.

Książka Stalina stanowi jedną z klasycznych pozycji naukowego socjalizmu. Tak więc można stwierdzić, że z krakowskimi latami Lenina i Stalina łączą się nader ważne elementy teorii i wzbogacenie jej oraz rozwinięcie programu rewolucyjnego socjalizmu w kwestii narodowej.

W maju 1914 roku Uljanowowie znów przyjechali do Poronina i przeżyli tu wybuch wojny. „Trzeba było wybierać się z Poronina — notowała Krupska — ale dokąd jechać, to było jeszcze zupełnie niejasne. Zdecydowaliśmy przeto na razie siedzieć w Poroninie.

Około 7 sierpnia (25. 7.) był Lenin niepokojony przez żandarmerię austriacką. W wspomnianym dniu nadał telegram do dyrekcji policji w Krakowie, którego tekst opiewał: „Tutejsza policja podejrzewa mnie o szpiegostwo. Mieszkam dwa lata w Krakowie na Zwierzyńcu, ulica Lubomirskiego 51. Osobiście dawałem wyjaśnienia komisarzowi policji w Zwierzyńcu. Jestem emigrantem, socjaldemokratą. Proszę telegrafować do Poronina i starostwa w Nowym Targu dla uniknięcia nieporozumień".

Depesza nie zapobiegła jednak działalności nowotarskiej żandarmerii, która w mieszkaniu poronińskim w dniu 8 sierpnia dokonała rewizji i aresztowania Lenina. Osadzony w więzieniu w Nowym Targu, przebywał w nim do 19 (6) sierpnia. Tego dnia o godzinie 9,35 nadany został przez wojennego prokuratora cesarsko-królewskiego komendanta wojskowego w Krakowie telegram, odebrany w sądzie okręgowym w Nowym Targu o godzinie 9,50, następującej treści: „Należy natychmiast zwolnić Włodzimierza Uljanowa".

Interwencje na rzecz Lenina podjęte były z różnych stron. Można ustalić, że zabiegał około tej sprawy Jan Kasprowicz i Władysław Orkan, a może również Stefan Żeromski. Udało się wydobyć Lenina z więzienia, brak mu było jednak środków na wyjazd zagranicę. Zawiązał się wówczas na miejscu komitet pomocy i zebrano odpowiedni fundusz, który wręczono Leninowi. Walnie przyczynił się do tego już nieżyjący dziś adwokat dr. Kohn z Nowego Targu, lekarz z Nowego Sącza dr. Amelsen i zdaje się również kolejarz Broszkiewicz z Nowego Sącza" — twierdzi adwokat krakowski dr. M. Jassem.

Z Podhala i Krakowa, ku któremu zdążała ofensywa wojsk carskich, należało co prędzej uchodzić. Dowództwo frontu południowo - zachodniego miało osobne polecenie rosyjskiego departamentu policji, aby natychmiast po przewidywanym zajęciu Krakowa aresztować Lenina i dostawić go do Rosji. Pobywszy kilka dni po uwolnieniu z aresztu w Poroninie i krótko w Krakowie, Lenin wraz z rodziną udał się do Szwajcarii, gdzie rozpoczęły się ważne lata wojennej działalności wielkiego rewolucjonisty.

Materiałów z okresu jego pobytu w Polsce jest sporo i niejedno jeszcze można będzie wyłowić przez staranne poszukiwania oraz ankietę wśród bezpośrednich świadków, bądź przechowujących tradycje po poprzednim pokoleniu. Mogą jeszcze znaleźć się książki i broszury z biblioteki Lenina w Poroninie, rozsiane po jego wyjeździe. Trzy z nich dzięki doktorowi Stanisławowi Płoskiemu dostały się do Moskwy, do zbiorów bibliotecznych. Jest w Poroninie, w domu przy ul. Kasprowicza 4, gdzie mieszkał Lenin, stół przy którym pracował i łóżko w którym spał. Są komnaty, w których przebywał.

Dziś, w latach wolności odzyskanej przez Polskę dzięki zwycięstwu, wywalczonemu przez narody pod egidą wyzwolonych narodów ZSRR, w dobie, gdy zasada samostanowienia splata się z wcielaną w życie ideą wyzwolenia społecznego, — naród polski organizuje zbieranie pamiątek po genialnym wodzu Listopadowej Rewolucji. Na domku w Poroninie, przywróconym do dawnego stanu, będzie umieszczona pamiątkowa tablica. Wnętrze komnat przypominać będzie pierwotny ich wygląd. Skromne łóżko nakryte derką i pamiątkowy stół staną na dawnym miejscu. W gablotach ułożone będą podobizny, fotokopie wydawnictw, korespondencji, broszury, facsimilia, w bibliotecze literatura, z której korzystał podczas pracy.

Społeczeństwo republiki ludowej, naród Polski Odrodzonej potrafi wyrazić wdzięczność, złożyć hołd i utrwalić pamięć wodza proletariatu, bohatera ludzkości i przyjaciela Polski.

Że nastąpi to równo w 30 rocznicę Rewolucji, w czasie gdy dzielnie więc sił narodów w walce o pokój organizuje czujność ludów świata i mobilizuje przeciw imperializmowi żelazną wolę pokoju — to jest szczególnym symbolem skromnego pomnika. Pamiątki wzniosłej w małej miejscowości, u stóp Tatr, które — pokolenie temu — z werandy góralskiego domku oglądał Włodzimierz Uljanow i z polskiej przyrody w polskim środowisku, pośród życzliwych zbierał siły do dzieła i walki.

JÓZEF SIERADZKI

»POKÓJ ŚWIATU«

A. WYSZYNSKI
wiceminister spraw zagranicznych ZSRR.

W. MOLOTOW
minister spraw zagranicznych ZSRR

A. GROMYKO
Delegat ZSRR w ONZ.

T. SZAFAR

POKÓJ ŚWIATU! — oto hasło, które przed trzydziestu laty wyryła na swych sztandarach młoda Rewolucja Październikowa. W okresie największych zmagań pierwszej wojny światowej hasło to stało się pierwszym promykiem nadziei dla wymęczonych trzyletnią przeszło rzezią ludów Europy.

„POKÓJ ŚWIATU!" — oto kwintesencja trzydziestu lat polityki zagranicznej Związku Radzieckiego, trzydziestu lat konsekwentnej walki z nowymi próbami wywołania wojny, walki o pokój dla całego świata.

„Rząd radziecki gotów jest niezwłocznie podpisać pokój, kładący kres wojnie, na podstawie warunków jednakowo sprawiedliwych dla wszystkich narodów świata" — głosi dekret pierwszego, po zwycięstwie rewolucji, Zjazdu Rad, przyjęty 8 listopada 1917 roku. **Wezwanie to wywołało bezsilny gniew ówczesnych wojujących stron, ale odbiło się szerokim echem wśród wyniszczonych wojną narodów.**

Bo też nie tylko do ministrów i dyplomatów skierowany był apel rządu radzieckiego; **zwracał się on w pierwszym rzędzie do tych, na barkach których spoczywał cały ciężar wojny, do bezimiennych milionów żołnierzy, robotników, chłopów, do tych, dla których wojna oznaczała nie milionowe zyski i nowe grabieże, ale krew, pot i łzy.**

Rozruchy w armii francuskiej, bunt marynarzy niemieckich w Kilonii, wzrost propagandy i nastrojów antywojennych — wszystko to wskazuje, że **wezwanie pierwszego państwa socjalizmu padło na podatny grunt. Nienawiść klas posiadających i ich sługusów w łonie ruchu robotniczego do Związku Radzieckiego wynikała nie tylko ze strachu przed zwycięską rewolucją społeczną, ale i z obawy przed powstaniem siły pokoju, siły, która przekreśli ich rachuby wojenne i wskaże ludom świata drogę do zapewnienia trwałego pokoju.**

Ludendorff i Clemenceau porozumieli się na tym punkcie mimo okopy dzielące ich kraje. **W próbach stłumienia Rewolucji Październikowej zatarły się wczorajsze różnice między mocarstwami centralnymi a ententą, między zwycięzcami a zwyciężonymi.** Wśród czternastu państw, których wojska ogniem i mieczem najechały kraj rewolucji, nie zabrakło ani Niemców, ani Anglików, Turków, ani Francuzów.

WALKA O POKÓJ WKROCZYŁA W NOWĄ FAZĘ — W OKRES WALKI ZBROJNEJ.

Broniąc rewolucji, nowo utworzona Armia Czerwona broniła pokoju. Wiedzieli o tym zbuntowani marynarze francuscy w Odessie, robotnicy angielscy i dokerzy gdańscy, którzy odmówili ładowania amunicji przeznaczonej dla białych armii interwencji. Wiedzieli o tym Churchille i Hoovery, usiłujący za wszelką cenę utopić w morzu krwi rewolucję — zwiastuna pokoju.

Związek Radziecki poniósł olbrzymie ofiary w walce o pokój. Dla zapewnienia pokoju podpisany został traktat brzeski z niemieckimi imperialistami, dla zapewnienia pokoju zgodzono się na oderwanie części Ukrainy i Białorusi, gdzie rewolucja została zdławiona przez wojska interwencji.

Nie przebrzmiały jeszcze ostatnie wystrzały wojny domowej i interwencji, a już **rząd radziecki przystąpił do nowej walki o pokój — tym razem na płaszczyźnie dyplomatycznej.** Z inicjatywy sowieckiej zwołana została w Moskwie w 1922 r. konferencja rozbrojeniowa z udziałem Związku Radzieckiego i jego europejskich sąsiadów.

Zwycięska reakcja w Polsce i w krajach bałtyckich odrzuciła wówczas propozycje sowieckie w sprawie redukcji wojsk i zbrojeń, ale konferencja moskiewska stała się pierwszym rem **nie ustających prób ze strony Związku Radzieckiego utrwalenia pokoju na drodze powszechnego rozbrojenia.**

Podobny los spotkał jednak wszystkie sowieckie wysiłki w tej dziedzinie. Na jednej z konferencji rozbrojeniowych, w latach trzydziestych, przedstawiciel ZSRR, znużony jałową gadaniną, zaproponował powszechne zniszczenie wszelkich rodzajów broni zaczepnej — okrętów wojennych, bombowców, ciężkiej artylerii polowej itp. Oburzeni delegaci potraktowali ten jedyny konkretny wniosek, jako prowokację, uważając za nietakt stawianie wniosków o rozbrojeniu na konferencji rozbrojeniowej! Propozycja radziecka nie została nawet poddana dyskusji...

Nie dość na tym. Porażka zbrojnej interwencji czternastu mocarstw w okresie wojny domowej nie ostudziła zapału imperialistycznych podżegaczy wojennych, zaślepionych w swej nienawiści do państwa rewolucji i pokoju. Nie mija rok bez nowych prowokacji na granicach ZSRR, bez nowych prób zmontowania frontu antysowieckiego czy odbudowy „kordonu sanitarnego" dookoła Związku Radzieckiego. We wszystkich tych próbach główna rola przypada Japonii i Niemcom, odbudowanym przez międzynarodową finansjerę, jako przednia straż obozu imperialistycznego w przygotowaniu kampanii antysowieckiej.

Z chwilą dojścia Hitlera do władzy, w Niemczech wzmaga się niebezpieczeństwo nowej wojny. Chcąc wykorzystać najmniejszą nawet szansę ocalenia pokoju, ZSRR wstępuje do Ligi Narodów, aby przynajmniej, jak stwierdził **STALIN,** wyzyskać forum genewskie **„jako miejsce demaskowania agresorów i jako pewien — choć bardzo słaby — instrument pokoju, który może wpływać hamująco na próby rozpętania wojny".**

Delegacja radziecka w Lidze Narodów wysuwa nową koncepcję — **bezpieczeństwo zbiorowe. Wojna i pokój są niepodzielne** — głosi przedstawiciel ZSRR, domagając się utworzenia światowego bloku państw miłujących pokój, bloku, który stanowić będzie zaporę nie do pokonania na drodze wszystkich napastników.

Apel sowiecki pozostaje głosem wołającego na puszczy. ZSRR jest jedynym mocarstwem, które protestowało przeciwko wojnie abisyńskiej, przeciwko agresji niemiecko-włoskiej w Hiszpanii, przeciwko hitlerowskim prowokacjom w Europie. ZSRR podejmuje inicjatywę zawarcia szeregu traktatów przymierza i paktów o nieagresji — z Polską, z Czechosłowacją, z Francją itp. — usiłowacją, z Francją itp. — **usiłując własnymi siłami stworzyć potężny obóz pokoju, który byłby w stanie przeciwstawić się zakusom napastników.**

Państwa zachodnie odpowiadają na próby te utworzeniem bloku Monachium, bloku, którego jedynym celem jest napaść na Związek Radziecki. Niemcy zbroją się pod dobrotliwą opieką Anglii i Francji, zajmują coraz to nowe obszary w Europie, zbliżają się do granic sowieckich, podczas gdy Chamberlain i Daladier starają się uśpić czujność rządu radzieckiego, przeciągając w nieskończoność pertraktacje moskiewskie, z góry skazane przez nich na niepowodzenie.

Zawiodły próby ocalenia pokoju Europy. Ale ZSRR „zdołał będzie wyciągał z ognia kasztanów dla obcych imperialistów" (Stalin). Podpisując układ o nieagresji z Niemcami, rząd sowiecki zapewnił sobie dwa lata dalszej pokojowej pracy, umożliwiając dokończenie przygotowań obronnych Związku Radzieckiego, aby tym skuteczniej zwalczyć hitlerowskich napastników.

Zwycięstwo narodów zjednoczonych w drugiej wojnie światowej, do którego najbardziej przyczyniła się bohaterska walka narodów radzieckich, przypieczętowało klęskę najagresywniejszych z państw imperialistycznych — Niemiec i Japonii. Ale zwycięstwo wojskowe nie jest w stanie zagwarantować trwałego pokoju jak długo nie zostali wykorzenieni wszyscy podżegacze wojenni, niezależnie od państwa, w którym znaleźli schronienie.

Lata powojenne znów zastały Związek Radziecki w pierwszym szeregu walki o pokój. Wszystkie próby imperialistów anglosaskich odbudowy niemieckiego imperializmu, próby zastraszenia świata widmem bomby atomowej czy przygotowania wojenne amerykańskiej finansjery, natrafiały zawsze na zdecydowaną odprawę ze strony ZSRR. Z inicjatywy sowieckiej podjęto akcję demilitaryzacji i demokratyzacji Niemiec, systematycznie sabotowaną w strefach zachodnich; delegacja sowiecka pierwsza po wojnie przedłożyła projekt powszechnego rozbrojenia i ograniczenia zbrojeń; przedstawiciel ZSRR konsekwentnie walczy o kontrolę międzynarodową nad produkcją energii atomowej i o zakaz wszelkiej propagandy wojennej.

Walka o pokój, jaką prowadzi Związek Radziecki na forum międzynarodowym nie w smak jest podżegaczom wojennym wszelkiego rodzaju, tym którym śnią się znów krociowe zyski, nagromadzone kosztem milionów istot ludzkich. Dlatego nagonka antysowiecka jest nieodłączna od wszelkiej propagandy wojennej. Imperialiści i podżegacze wojenni wiedzą doskonale, kto jest najpoważniejszą przeszkodą na drodze ich snów o panowaniu nad światem i o nowej wojnie atomowej, wiedzą kto jest najpotężniejszą ostoją pokoju międzynarodowego.

Wiedzą o tym również narody świata i dlatego Związek Radziecki cieszy się tak wielką sympatią wszystkich ludów pokój miłujących. Zdecydowane wystąpienia przedstawicieli radzieckich w obronie pokoju napawają nową nadzieją i otuchą miliony ludzi, którzy wojny nie chcą, dodają siły i energii wszystkim bojownikom o pokój i o demokrację.

„POKÓJ ŚWIATU!" — po trzydziestu latach hasło Rewolucji Październikowej nie straciło nic na swej aktualności i wadze. Jak przed trzydziestu laty, tak i dziś hasło to proklamuje Związek Radziecki — największa w świecie siła pokoju.

B. SZAFAR

Wodzowie Rewolucji

Wielkie epoki tworzą wielkich ludzi. Historia wskazuje, że okresy potężnych zwrotów dziejowych, kiedy chylą się do upadku stare formy społeczne, a narody i społeczeństwa szukają nowych dróg rozwojowych, że właśnie takie okresy wydają genialne jednostki, ludzi wielkiego czynu, rewolucjonistów. Ci ludzie są dlatego wielcy i dlatego potrafią poprowadzić masy do rewolucyjnych przemian, że dzięki swym zdolnościom, wiedzy, bystrości i odwadze myślenia, dzięki posiadaniu właściwej, rewolucyjnej dla swych czasów metody badania naukowego, trafniej niż miliony innych, określić potrafią warunki, w jakich żyje społeczeństwo oraz tendencje rozwoju społecznego, że dalej i jaśniej, niż inni, widzą przyszłość społeczeństwa i wszystkie możliwe zygzaki jego rozwoju, że mają dość rewolucyjnej odwagi, by wskazać narodom i społeczeństwom nowe, nieznane i niedostrzegalne dla innych cele i drogi i poprowadzić ku nowym, prometejskim dziełom milionowe masy. Tacy właśnie ludzie są przewodnikami ludzkości na rozdrożach historii. Odsłaniają oni przed nią zasłonę czasu, która oddziela społeczeństwa od przyszłości, pokazują im tę przyszłość i wiodą je ku niej.

W historii XIX i XX wieku rolę takich **przewodników ludzkości** odgrywają **MARKS, ENGELS, LENIN i STALIN.** Marks i Engels jeszcze w połowie XIX wieku wskazali masom pracującym całego świata drogę do wyzwolenia. Udowodnili oni, że **ustrój kapitalistycznego wyzysku musi upaść pod naporem własnych wewnętrznych sprzeczności.** Wskazali, że wraz z kapitalizmem kończy się prehistoria ludzkości, tj. trwający już od kilku tysięcy lat okres społeczeństw klasowych, podczas którego **każdy postęp społeczny opłacany był wzrostem eksploatacji, wzrostem krzywdy, cierpień i ofiar szerokich mas.** Marks i Engels wiązali upadek kapitalizmu i powstanie na jego gruzach społeczeństwa socjalistycznego z wspaniałymi perspektywami, jakie otwiera przed ludzkością **nowa era historyczna.** Ustrój socjalistyczny zapoczątkuje etap społeczeństw bezklasowych, w którym **NIE BĘDZIE WIĘCEJ WYZYSKUJĄCYCH I WYZYSKIWANYCH**, nie będzie wyzysku przez człowieka, i w którym ludzkość będzie nareszcie w sposób wolny i świadomy tworzyć swą historię. Marks i Engels dali ludzkości bezcenny oręż i drogowskaz na przyszłość w postaci naukowego socjalizmu.

Działalność Lenina i Stalina przypadła na epokę realizacji wielkich zapowiedzi Marksa i Engelsa. Pod kierownictwem Lenina i Stalina **Partia Bolszewicka** poprowadziła masy pracujące Rosji do obalenia carskiego imperializmu i władzy burżuazji. **LENIN, wódz Rewolucji Październikowej, twórca państwa radzieckiego, otworzył przed ludzkością wrota do nowej epoki i** wprowadził masy ludzkie na jednej szóstej części kuli ziemskiej na tę drogę, wskazując ją jednocześnie całemu światu. **STALIN, genialny uczeń i towarzysz broni Lenina,** kontynuując jego dzieło, **poprowadził dalej ludzkość po tej drodze, i udowodnił** w praktyce, na przykładzie rozwoju społeczeństwa socjalistycznego w ZSRR, prawdziwość i słuszność genialnych przewidywań Marksa i Engelsa.

Stalin w ten sposób określa historyczną rolę Lenina:

„Wielkość Lenina przede wszystkim na tym właśnie polega, że, stworzywszy Republikę Rad, wykazał on przez to w praktyce ciemiężonym masom całego świata, że nadzieja na wybawienie nie jest płonną, że panowanie obszarników i kapitalistów nie jest długotrwałe, że królestwo pracy można stworzyć wysiłkiem samych mas pracujących, że królestwo pracy należy stworzyć na ziemi, a nie w niebie. Tym wzniecił on nadzieję na wyzwolenie w sercach robotników i chłopów całego świata, tym też tłumaczy się fakt, że imię Lenina stało się najukochańszym imieniem dla mas pracujących i wyzyskiwanych".

To samo, co mówi Stalin o Leninie, można powiedzieć i o Stalinie. Stalin był nie tylko towarzyszem broni Lenina i współorganizatorem Rewolucji Październikowej. **Stalin stworzył to,** do czego nie dożył już Lenin: **nowe, socjalistyczne społeczeństwo,** którego rozwój i osiągnięcia stają się **przykładem i programem dla mas pracujących całego świata.**

* * *

Pisać o Leninie i Stalinie, jako o twórcach Rewolucji Październikowej, nie jest łatwo. **Dzieło REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ jest bowiem dziełem PARTII BOLSZEWICKIEJ,** stworzonej i zahartowanej w wielkich bojach klasowych przez Lenina i Stalina. Tworzyło się to dzieło przygotowywało się ideologicznie, praktycznie i teoretycznie przez dziesiątki lat.

Te lata są przede wszystkim latami walki o Partię Marksistowską, która potrafi poprowadzić masy do rewolucji, partię bojową i posiadającą jasny program, nieugiętą taktykę, partię zwartą wewnętrznie, o jednej woli, zdolną do zjednoczenia w potężnym froncie walki z absolutyzmem carskim i z rządem burżuazji, a po rewolucji — we froncie budownictwa socjalistycznego, klasy robotniczej i szerokich, nie proletariackich mas pracujących.

Lenin rozpoczął swą działalność polityczną od walki o taką partię. Jako młody dwudziestokilkuletni działacz robotniczy, założył już **„Związek Walki o Wyzwolenie Klasy Robotniczej"** i starał się zjednoczyć wszystkie luźne koła i organizacje marksistowskie na terenie Rosji w jedną partię proletariacką. W tym też celu wydawał swą gazetę **„Iskra"**, która miała odegrać rolę zbiorowego organizatora i propagandzisty, a sieć jej przedstawicieli i zwolenników kręgosłupa przyszłej partii.

Partia nowego typu była tworzona przez Lenina w walce z **„narodnikami", „ekonomistami", „mieńszewikami",** z wszystkimi wrogami proletariatu i agenturami burżuazji wewnątrz ruchu robotniczego.

Stalin również od pierwszej chwili swej działalności **na Kaukazie,** już jako dwudziestokilkuletni młodzieniec, występował w roli bojownika o taką partię. Już w tym okresie był **propagandzistą, agitatorem** i dojrzałym marksistą, stojącym **zdecydowanie** na stanowisku leninowskiej „Iskry". Jako twórca organizacji **RSDRP w Batumie,** organizował on koła partyjne, nielegalną drukarnię, pisał ulotki, był organizatorem strajków i demonstracji, sam kroczył na ich czele i znosił mężnie ciosy carskiego absolutyzmu i jego żandarmów, **więziony i pięciokrotnie zsyłany na Sybir.** Po ucieczce z zesłania w r. 1903 rozpoczął znów walkę z mieńszewikami kaukazkimi, propagującymi rozbicie organizacyjne, a kiedy Lenin, chcąc zmienić nieznośny stan w partii, wywołany przez mieńszewików, rozpoczął walkę o zwołanie III zjazdu — Stalin stanął zdecydowanie na leninowskim stanowisku.

W okresie rewolucji 1905 roku Lenin wysuwa bolszewicki plan taktyczny, zgodnie z którym wodzem rewolucji w okresie imperializmu może być tylko proletariat, który po realizacji jej burżuazyjno - demokratycznego programu w miarę wzrostu dojrzałości politycznej mas, przejdzie do rewolucji socjalistycznej. **Na tym samym stanowisku w walce z mieńszewikami staje też Stalin.**

Kiedy po upadku rewolucji w 1905 roku następuje okres zwycięstwa reakcji, a słabsze elementy w partii, uginając się pod ciosami carskiego terroru, dążą do likwidacji partii rewolucyjnej i jej przemiany w legalną partię ugody z burżuazją — Lenin z całą siłą przeciwstawia się tym planom, wysuwając tezę **o konieczności zachowania nielegalnej, rewolucyjnej partii i skupienia sił do nowego szturmu na absolutyzm carski.** I w tym trudnym okresie, w którym nawet niektórzy starzy działacze partyjni załamują się, Stalin stoi twardo na leninowskich pozycjach, walcząc z likwidatorami partii.

W r. 1912, na historycznej **PRASKIEJ KONFERENCJI** frakcja **bolszewicka partii socjal-demokratycznej przekształca się w odrębną PARTIĘ BOLSZEWICKĄ.** Stalin jest wraz z Leninem jednym z organizatorów tej konferencji i zostaje przez konferencję wysunięty na stanowisko kierownika **Biura Krajowej Partii Bolszewickiej,** tj., praktycznie biorąc, bezpośrednim kierownikiem całej nielegalnej pracy bolszewickiej w Rosji.

Na konferencji tammerforskiej w 1905 r. nastąpiło pierwsze spotkanie Lenina ze Stalinem.

Nadchodzi okres wojny imperialistycznej, **okres bankructwa międzynarodowej socjaldemokracji.** W całym międzynarodowym ruchu robotniczym tylko Lenin i bolszewicy rosyjscy pozostają konsekwentnie na stanowisku międzynarodowej solidarności klasy robotniczej, wysuwając hasło zamiany wojny imperialistycznej w wojnę domową. Stalin, bliski już w tym okresie współpracownik Lenina, staje zdecydowanie na pozycjach walki z obrońcami imperializmu.

Nadchodzi okres **REWOLUCJI LUTOWEJ.** Po zwycięstwie w lutym Lenin wysuwa w swych słynnych **„Tezach kwietniowych"** hasło przejścia od rewolucji burżuazyjno - demokratycznej do rewolucji socjalistycznej. Jakkolwiek w szeregach bolszewickich znalazło się niemało ludzi, którzy nie rozumieli tego hasła, Stalin, który dopiero co wrócił z zesłania, jeszcze przed przyjazdem Lenina ze Szwajcarii, stanął na stanowisku **nieufności do ówczesnego burżuazyjnego Rządu Tymczasowego** i z miejsca poparł stanowisko Lenina.

Kiedy skończył się okres pokojowego rozwoju rewolucji, a ścigany przez żandarmów Kiereńskiego, Lenin musiał się ukrywać w podziemiu, leninowskie stanowisko w sprawie przygotowania powstania zbrojnego referował na VI Zjeździe Partii w lipcu 1917 roku Stalin. Wówczas to właśnie, zgodnie z całą dotychczasową linią taktyczną Partii Bolszewickiej, Stalin odpowiedział trockistowskim przeciwnikom orientacji na rewolucję socjalistyczną w Rosji, że nie jest wykluczone, iż **właśnie Rosja będzie torować światu drogę do socjalizmu.** To stanowisko Stalina, wynikające z twórczego, prawdziwie marksistowskiego podejścia do spraw rozwoju historycznego, a jednocześnie zgodne z nauką Lenina o nierównomiernym rozwoju kapitalizmu, **stanowiło genialną przepowiednię, którą potwierdzić miała przyszłość.**

Od VI Zjazdu Lenin i Stalin zajmują się bezpośrednio przygotowaniem partii do powstania zbrojnego. Lenin zwłaszcza wskazuje na konieczność natychmiastowego przygotowania powstania i na odpowiedzialność partii za wykorzystanie jedynego właściwego, niepowtarzalnego momentu dla powstania. Na **historycznym posiedzeniu KC Partii w dniu 7 października,** na którym był już obecny osobiście **Lenin, przyjęto rezolucję o natychmiastowym przygotowaniu powstania zbrojnego.** Stalin stanął na czele specjalnie wyłonionego **Ośrodka Partyjnego** dla **bezpośredniego kierownictwa powstaniem.**

7-GO LISTOPADA REWOLUCJA ZWYCIĘŻYŁA.

Stalin określa Lenina, jako geniusza rewolucji. Istotnie, na tle wypadków tego okresu, rola Lenina wyrasta do rozmiarów gigantycznych. Cała jego niezwykła przenikliwość, zdolność przewidywania wypadków, przechodząca czasem w niemal proroczy dar jasnowidzenia, a jednocześnie rewolucyjna odwaga, występują w historycznych dniach październikowych w sposób uderzający.

Po powrocie Lenina z Finlandii 8. X. 1917 r. nastąpiło jego spotkanie ze Stalinem w zakonspirowanym mieszkaniu.

Oto co pisze o tym okresie Stalin:

„Okres przed przewrotem październikowym, kiedy to miliony robotników, chłopów i żołnierzy, popędzanych kryzysem na tyłach i na froncie, ŻĄDAŁY POKOJU I WOLNOŚCI; kiedy generalicja i burżuazja przygotowywały dyktaturę wojenną w imię „WOJNY AŻ DO KOŃCA"; kiedy cała tak zwana „OPINIA PUBLICZNA", wszystkie t. zw. „PARTIE SOCJALISTYCZNE", były przeciwko bolszewikom, nazywając ich obelżywie „SZPIEGAMI NIEMIECKIMI"; kiedy KIEREŃSKI usiłował zapędzić w podziemia nielegalności — co mu się też częściowo udało — Partię Bolszewików; kiedy wciąż jeszcze potężne, zdyscyplinowane armie austro-niemieckiej koalicji walczyły przeciwko naszym zmordowanym i znajdującym się w okresie rozkładu armiom, a zachodnio - europejscy „socjaliści" szczęśliwie pozostawali w bloku ze swymi rządami w imię „wojny aż do zupełnego zwycięstwa..."

„Cóż oznaczało wywołanie powstania w takiej chwili. WYWOŁAĆ POWSTANIE W TAKIEJ SYTUACJI ZNACZYŁO TO POSTAWIĆ WSZYSTKO NA KARTĘ. Lenin nie bał się jednak zaryzykować, ponieważ zdawał sobie sprawę i widział swymi jasnowidzącymi oczami, że POWSTANIE JEST NIEUNIKNIONE, że powstanie zwycięży, że powstanie w Rosji jest to czynnik, przygotowujący koniec wojny imperialistycznej, że powstanie w Rosji wstrząśnie zmęczonymi masami zachodu, że powstanie w Rosji przeistoczy wojnę imperialistyczną w wojnę domową, że powstanie da w wyniku REPUBLIKĘ RAD, że Republika Rad stanie się ostoją ruchu rewolucyjnego na całym świecie. Wiadomo, że to rewolucyjne przewidywanie Lenina spełniło się w przyszłości z niebywałą dokładnością".

Rewolucja październikowa oddała władzę w ręce proletariatu, który w [illegible] pracującymi wzmocnił dyktaturę proletariatu. Pod kierownictwem Lenina, premiera Rady Komisarzy Ludowych powstaje aparat państwa radzieckiego. W nowym rządzie Stalin zajmuje dwa niezwykle odpowiedzialne stanowiska: **Komisarza do Spraw Narodowości i komisarza Robotniczo-Chłopskiej Kontroli.**

Następują lata wojny domowej i **interwencji 14-tu państw.** Młoda republika po czterech latach wojny imperialistycznej musi **prowadzić walkę o swe istnienie z wojskami białych generałów i anglo - francuskiej armii interwencyjnej.**

Lenin jest ogólnym kierownikiem walki na wszystkich frontach. On mobilizuje partię do walki z kontrrewolucją, on decyduje o rozmieszczeniu sił na froncie i o środkach mobilizacji rezerw dla zaopatrzenia armii. — **Stalin zaś ujawnia w tym okresie niezwykłe zdolności organizatora i wodza wojennego.** Tam, gdzie jest najtrudniej, gdzie front się załamuje, gdzie trzeba twardej ręki i żelaznej woli, Lenin i Partia wysyłają Stalina. **Stalin organizuje obronę Carycyna, rozgromienie Kołczaka, obronę Piotrogrodu, rozgromienie Denikina, kontrofensywę przeciwko wojskom Piłsudskiego, rozgromienie Wrangla.** Stalin jest właściwym organizatorem **CZERWONEJ ARMII** i jej zwycięstw.

Nadchodzi rok 1924. Wyniszczony nieludzką pracą i długoletnim pobytem na emigracji, cierpiący jeszcze ciągle na skutek rezultatów zamachu terrorystycznego, Lenin umiera. Przed śmiercią daje Partii ostatnie wskazania w sprawie uprzemysłowienia kraju, roli spółdzielczości, wzmocnienia powstałego w roku 1922 z jego i Stalina inicjatywy **ZWIĄZKU REPUBLIK RADZIECKICH.** Lenin wskazuje przed śmiercią, że istnieją wszelkie warunki, aby zbudowany w niedługim już czasie został socjalizm w Rosji. **Na grobie Lenina Stalin przysięga kontynuować jego dzieło.**

W. Lenin, J. Stalin i W. Mołotow w redakcji „Prawdy" w roku 1917.

Odtąd rozpoczyna się nowy okres, okres walki o zbudowanie socjalizmu w ZSRR i obrony kraju przed groźbą interwencji imperializmu. **Bohaterem tego okresu, a jednocześnie twórcą historii nowej Rosji, jest spadkobierca leninowskiego testamentu JÓZEF STALIN.** Słowa przysięgi, złożonej na II Zjeździe Rad, zostają wypełnione do joty. **Wokół Stalina skupiło się po śmierci Lenina całe leninowskie jądro KC Partii.** W zaciętej walce z trockistami i bucharinowcami oraz innymi wrogami, Stalin **ugruntował i rozwinął dalej bezcenny dorobek leninizmu,** dając klasyczne przedstawienie jego zasad w swej pracy **„O zasadach leninizmu".** W walce z tymiż wrogami Stalin rozwinął i teoretycznie uzasadnił tezę o możliwości zbudowania socjalizmu w jednym kraju.

Dziełem Stalina jest jednak nie tylko teoretyczne uzasadnienie tych prawd. Stalin przejdzie do historii przede wszystkim jako człowiek czynu, wielki budowniczy, który olbrzymi niegdyś zacofany kraj przekształcił, ugruntował jego potęgę uodpornił go przed niebezpieczeństwami, przebudował i pchnął na nowe drogi historii. Stalin wskazał drogi budownictwa socjalizmu, **rozwinął leninowską teorię socjalistycznego uprzemysłowienia kraju** i kolektywizacji rolnictwa opracował ich konkretne formy. Stalin tworzył wielkie plany i interesował się każdym drobnym, ale istotnym szczegółem nowej radzieckiej rzeczywistości. **Nie darmo obecną epokę zwą ZSRR STALINOWSKĄ.**

Przyszła wielka chwila próby dziejowej. **Próba wojny.**

Wojna z faszystowskimi Niemcami była wojną o przyszłość świata, wojną życia ze śmiercią, [illegible] **kultury z barbarzyństwem, wojną o wolność, prawo do życia i rozwoju milionów ludzi na całej kuli ziemskiej.** Stalinowska przezorność i dalekowzroczność dały w wyniku **ZWYCIĘSTWO SIŁ WOLNOŚCI NAD SIŁAMI NIEWOLI.** Już ten sam fakt wystarczyłby dla unieśmiertelnienia imienia Stalina.

Ale Stalin nie tylko przygotował materialne i moralne przesłanki zwycięstwa. **STALIN BYŁ JEGO TWÓRCĄ, BYŁ OJCEM ZWYCIĘSTWA.** To Stalin **zmobilizował milionowe masy w Związku Radzieckim do wojny z wrogiem.** To on dał im **perspektywę i wskazał konieczność przyszłego zwycięstwa** pomimo chwilowej przewagi wroga. To Stalin w najtrudniejszych okresach, jak przystało na godnego ucznia i kontynuatora Lenina, **zachowywał jasność umysłu, nieludzki spokój, żelazną siłę woli i potrafił tą wolą natchnąć ludzi na froncie i w zapleczu.** To Stalin na czele **Komitetu Obrony** zorganizował współpracę frontu i zaplecza, **zamienił cały Związek Radziecki w jeden obóz warowny,** dokonał nieznanej w dziejach ewakuacji przemysłu. To **Stalin kierował bezpośrednio działaniami na wszystkich frontach wojny, opracowywując ich plany wraz ze swymi generałami.** Właśnie realizacja stalinowskiego planu zapewniła zwycięstwo stalingradzkie, stanowiące punkt zwrotny w tej wojnie.

Żelazna wola, niezmordowana energia, świadomość historycznej odpowiedzialności za losy pierwszego państwa socjalistycznego i losy świata, geniusz strategiczny — oto, co umożliwiło Stalinowi wypełnienie tej gigantycznej roli. **Historia nie zna przykładu, aby armia, prowadzona genialną ręką wodza, potrafiła tak radykalnie zmienić tok wojny i od porażek i klęsk, po odwrocie na przestrzeni kilku tysięcy kilometrów, znaleźć dość sił moralnych i fizycznych by rozgromić wroga.**

W ten sposób geniusz wodza, siła moralna narodu, broniącego zdobyczy rewolucji i osiągnięć dziesiątków lat pracy oraz potęga gospodarcza kraju socjalizmu, zapewniły to zwycięstwo.

STALIN stał się po tej wojnie **SYMBOLEM nie tylko dla narodów Rosji, i dla światowej klasy robotniczej,** ale także **DLA CAŁEJ POSTĘPOWEJ LUDZKOŚCI.** Imię Stalina brzmi dziś, jak program, jak sztandar dla dziesiątków milionów ludzi na całej kuli ziemskiej. Mobilizuje ono dziś świat do walki o pokój.

„Oto on — największy z naszych współczesnych... Wznosi się ponad Europę i Azję, ponad przeszłością i przyszłością. To — najwybitniejszy, a jednocześnie, być może najbardziej nieprzenikniony człowiek na świecie...

Człowiek o głowie uczonego, twarzy robotnika, w mundurze zwykłego żołnierza.

Jest to żelazny człowiek. Jego nazwisko daje nam o tym przedstawienie STALIN — STAL. Jest niezłomny i giętki, jak stal. Jego siła — to nieporównany zdrowy rozsądek, szerokość wiedzy, zadziwiające skupienie wewnętrzne, namiętne dążenie do jasności, nieubłagana konsekwencja, bystrość, twardość i siła decyzji, stała troska o dobór ludzi...

Lenin żyje wszędzie, gdzie są rewolucjoniści. Ale śmiało rzec można: w nikim do tego stopnia nie wcieliły się myśli i słowa Lenina, jak w Stalinie.

STALIN — TO LENIN DNIA DZISIEJSZEGO. („Henri Barbusse")

KAROL MARTEL.

Sprzedaż specjalna wytworów hutniczych w wymiarach niechodliwych po cenach obniżonych

W ramach akcji Ministerstwa Przemysłu i Handlu SPECJALNEJ SPRZEDAŻY PRODUKTÓW PRZEMYSŁOWYCH

Centrala Żelaza i Stali w Katowicach

uruchamia w m. listopadzie dla bezpośrednich konsumentów SPRZEDAŻ SPECJALNĄ WYTWORÓW HUTNICZYCH W WYMIARACH NIECHODLIWYCH PO CENACH OBNIŻONYCH w niżej podanych składach terenowych:

WROCŁAW	ULICA MOSIĘŻNA NR. 1	TELEFON 32-70
KATOWICE	ULICA ZAMKOWA NR 20	TELEFON 346-89
KATOWICE	ULICA KORFANTEGO NR 6	TELEFON 319-19
SZCZECIN	ULICA ŚLĄSKA NR 41	TELEFON 24-57
ZABRZE	ULICA KLIMASA NR 2	TELEFON 37-17
POZNAŃ	ULICA KANTAKA NR 1	TELEFON 30-43
POZNAŃ	ULICA ŚW. MARCINA NR 61	TELEFON 29-30
BYDGOSZCZ	ULICA LEONA XIII NR 12	TELEFON 21-82
ŁÓDŹ	ULICA PIOTRKOWSKA NR 102	TELEFON 127-85
KALISZ	ULICA GÓRNOŚLĄSKA NR 65	TELEFON 18-39
GDAŃSK	ULICA GRUNWALDZKA NR 229	TELEFON 412-27
WAŁBRZYCH	ULICA CHROBREGO NR 51	TELEFON 12-30
BĘDZIN	ULICA KOŁŁĄTAJA NR 35	TELEFON 711-28
CHORZÓW	ULICA PIASTOWSKA NR 1	TELEFON 409-61

O nabycie tych materiałów należy zwracać się BEZPOŚREDNIO do wymienionych punktów sprzedaży, gdzie wyłożone są do wglądu odbiorców WYKAZY i CENNIKI ARTYKUŁÓW przeznaczonych do upłynnienia w ramach „specjalnej sprzedaży".

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE
„ARTIGRAPH" dla wyrobów reklam i opakowań z blachy
KRAKÓW, ulica Prądnicka nr. 65

poszukują:

3 ŚLUSARZY maszynowych
2 ŚLUSARZY narzędziowych

obznajomionych z przyrządami do tłoczenia 4321kr

1 TECHNIKA RUCHU

Zgłoszenia ustne i pisemne przyjmuje Wydział Personalny przy fabryce

---

2 buchalterów-bilansistów
2 kalkulatorów
tokarzy, ślusarzy narzędziowych i ślusarzy-szyniciarzy

4319kr

poszukuje od zaraz

I. Małopolska Fabryka Opakowań i Wyrobów Tłocz. z Blachy
TADEUSZ OROSZENY BOHDANOWICZ Zarząd Państwowy
w KRAKOWIE, ulica Poznańska 20 **Tel. 562-03**

P. C. H.
Hurtownia Spożywczo-Przemysłowa
KRAKÓW, BASZTOWA 6

POLECA PO CENACH HURTOWYCH WSZELKIE TOWARY
spożywcze i przemysłowe
w pełnym asortymencie 4327

Państw. Fabryka Konfekcji Gumowanej »GUMOWNIA« w Trzebini

poszukuje: 4324kr

1 GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO
1 TECHNIKA-MECHANIKA

Przyjęcie nastąpi od zaraz na warunkach umowy zbiorowej, obowiązującej w Przemyśle Włókienniczym. Zgłoszenia ustne względnie pisemne przyjmuje Biuro Personalne Fabryki Konfekcji Gumowanej w Trzebini

---

Biuro Projektowania Urządzeń PRZEMYSŁU HUTNICZEGO
BI PROHUT
Przedsiębiorstwo Państwowe
ZABRZE, ul. Nowobytomska 1 - tel. 34-51

opracowuje projekty, organizuje roboty i sprawuje nadzór techniczny w związku z budową: hal przemysłowych, wielkich pieców, stalowni martenowskich, walcowni, urządzeń elektrycznych i różnych innych urządzeń hutniczych oraz kopalń rud żelaznych —

przyjmie od zaraz inżynierów i techników konstruktorów, inżynierów i techników budowlanych i instalatorów inżynierów i techników do montażu i budowy.

Zgłoszenia należy kierować do Wydziału Personalnego Biura 4363kr

---

Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego

Główny skład w KRAKOWIE, ulica Kopernika 6
tel. 544-12, 544-13

Dział instalacyjny:

1. Armatura gazowa wodna.
2. Rury odpływowe.
3. Sanitaria wanny;
4. Laczniki;
5. Piece kapielowe. miedziane;

Dział żelaza i blachy:

1. Blacha buksowa buksy;
2. Drut. gwoździe;
3. Hufnale i hacele;
4. Łańcuchy gospodarcze i techniczne;
5. Naczynia żeliwne.
6. Śruby wszelkiego rodzaju;
7. Naczynia emaliowane;
8. Wyroby z blachy;
9. Okucia budowlane;
10. Narzedzia czarne. 4362kr

MYSZKOWSKIE ZAKŁADY PAPIERNICZE
ogłaszają
przetarg nieograniczony
na roboty budowlane związane z przebudową filtrów wodnych w Częstochowskiej F-ce Papieru w Częstochowie.

Podkładki ofertowe, informacyjne można uzyskać w Częstochowskiej F-ce Papieru.

Oferty należy składać w kopertach bezfirmowych zalakowanych z napisem — „Oferta na roboty związane z przebudową filtrów wodnych" — w Myszkowskich Zakładach Papierniczych, Katowice, ul. Kilińskiego 16 IV-piętro do dnia 15 11 1947 r.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 11-tej w Myszkowskich Zakładach Papierniczych

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone 1 % sumy ofertowej do Banku Gospodarstwa Krajowego, konto nr 660.

Myszkowskie Zakłady Papiernicze zastrzegają sobie prawo dowolnego wyboru oferenta i unieważnienia przetargu bez podania przyczyn 4430kr

---

MYSZKOWSKIE ZAKŁADY PAPIERNICZE
ogłaszają
przetarg nieograniczony
na roboty montażowe dla Gnaszyńskiej F-ki Tapet i Przetworów Papierowych w Gnaszynie k/Częstochowy.

Podkładki ofertowe, informacje i wyjaśnienia można uzyskać w Gnaszyńskiej F-ce

Oferty należy składać w kopertach bezfirmowych zalakowanych — w Myszkowskich Zakładach Papierniczych Katowice, ul Kilińskiego 16 IV-piętro, do dnia 18. XI. 1947 r.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz 12-tej w Zakładach M.Z.P

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone 1% od sumy ofertowej do Banku Gospodarstwa Krajowego konto nr 660.

Myszkowskie Zakłady Papiernicze zastrzegają sobie prawo dowolnego wyboru oferenta i unieważnienia przetargu. 4429kr

---

Zjedn. Polskich Fabryk Śrub, Nitów i Części Kutych
W BYTOMIU, UL. POWSTAŃCÓW WARSZAWSKICH 14

obejmuje następujące Fabryki:

1. Fitznerowska Fabryka Śrub i Nitów — Siemianowice, ul Fabryczna 14
2. Fabryka Śrub i Wyrobów Tłoczonych J Jarisch — Łódź, ul. Wodna 11/13
3. Zjednoczone Młotownie Mechaniczne pod Zarządem Państwowym — Włocławek, ul. Kapitulna 1
4. Fabryka Wyrobów Nożowniczych i Stalowych „Bubela" — Cieszyn, ul Frysztacka 39 41
5. Dolnośląska Fabryka Śrub „Archimedes" — Wrocław, ul. Robotnicza 72
6. Fabryka Wyrobów Żelaznych „Metalpol" — Jędrzejów, ul. 14-go Stycznia 33
7. Fabryka Wyrobów Metalowych i Narzędzi Gospodarczych — Osowiec k Opola
8. Zjednoczone Zakłady Górniczo-Hutnicze SA Huta „Milowice" — Sosnowiec ul. Francuska 12
9. Wytwórnia Szyniaków i Drobnych Przedmiotów Żelaznych Kutych „Jurczyk" — Mikołów, Rybnicka 4
10. Zjednoczone Zakłady Wyrobów Śrubowych Bielsko, Bielsko, Długa 3
11. Starobielska Fabryka Kos-Wapienica nr. 98 k Bielska
12. Fabryka Śrub „Sporysz" — Sporysz k Żywca
13. Polska Fabryka Hufnali „Mustad" — Zawiercie
14. Fabryka Śrub i Wyrobów Tłoczonych — Dębno, ul nad [illegible]rem (Woj. Szczecińskie).

Fabryki te produkują: Śruby, nity, nakrętki, butle [illegible], kówki, materiały nawierzchni kolejowej, sprzęt teletechniczny, noże, łyżki, widelce, szyniaki, okucia budowlane, kosy, łańcuchy, gwoździe, osie do wozów, lemiesze, płozy, hacele, hufnale, [illegible] bla, narzędzia gospodarcze, widły, łopaty, czarne narzędzia i artykuły toczone. PAP440kr

---

Poszukujemy, celem zaangażowania:
kowali
ślusarzy
murarzy
młodych robotników na uczni kowalskich

Zgłoszenia osobiste lub pisemne do Biura Personalnego Fabryki Kos, Wapienica 98 k. Bielska. 4408kr

---

Poszukuję Zygmunta Witza sędziego z Drohobycza. Powiadomić: Witz Jadwiga, Jędrochowice, poczta Włodzimierz, pow. Głubczyce. 1624 I

Gacki Paweł ur. 24 5 1920 r. zabrany 15 4 1940 r. do Oświęcimia gdzie przebywał do 19 1 1945 r. Nr. 1312 block 17a. O informacje prosi rodz. Gacki, Chorzów II, Hołubki 33. 4261g

Zamienię 3-pokojowe z kuchnią komfortowe mieszkanie z telefonem w śródmieściu Zabrza, na również 3 pokojowe w Katowicach. Wiadomość: „Trybuna Robotnicza" — Katowice, Mickiewicza 9 telef 361-04

Wolne posady

Sanitariuszka ze znajomością maszynopisania od zaraz potrzebna — Piotrowicka Fabryka Maszyn w Piotrowicach Śl. PAP 1403kr

Potrzebna gosposia z dobrym gotowaniem, dobre warunki. Katowice Plac Rostka 2/5. 1627 I

Sprzedaż

Sprzedam jadalnię stylową dębową z zegarem Bechera dobrze utrzymana obicie skórzane, Katowice, Zabrska 16 m. 5.

Sprzedam endlarkę w dobrym stanie Dirkopa, Sosnowiec, Modrzejowska 120, Fa. „Astra". 4264g

Polecenia

Wytwórnia kapeluszy damskich i męskich Fisz-Ribinger, Katowice, Stawowa 9, poleca swoje wyroby.

Posiadamy na składzie pasy Balata szerok. 100, 200 mm. „Metalurgia" Katowice, Pocztowa 1/3 tel. 336-68. 4242g

Kupno

Trykotarskie maszyny płaskie Nr 7, 8, na chodzie kupi [illegible]erzakowska. Sosnowiec, Żymierskiego 26. m 6. 4250g

Poszukiwania

Cymbałka Michał wieś Nowosiółki pow. Zwłoczów poszukuje swoich braci powiadomić na adres Chorzów Świdra 13 4256g

Mieszkania

Zamienię piękne mieszkanie willowe 4 pokojowe z kuchnią z wygodami, werandą i ogrodem w Opolu na podobne albo mniejsze w Katowicach lub okolicy Wiadomość: „Trybuna Robotnicza" Katowice, ul. Mickiewicza 9 pokój Nr. 28 telef. 361-04

Posad poszukują

Kierownik finansowy — akademickie wykształcenie, gruntowna znajomość: księgowości finansowej i przemysłowej (koszty własne, kalkulacja), gospodarki materiałowej, budżetowania praktyka na kierowniczych stanowiskach — zmieni posadę. Oferty do Trybuny Robotniczej, Katowice, pod „Nr 1630". 1630 I

Wdowa lat 40 poprowadzi samodzielnie gospodarstwo. Zgłoszenia do Trybuny Robotniczej Katowice pod „Samodzielna". 1621 I

Unieważnienia

Unieważniam skradzioną książkę na konia. Rudolf Janusz, Komorowice Śląskie 37. 4449kr

Unieważniam zgubioną legitymację Ubezpieczalni Społecznej Jaskuła Franciszek, Knurów, pow Rybnik 4257g

Unieważniam zgubioną deklarację wierności wystawioną na nazwisko Filec Józef, Rybnik. 4257g

Unieważniam zgubione tymczasowe zaświadczenie obywatelstwa polskiego wystawione na nazwisko Słomka Elżbieta, Niedobczyce pow. Rybnik. 4257g

Różne

Poszukuję świadków, którzy byli na przeszkoleniu ślusarsko - tokarskim w latach 1942 — 1943 w [illegible]ekau (Niemcy) pod instruktorem — tłumaczem Janem Stula z Wyr. — [illegible] zgłoszenia pisemne [illegible] wać pod adresem Jan Stula Wyry pow. [illegible] na. 42[illegible]

DŹWIGNIA i BUSOLA
ROLA PARTII w REWOLUCJI

„...Dajcie nam organizację rewolucjonistów —
a przewrócimy z gruntu — przekształcimy Rosję"
— tak pisał Lenin na początku dwudziestego wieku.

Organizacja, która z gruntu przekształciła Rosję, stała się WSZECHZWIĄZKOWĄ PARTIĄ KOMUNISTYCZNĄ (bolszewików), wyrosła z marksistowskich kółek i grup, związanych z ruchem robotniczym — organizator walki proletariatu, kierownik trzech rewolucji: burżuazyjno - demokratycznej w 1905-ym, burżuazyjno-demokratycznej w lutym 1917-ego, socjalistycznej w październiku 1917 roku, twórca i budowniczy pierwszego na świecie państwa socjalistycznego, pogromca faszyzmu w wielkiej wojnie narodowej 1941 — 1946, obrońca wolności i pokoju, dźwignia i busola postępu.

Żadna partia nie stoczyła tylu historycznych bitew, nie odniosła tylu zwycięstw, nie odegrała w dziejach takiej rozstrzygającej roli.

Bo też nigdy historia nie znała takiej partii.

Sekretarz C. K. Komunistycznej Partii (bolszewików) Ukrainy Ł. KAGANOWICZ

SENSEM HISTORII JEST WALKA O POSTĘP. Walczyć o postęp znaczy wysnuć z każdoczesnych warunków materialnych i duchowych linię koniecznych przemian społecznych, i usunąć wszystkie przeszkody na drodze rozwoju co raz wyższych form społeczeństwa. Jest to zawsze uporczywa i ciężka walka młodych sił ze starymi. Ale najbardziej prężne siły nie potrafią rozsadzić starych form, jeśli nie mają odpowiedniej, dostosowanej do epoki organizacji. Zwycięstwo musi się organizować. I to miał na myśli Lenin.

ORGANIZACJA MUSIAŁA BYĆ NOWA, INNA NIŻ DOTYCHCZAS. **Partia Bolszewicka stała się tą nową organizacją zdolną do walki w warunkach uzbrojonego po zęby państwa, w epoce wojen imperialistycznych.** Stała się zorganizowanym oddziałem klasy robotniczej, uzbrojonym w oręż silniejszy niż najnowocześniejsze wynalazki służące do mordowania ludzi — **W SWOJĄ TEORIĘ REWOLUCYJNĄ, opartą na naukowej wiedzy o świecie i człowieku.**

PARTIA WYROSŁA z ŁONA KLASY ROBOTNICZEJ, powołanej do pchnięcia dziejów na zupełnie nowe tory. Przez dziesięciolecia walki z wrogami klasy robotniczej hartowała się jej siła, wyostrzył się oręż ideologiczny. W roku 1917 była już gotowa do objęcia władzy.

Pierwsza wojna imperialistyczna stała się dla bolszewików okresem gromadzenia rezerw. Praca Lenina „IMPERIALIZM — NAJWYŻSZY ETAP KAPITALIZMU", która wyszła w 1916 r., uzbroiła proletariat teoretycznie. W fabrykach, na frontach, w marynarce szła praca, podcinająca zgniły pień imperializmu rosyjskiego, który doprowadził kraj do ruiny a naród do rozpaczy. Naród powstał przeciw winowajcy katastrof i klęsk, przeciw carowi.

Po raz pierwszy w historii Rosji naród zwyciężył, bo na czele jego stał proletariat.

Po raz pierwszy proletariat zwyciężył, bo prowadziła go Partia Bolszewicka.

Między lutym 1917 r. a październikiem 1917 r. w Rosji minęło parę zaledwie miesięcy od burżuazyjnej rewolucji do socjalistycznej. Zacofana politycznie Rosja przeszła w ciągu tego krótkiego czasu całą epokę historyczną: od monarchii absolutnej do rad robotniczych, chłopskich i żołnierskich — to rozwój mierzący się na stulecia. Ten gigantyczny skok stał się możliwy dzięki słusznej taktyce bolszewików.

Wiceprzewodniczący Rady Ministrów ZSRR Marszałek WOROSZYŁOW

Szalę zwycięstwa rewolucji przeważyło przybycie Lenina ze Szwajcarii do Rosji. Nazajutrz po przybyciu do Petersburga Lenin ogłosił swoje słynne TEZY KWIETNIOWE. Wytknęły one jasną linię przejścia od rewolucji burżuazyjnej do socjalistycznej. Dawały one konkretny plan działania w nowoutworzonej sytuacji:

konfiskata ziemi obszarniczej, utworzenie jednego banku narodowego, kontrolowanego przez rady delegatów robotniczych, kontrola nad produkcją i jej rozdziałem, natychmiastowy pokój bez kontrybucji i aneksji.

Tezy te zostały niejako uzupełnione na konferencji kwietniowej przez referat Stalina o sprawie narodowościowej. Jeszcze przed rewolucją Lenin i Stalin opracowali problem narodowościowy. **Bolszewicy od zarania swego bronili prawa narodów do wolności i suwerenności.**

Tezy te GENIALNE i PROSTE przemówiły do świadomości mas. To były ich pragnienia, to były skonkretyzowane **odwieczne marzenia ludu. Pod takimi sztandarami warto było ginąć i zwyciężać.**

DROGA ZOSTAŁA WYTYCZONA. Partia rosła z siłą lawiny i wkrótce Lenin mógł powiedzieć „WIĘKSZOŚĆ NARODU JEST PO NASZEJ STRONIE". Nadeszła chwila powstania. Komitet Centralny Partii rozesłał pełnomocników na **Donbas, Ural, do Kronsztadtu, na południowo-zachodni front. Mołotow Dzierżyński, Kaganowicz, Żdanow** i inni mieli kierować powstaniem w terenie. W Petersburgu powstał Komitet Wojskowo - Rewolucyjny — sztab rewolucji, którym kierowali Lenin i Stalin. Dni reakcyjnego Rządu Tymczasowego, dni Kiereńskiego były policzone.

Wiceprzewodniczący Rady Ministrów ZSRR A. MIKOJAN

Wiceprzewodniczący Rady Ministrów ZSRR A. ANDREJEW

7-go LISTOPADA 1917 R. rewolucyjni marynarze krążownika „AURORA" wymierzyli lufy dział w Pałac Zimowy.

7-go LISTOPADA 1917 R. huk armat „Aurory" obwieścił światu narodziny nowej ery.

Minister spraw zagranicznych ZSRR W. MOŁOTOW

Petersburg został zdobyty. Zwyciężyła pierwsza rewolucja socjalistyczna.

Jednym z głównych haseł rewolucji było przerwanie wojny. Toteż jednym z pierwszych dekretów zwycięskiej rewolucji był DEKRET O POKOJU. Nazajutrz, 8-go LISTOPADA 1917 R. II ZJAZD RAD zwrócił się do rządów i narodów wojujących krajów z apelem rozpoczęcia pertraktacji pokojowych.

Minister Obrony ZSRR marszałek A. BUŁGANIN

Tak więc słusznie można powiedzieć, że NOWA ROSJA urodziła się ze słowem POKOJU na ustach.

Odtąd będzie ona najbardziej konsekwentnym obrońcą pokoju wśród narodów.

W ciągu pół roku cała dawna Rosja carska została zajęta „tryumfalnym marszem" — jak powiedział Lenin — rewolucji. Tak szybkie opanowanie olbrzymiego terytorium było możliwe dzięki temu, że **na czele klasy robotniczej stanęła Partia Bolszewicka, ŚMIAŁA, ZDOLNA poprowadzić masy do ostatecznego szturmu, ale zarazem PRZEZORNA, umiejąca omijać rafy podwodne, unikająca niepotrzebnych i szkodliwych ofiar, umiejąca skupić wokół siebie wszystkie elementy rewolucyjne:**

postępową walkę o pokój
odwieczne marzenia chłopa o ziemi,
pęd ujarzmionych narodów do wolności, a przede wszystkim socjalistyczny ruch proletariatu, dążącego do obalenia rządów burżuazji i wzięcia władzy w swoje ręce; dzięki temu, że wiedziała, w którym kierunku trzeba pociągnąć za sobą masy, i jakie im pokazać perspektywy.

ALE ZWYCIĘSTWO REWOLUCJI TRZEBA BYŁO OBRONIĆ.

Cztery prawie lata musieli bolszewicy kierować walką z najeźdźcami, którzy płomieniem interwencji i pętlą blokady odpowiedzieli na propozycje pokoju. Okres walki na wielu frontach od razu przeciw 14 państwom jest jednym z najbardziej heroicznych w historii ZSRR.

Czerwone pułki, organizowane przez Lenina i Stalina, **o głodzie i chłodzie, z nie wystarczającą ilością broni rozgromiły świetnie wyekwipowane armie anglo-francusko-japońskiej ententy, wspomaganej przez białogwardejskie siły Wranglów, Denikinów, Kołczaków, Judeniczów.** Nikt wtedy w świecie nie wierzył, **że słaba, młoda republika radziecka ostanie się.** W dwadzieścia parę lat później, kiedy Hitler rozpoczął swoją interwencję, „świat" powtórzył ten sam błąd, licząc „ostatnie dni oporu" Związku Radzieckiego. A JEDNAK ZSRR SIĘ OSTAŁ.

Generalissimus J. STALIN Przewodniczący Rady Ministrów ZSRR — Generalny sekretarz Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)

ZSRR SIĘ OSTAŁ, **gdyż walka kierowała Partia Bolszewicka, której polityka PROSTA i ZROZUMIAŁA** wypływała z potrzeb mas. Dlatego naród rosyjski skupił się wokół swej partii, broniącej jego interesów, prowadzącej go na bój o najszczytniejsze hasło: „O SPRAWIEDLIWOŚĆ i WOLNOŚĆ". Naród nie walczył teraz o chimery, ale bronił zaistniałej rzeczywistości, ustroju, który po raz pierwszy w dziejach wcielał hasło sprawiedliwości i wolności w życie. Tych zdobyczy, jeśli raz dostały się w ręce narodu, nie można już wydrzeć.

W bojach z całym prawie światem kapitalistycznym powstała i wyrosła ARMIA CZERWONA. Stała się ona najbardziej ukochanym dzieckiem Partii.

Partia Lenina Stalina „przewróciła Rosję". Ale było to łatwiej niż postawić Rosję na nogi. Na zupełnie nowej podstawie.

BOLSZEWICY PRZYSTĄPILI DO ODBUDOWY KRAJU, **który w 1921 r. wytapiał** 3 proc. przedwojennej produkcji żelaza, a produkcja carskiej Rosji znajdowała się daleko w tyle za innymi krajami Europy. Poza tym był głód, ludzie chodzili bez butów, obdarci. Trudności były olbrzymie. W obliczu trudności elementy chwiejne i wrogie wewnątrz Partii rozpoczęły po śmierci Lenina walkę z leninowską linią. **Ale większość skupiła się wokół Stalina, spadkobiercy i kontynuatora leninizmu. Stalin poprowadził kraj ku nowemu etapowi, ku SOCJALISTYCZNEMU UPRZEMYSŁOWIENIU.** Tak jak przedtem stworzono jasną i słuszną linię walki ze starym ustrojem, linię która doprowadziła do zwycięstwa i zdobycia władzy tak w nowych warunkach **Partia pod kierownictwem Stalina stworzyła PLAN ODBUDOWY GOSPODARCZEJ.**

Sekretarz Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików). A. ŻDANOW

Wiceprzewodniczący Rady Ministrów ZSRR L. BERIA

ZSRR stał się pierwszym krajem o PLANOWEJ GOSPODARCE, realizowanej w szeregu PIĘCIOLATEK.

Po raz pierwszy w historii trzeba było stworzyć socjalistyczną ekonomikę. I tu tak samo jak na polu bitwy **Partia Komunistyczna wykazała ŚMIAŁOŚĆ i GENIALNE ZDOLNOŚCI ORGANIZACYJNE.** Był to problem nietylko wybudowania DNIEPROSTROJÓW, MAGNITOGORSKÓW, KUZBASÓW podniesienia przemysłu z 3 proc. produkcji z roku 1921 do gigantycznych cyfr, wysuwających ZSRR w ciągu kilku zaledwie lat na drugie w świecie miejsce (po Ameryce) wśród państw najbardziej uprzemysłowionych, chodziło również o zorganizowanie nowych stosunków ekonomicznych, o stworzenie socjalistycznego społeczeństwa. Gdyż to jest zasadniczym celem rewolucji socjalistycznej: **stworzenie nowych podstaw życia milionów ludzi.**

Wiceprzewodniczący Rady Ministrów ZSRR MALENKOW

Herkulesowy trud złożyła historia na barki budowniczych nowego, lepszego świata. Był to **heroizm długotrwały uporczywej pracy organizacyjnej,** który jak powiedział Lenin jest „BEZ PORÓWNANIA TRUDNIEJSZY NIŻ HEROIZM POWSTANIA".

W krajach kapitalistycznych, heroizm taki, abstrahując już od samej politycznej treści, byłby niemożliwy, gdyż tam aparat państwowy stoi ponad masami, jest im wrogi i obcy. Bolszewicy natomiast od pierwszej chwili postawili sobie za zadanie wciągnąć do współrządzenia jak najszersze masy.

„Za każdym razem, kiedy przed władzą radziecką wśród niesłychanie ciężkich zagadnień budowania socjalizmu wyłaniają się trudności, władza radziecka zna tylko jeden środek walki z nimi: zwrócenie się do robotników, za każdym razem do coraz szerszych kręgów robotniczych" — uczył Lenin.

W ZSRR najszersze masy dzięki ich uaktywnieniu przez państwo, stały się czynnymi budowniczymi socjalizmu. W pracy rad, tych podstawowych instytucji demokracji socjalistycznej, brało już w pierwszych latach istnienia Związku Radzieckiego 12.5 MILIONA ROBOTNIKÓW, CHŁOPÓW, a dziś liczba ta znacznie wzrosła.

Przewodniczący Rady Ministrów Ukraińskiej SSR N. CHRUSZCZOW

Szeroka więź mas z aparatem państwowym jest źródłem jego siły. Ostatnia wojna wykazała, że taki ustrój może pokonać wszystkie trudności, że jego siły i trwałości może mu zazdrościć niejedno państwo na świecie.

WOJNA Z HITLERYZMEM BYŁA KAMIENIEM PROBIERCZYM TEJ SIŁY

Przewodniczący Prezydium Rady Najwyższej ZSRR N. SZWERNIK

I znowu komuniści stanęli na czele mas; są pierwsi na froncie, świecą przykładem, odwagą, pogardą dla śmierci i prowadzą naród za sobą. Mimo klęsk w pierwszych dwóch latach wojny oręż w ręku radzieckiego człowieka nie drgnął ani na chwilę — ani na moment nie dopuszczał do siebie myśli o klęsce, wierzył w ostateczne zwycięstwo sprawy. Walczył zaś nie tylko o swój własny kraj, ale o całą ludzkość. Znów znalazł się na podobnych pozycjach, co w roku 1917. Jak wtedy organizował walkę w imię sprawiedliwości i wolności nie tylko własnego narodu, ale wszystkich uciemiężonych. Ale o ileż silniejszy był w latach walki z faszystowskim najazdem! Stworzył jeden z najpotężniejszych przemysłów w świecie, najbardziej zmechanizowane rolnictwo, wychował najbardziej postępowe społeczeństwo, zbudował ustrój nie znający wyzysku człowieka przez człowieka, wypielęgnował nową, wspaniałą kulturę dla mas! A co najważniejsze ideologia Lenina — Stalina stała się własnością nie tylko członków Partii, ale całego narodu. Dlatego tak popularne jest obecnie w ZSRR miano „bezpartyjnego bolszewika".

Po wojnie Partia i cały naród wzięły na siebie znów olbrzymi ciężar odbudowy zniszczeń wewnątrz kraju, a na arenie międzynarodowej obrony pokoju dla świata.

Jest to niemniej ciężka walka, którą trzeba wygrać, jeśli nie ma zginąć ludzkość i kultura.

Głosu Wyszyńskiego, demaskującego podżegaczy wojennych słuchają dziś MILIONY jak niedawno odgłosu bitwy pod STALINGRADEM. JASNA i SŁUSZNA linia wskazywała zawsze drogę do zwycięstwa, ta linia poprowadzi najbardziej postępową partię do dalszych zwycięstw. Zwłaszcza, że dziś po swej stronie ma więcej sojuszników, niż kiedykolwiek przedtem; więcej niż kiedykolwiek jest ona dźwignią i busolą postępu.

JULIAN STRYJKOWSKI

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania ZSRR N. WOŹNIESIENSKIJ

LATA ZWYCIĘSKICH ZMAGAŃ

OD TECHNICZNEGO ZACOFANIA DO NOWOCZESNEGO PRZEMYSŁU

Rozwój przemysłu w ZSRR

Ogólny widok odbudowanej elektrowni metalurgicznych zakładów w Woroszyłowsku (Ukraińska SSR).

Od roku 1928, tj. od pierwszej „pięciolatki" Związek Radziecki przystąpił **do realizacji gigantycznych planów uprzemysłowienia.** Plany te powitane zostały przez światową burżuazję lekceważeniem. Nie wierzono, że **bez obcych kapitałów, w stosunkowo krótkim czasie uda się przejść długą drogę od technicznego zacofania do nowoczesnego przemysłu. Związek Radziecki nie potrzebował zagranicznych pożyczek, łączących się zawsze z polityczną i ekonomiczną zależnością od obcego kapitału, nastawionego na ściąganie wysokich procentów i dywidend.**

Środki do uprzemysłowienia kraju znalazła władza radziecka w zasobach wewnętrznych, **w oparciu o pracę milionowych rzesz robotniczo - chłopskich.** Podstawą I pięciolatki była budowa nowych fabryk, elektrowni, hut, kopalń, zakładów samochodowych i traktorowych.

Na Dnieprze rozpoczęto budowę wielkiej tamy **największej w Europie elektrowni wodnej „Dnieprogres". W Rostowie zbudowano olbrzymie zakłady maszyn rolniczych, przewyższające całą produkcję carskiej Rosji.**

Powstały wielkie zakłady w **Kramatorsku, Gorłowce i Charkowie. Za Uralem powstało nowe zagłębie węglowe — Zagłębie Kuźnieckie. Na Uralu zbudowano „Uralmaszstroj", słynną „fabrykę fabryk". — W Moskwie i Gorkim powstały wielkie zakłady samochodowe, w Saratowie pierwsza fabryka kombajnów.**

W końcu czwartego roku pierwszej pięciolatki wszystkie podstawowe inwestycje i wielkie obiekty ciężkiego przemysłu przewidziane w planie były wykonane w 93,7 proc. planu 5 - letniego.

ZSRR stał się krajem metalowym. Kapitaliści byli zdumieni i zaniepokojeni. W czwartym roku od przemysłowego startu przemysł radziecki zwiększył produkcję kilkakrotnie. Elektrownia na Dnieprze wytwarzała więcej energii elektrycznej niż wszystkie elektrownie carskiej Rosji.

Niemniej wielkie były osiągnięcia następnych pięciolatek. Przybyło 13 TYS. LINII KOLEJOWYCH. Zbudowano największy na świecie, PRZESZŁO 200 KILOMETROWY KANAŁ BIAŁOMORSKI. Otwarto KANAŁ MOSKWA — WOŁGA, łączący stolicę z główną arterią wodną kraju. Udział produkcji przemysłowej w ogólnonarodowej gospodarce osiągnął prawie 80 proc.

W ciągu 3 ostatnich lat wojny przemysł radziecki produkował rocznie: ponad 30.000 tanków, samochodów i pancerek, do 40.000 samolotów, do 120 000 dział wszelkiego kalibru, do 100.000 minomiotów, do 450.000 karabinów ręcznych i maszynowych.

Dzięki tym osiągnięciom udało się zmiażdżyć hitlerowskiego agresora. Tego dzieła dokonała klasa robotnicza socjalistycznego państwa, klasa robotnicza ZSRR.

Ostatnia pięciolatka, zatwierdzona w marcu 1946 r. poświęcona jest odbudowie zniszczonego przez Niemców przemysłu, uzupełnieniu parku zrabowanych maszyn i dalszej rozbudowie wszystkich gałęzi przemysłu.

W tym okresie uruchomionych będzie **5000 odbudowanych bądź nowo zbudowanych fabryk.** Czwarta pięciolatka powiększy **tabor kolejowy o 7.585 parowozów, oraz 427.000 wagonów.** Wyprodukowanych będzie **325.000 traktorów** i wielkie ilości maszyn rolniczych.

Można byłoby przytaczać wielkie kolumny cyfr, ilustrujących dorobek Związku Radzieckiego. Podamy z nich najważniejsze, wykazujące postęp ZSRR w stosunku do zacofania carskiej Rosji.

Wzrost produkcji czterech podstawowych artykułów przemysłowych w ZSRR w porównaniu do 1913 r. (w milionach ton).

Nazwa artykułu	1913	1928.	1940	Plan na rok 1950
Węgiel kamienny	30	36	166	250
Ropa naftowa	9,2	12,3	31	35,4
Surówka żelazn.	4,2	3,4	15	19,5
Stal	4,2	4,3	18,3	25,4

Z powyższej tabeli wynika, że wzrost produkcji wymienionych artykułów w 1940 r. w porównaniu z 1913 wzmógł się jeśli chodzi o **węgiel kamienny — 5,5 razy o ropę naftową — 3,5 razy, surówkę żelazną — 4 razy, stal — 4.5 razy.**

W tym samym czasie produkcja wielkoprzemysłowa wzrosła 12 razy, w tym produkcja ciężkiego przemysłu — 15 razy, produkcja maszyn 50 razy, produkcja energii elektrycznej — 23 razy, produkcja przemysłu chemicznego — 15 razy, produkcja przedmiotów szerokiej konsumcji — 4,5 razy, przewozy kolejowe — 6 razy Wydajność pracy zwiększyła się 2,5-krotnie.

Całość dochodu narodowego powiększyła się 6-krotnie.

Takie są osiągniecia wielkiego bratniego narodu, który święci rocznicę Zwycięskiej Rewolucji. (S).

NAJLEPSI SYNOWIE klasy robotniczej

— „Cóż to są za ludzie? Są to przeważnie młodzi lub w średnim wieku robotnicy i robotnice, ludzie kulturalni i technicznie wyrobieni, którzy dają przykład dokładności i staranności w pracy, umieją cenić czynnik czasu w pracy i nauczyli się liczyć czas nie tylko na minuty, ale i na sekundy".

Tak określił Stalin przodującą grupę radzieckich robotników w przemówieniu wygłoszonym przed 10-ciu laty, na Pierwszej Wszechzwiązkowej Naradzie Stachanowców.

Jak powstał ten rewolucyjny ruch w przemyśle i jakie przyniósł korzyści Związkowi Radzieckiemu i jego obywatelom?

Dnia 31 sierpnia 1935 r. młody górnik **ALEKSY STACHANOW** wyrąbał na kopalni „Centralne Irmino" w Zagłębiu Donieckim 102 tony węgla, przy istniejącej wówczas normie — 7,3 ton. **Rekord Stachanowa, osiągnięty dzięki pomysłowej, racjonalnej organizacji pracy, stał się początkiem masowego ruchu o wydajność, opartego na pełnym wykorzystaniu wszystkich elementów pracy i doświadczenia jego twórcy.**

Ruch ten nie ograniczył się do przemysłu węglowego. Żywiołowo rozszerzył się na wszystkie gałęzie przemysłu, a nawet na rolnictwo.

We wrześniu 1935 roku młody kowal **ALEKSANDER BUSYGIN** wykuwa w ciągu godziny 127 wałów. Maszynista donieckiej kolei **PIOTR KRIWONOS** osiąga średnią szybkość 35 km dla pociągu towarowego. Krojczy leningradzkiej fabryki obuwia — **MIKOŁAJ SMIETANIN** wyrabia w ciągu zmiany 1.400 par obuwia, przy normie 680 par kujbyszewski tokarz, **MIKOŁAJ KURYŁOW** skraca czas obróbki tej samej części z 65 do 17 minut.

Takich przykładów można było by przytaczać setki tysięcy.

Szybkość i masowość ruchu stachanowskiego wiąże się ściśle z dojrzałością radzieckiej klasy robotniczej, która dała wyraz swego stosunku do pracy w socjalistycznym ustroju. Zrodzony być mógł **tylko w ustroju wolnym od kapitalistycznego jarzma, w ustroju mającym za cel gruntowną poprawę bytu narodu. W okresie rozpoczęcia ruchu stachanowskiego taka poprawa nastąpiła.**

Robotnik przekonał się, że **gospodarka socjalistyczna zapewnia mu bezpośredni udział w wyprodukowanych przez niego dobrach.**

Robotnik radziecki zrozumiał że ruch stachanowski jest **ważnym czynnikiem zwiększenia dóbr materialnych, których jest on współwłaścicielem.**

Ruch stachanowski wykazał **szerokie możliwości, nowych form technicznych, podniósł produkcję w ustroju socjalistycznym stanowiącą własność całej społeczności, a nie drobnej kliki kapitalistów.**

Epokowe znaczenie ruchu stachanowskiego polega na tym, że przekraczając wielokrotnie wydajność pracy osiągniętą w ustroju kapitalistycznym udowodnił wyższość gospodarki socjalistycznej.

Wśród laureatów **„Stalinowskiej nagrody"**, wśród zdobywców zaszczytnego tytułu **„Bohatera pracy socjalistycznej"**, spotkać można nazwiska uczonych, robotników i kołchoźników, którzy przez wprowadzenie metod racjonalizacji zwiększyli produkcję fabryk, lub zbiory płodów rolnych.

Stachanowcy przyjęli na swoje barki najcięższe obowiązki w okresie hitlerowskiego najazdu. Byli oni przykładem pracy dla frontu. Dzięki opanowaniu techniki, dzięki wykorzystaniu znajomości wszystkich tajników produkcji, przenosili szybko zagrożone zakłady pracy, które były potężnym arsenałem w walce z faszystowskim najeźdźcą.

I na nich spoczywa dziś odpowiedzialność za szybką odbudowę zniszczonego przemysłu i za nadrobienie strat z okresu wojny. Ze wszystkich zakątków Związku Radzieckiego nadchodzą meldunki o wykonaniu, bądź o przekroczeniu tegorocznego planu. **Normy techniczne są kilkakrotnie przekraczane. — Ruch stachanowski obalił stare poglądy na technikę, i na możliwości wytwórcze, utwierdził wiarę w siłę socjalistycznego ustroju, który — w przeciwieństwie do ustroju kapitalistycznego — podnosi ogólny dobrobyt przez wysoką produkcję towarową, przez zwiększenie zbiorów płodów rolnych, przez stworzenie dostatniego i kulturalnego życia wszystkich obywateli.**

Ten cel może być osiągnięty przez uzyskanie wyższej wydajności, a temu właśnie służy ruch stachanowski.

„Ruch stachanowski powstał i rozwinął się jako ruch idący z dołu. I właśnie dlatego, że zrodził się samorzutnie, właśnie dlatego, że idzie z dołu, jest najbardziej żywotnym ruchem naszych czasów".

To stwierdzenie Stalina mówi o wartości klasy robotniczej Związku Radzieckiego i o zasługach stachanowców, którzy stali się symbolem największych budowniczych sprawiedliwego ustroju społecznego. (W)

ZSRR w cyfrach

Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich jest **największym krajem na kuli ziemskiej.** Zajmuje on obszar 22 milionów kilometrów kwadratowych — t.j. szóstą część całej kuli ziemskiej.

* * *

We wnętrzu ziemi Związku Radzieckiego znajdują się **wszystkie użyteczne** kopaliny, które spotyka się w skorupie ziemskiej. ZSRR zajmuje **pierwsze miejsce na świecie pod względem zasobów ropy naftowej, rudy żelaznej, manganu, boksytów, apatytów, potasu, azbestu i torfu; drugie miejsce na świecie — pod względem zasobów węgla i niklu.**

* * *

Zbadane zasoby **rudy żelaznej** ZSRR jeszcze przed 10 laty **osiągały 267 miliardów ton, tj. więcej niżli we wszystkich pozostałych krajach świata razem.**

* * *

Pod względem zasobów taniej i niewyczerpanej **energii wodnej** (blisko 300 milionów kw.) Związek Radziecki zajmuje **czołowe miejsce** na świecie.

* * *

ZSRR jest **najbogatszym w lasy i budulce krajem na świecie.**

* * *

ZSRR przekroczył w roku 1941 — 12,5-krotnie poziom przemysłu z roku 1913.

Pod względem rozmiarów produkcji zajął pierwsze miejsce w Europie i drugie na świecie.

* * *

ZSRR zajmuje **drugie miejsce na świecie** pod względem wydobycia ropy naftowej.

We wnętrzach ziemi posiada **przeszło połowę światowych zapasów ropy.**

* * *

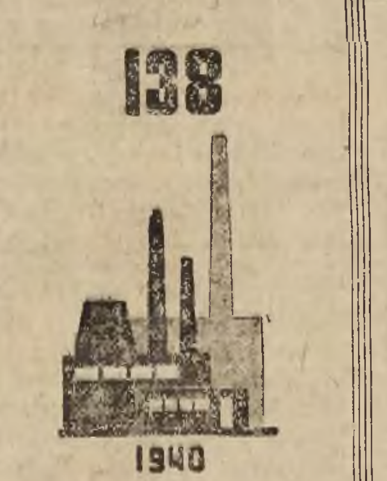
Już w roku 1937 — 20 pr. wszystkich maszyn na świecie zbudowanych zostało w ZSRR. Pod względem rozmiarów produkcji radziecki przemysł budowy maszyn zajął **pierwsze miejsce w Europie i drugie na świecie.**

* * *

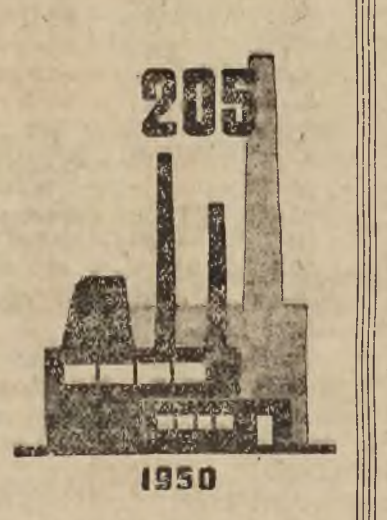
ZSRR zajmuje pierwsze miejsce na świecie w przemyśle młynarskim i cukrowniczym; **drugie miejsce** w produkcji konserw i w dziedzinie przemysłu rybnego.

* * *

Pod względem produkcji pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, prosa oraz buraków cukrowych **ZSRR zajął pierwsze miejsce na świecie.**

WZROST GLOBALNEJ PRODUKCJI PRZEMYSŁ. (w miliardach rubli)

W dniu 7 listopada 1917 r. zamknęła się ostatnia karta niesławnej historii Rosji carskiej. Rewolucja Listopadowa zapoczątkowała nową erę dla rosyjskiego narodu i dla wszystkich uciskanych ludów. Trzydzieści lat przetrwał ustrój sprawiedliwości społecznej, wbrew nadziejom i atakom wrogów socjalizmu, stanowiących podporę carskiego tronu.

Rewolucja Listopadowa była wynikiem rozwoju historycznego carskiej Rosji i całego systemu kapitalistycznej gospodarki. Nazbyt narosły sprzeczności społeczne, polityczne i narodowe, by dzień obrachunku mógł być odkładany. Wraz z carskim tronem runął strupieszały ustrój, którego nędzę wykazała rewolucja.

Czym była carska Rosja?

70 milionów dziesięcin ziemi było w posiadaniu 30 tys. rodzin magnackich i obszarniczych. Tyleż ziemi przypadało na 16,5 miliona chłopskich rodzin. — Na jedno gospodarstwo chłopskie przypadało 7 dziesięcin ziemi, — na obszarnicze, przeciętnie 2300 dziesięcin. Żadnych maszyn rolniczych, ani nawozów. Drewniana socha, takiż pług i brona stanowiły wyposażenie rolnicze wsi.

Bunty chłopskie tłumiono krwawo.

Klasa robotnicza była przedmiotem bezwstydnego wyzysku fabrykantów. Czas pracy wynosił 12 — 16 godzin na dobę, przy przeciętnie najniższej płacy w Europie. Na strajki robotników odpowiadano terrorem.

Powszechnie znany był analfabetyzm i nędza mas robotniczo - chłopskich. 76 proc. ludzi nie umiało czytać i pisać. Znany był również przepych carskich i książęcych pałaców, wyszukane orgie i hulanki.

Rosja była więzieniem dla innych, sąsiednich narodów. Lochy carskich więzień poznali Polacy, Ukraińcy,

ODBUDOWA I BUDOWA WIELKICH ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH

CORAZ WIĘCEJ WĘGLA

ARMIA

9-go maja 1945 r. stał na Placu Czerwonym w Moskwie długi sznur radzieckich chorążych. Tym razem trzymali nie własne sztandary, ale skłonione olbrzymie, płachty ze swastyką i krzyżami. Po chwili zostały rzucone Mauzoleum Leninowskiemu pod stopy, pod stopy organizatorowi zwycięstwa — Stalinowi. Niedawno pyszne te płachty rzucały cień niewoli na ulice i place wszystkich prawie stolic Europy, teraz żołnierz radziecki rzucił je jako rekwizyt hołdu dla obu twórców Armii Czerwonej: LENINA i STALINA.

Ciężka to była droga od oddziałów GWARDII CZERWONEJ, od podpisu Lenina na dekrecie z dnia 28 stycznia 1918 r. przekształcającym ochotnicze oddziały gwardii w regularną armię do szczytu tryumfu w dniu 9-go maja 1945 roku.

Ciężka to była droga od głodnej i źle uzbrojonej armii, od mknącej po stepach „taczanki" z **„Maksymem" do wspaniałych zmotoryzowanych dywizji gwardyjskich, do katiusz i rakietowych samolotów.** Okresy wielkich zwycięstw, ale też mężnie znoszonych klęsk dzielą oddziały niewyćwiczone **Czapajewa i Szczorsa** od wspaniałych karnych kolumn armii marszałków stalinowskich **Żukowa i Rokossowskiego.**

Ale dziś w trzydziestolecie **WIELKIEJ REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ** wiemy, że nie byłoby sztandaru z sierpem i młotem nad gmachem Reichstagu w Berlinie, gdyby nie owe głodne i bose pułki robotnicze z fabryk **Putiłowskich w Petersburgu, gdyby nie PIERWSZA KONNA BUDIENNEGO, gdyby nie szturm Majkopu, legendarny marsz przez Zagłębie Donieckie, słynna epopea Carycyna,** miasta, które na cześć swego obrońcy przybrało nazwę Stalingrad.

Któż zliczy dziesiątki frontów **od Archangielska do Pamiru, od Ukrainy do Sachalinu!** Z wszystkich stron szarpano ciało młodej Republiki, chcąc za cenę złota, armat, ludzi płynących z zachodu zdusić nowe, groźne dla przeżytego już świata, państwo.

Na polach bitew dziesiątków frontów rodziła się siła największa: **CZERWONA ARMIA,** armia robotników i chłopów, armia uciemiężonych narodów, armia nie wojny i zaborów, ale **POKOJU I WOLNOŚCI** dla uciemiężonych. Na tych polach, szybciej niż na akademiach wojskowych zdobywali wiedzę wojenną strategicy-samoucy **Frunze, Woroszyłow, Parchomenko, Kotowski, Łazo, Kirow i inni.**

Żołnierze źle odziani i źle uzbrojeni dowodzeni przez dowódców - samouków pokonali regularne armie wyposażone w czołgi dowodzone przez wytrawnych, zawodowych generałów amerykańskich, angielskich, francuskich, japońskich i carskich. Była to historyczna lekcja, do **czego zdolny jest naród natchniony wolą zwycięstwa, przekonany o słuszności swej sprawy.** Lekcja ta poszła w roku 1941 w niepamięć i Hitler musiał za to odpokutować, przysparzając mimowoli światu drugą lekcję, uwieńczoną 9-go maja 1945 roku setkami rzuconych w proch sztandarów.

Długie lata ZSRR trwał w położeniu oblężonej twierdzy. Nienawiść świata kapitalistycznego otaczającą pierwsze państwo robotników i chłopów nie mogła znaleźć ujścia w nowym morzu **krwi, wylanej przez wojnę, tylko** dlatego, że ZSRR potrafił przez dwadzieścia z górą lat bronić swego pokoju. A udawało mu się to przede wszystkim dzięki swej sile orężnej.

Rok rocznie opuszczały akademie wojskowe tysiące pierwszorzędnych oficerów, w koszarach ćwiczyły miliony karnego, zdyscyplinowanego wojska. A była to **dyscyplina, oparta o ŚWIADOMOŚĆ, a NIE DRYL,** karność zbudowana na ideologii a nie na strachu, była to armia upolityczniona, której zarówno szeregowiec jak dowódca czuł się związany z narodem, bo był jego cząstką integralną, jak integralne było pokojowe budownictwo socjalizmu i ochrona pokoju dla tego budownictwa. **Cały naród radziecki wznosił w nadludzkim wysiłku gmach nowego, nieznanego w dziejach państwa,** a jego armia uczyła się (według wskazań Suworowa) „w pocie czoła", aby ustrzec kraj przed burzą wojenną. Po raz pierwszy w historii armia miała za zadanie obronę pokoju!

Trzykrotnie obroniła Armia Czerwona pokój. Kiedy zlikwidowała zapędy prowokacyjne Chin Czang-Kai-Szeka w 1927 r. oraz kiedy dwukrotnie dała nauczkę samurajskiej Japonii za naruszenie wschodnich granic ZSRR. Klęski nad jeziorem Chasan i na wzgórzach Chałchin-Goł były dla kamaryli wojskowej w Tokio dotkliwą przestrogą, której nawet początkowe sukcesy Hitlera nie mogły wymazać z pamięci generałów mikada.

Początkowe sukcesy Hitlera, który odkomenderował całą swoją potęgę na wschód, aby swą lawiną zmiażdżyć ZSRR, jak została zmiażdżona cała Europa, były okupione dużymi dla niej ofiarami. Ofiary stawały się w miarę wzrostu oporu Armii Czerwonej coraz większe. Niemieckie czołgi, chmury Messerschmittów mogły przełamać front, ale nigdy **nie udało się im przełamać woli oporu żołnierza radzieckiego, ni złamać jego ducha.**

...LUDÓW ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Białorusini, Finowie, Kazachowie, Gruzini, Ormianie i t. d.

Walka o wolność narodową była zwalczana z takim samym okrucieństwem, co i walka rosyjskiego ludu o prawo do lepszego bytu. Rosja, kraj wielkich bogactw mineralnych, wlokła się na szarym końcu za mniej zasobnymi państwami świata. Udział Rosji w produkcji przemysłowej świata, w r. 1913 wynosił 2,6 proc., Stanów Zjednoczonych — 38,2 proc., Niemiec — 15,3 proc., Anglii — 12,1 proc.

Rosja była terenem eksploatacji dla zagranicznych kapitalistów, którzy posiadali w swych rękach większość kapitałów bankowych. 9/10 kapitałów południowej metalurgii i węgla Donbasu było ich własnością. Rewolucja Listopadowa przepędziła własnych i zagranicznych kapitalistów. Koronowanego satrapę Rosji i sąsiednich narodów dosięgła dziejowa sprawiedliwość.

Rewolucja Listopadowa, władza radziecka, otrzymała w spadku nędzę, zacofanie i głód mas.

— „Historia dawnej Rosji sprowadzała się między innymi do tego, że bito ją nieustannie za zacofanie. Bili ją chanowie mongolscy, bili bejowie tureccy, bili feudałowie szwedzcy. Bili jaśnie panowie polsko-litewscy. Bili kapitaliści angielsko - francuscy. Bili baronowie japońscy. Bili wszyscy za zacofanie. Za zacofanie wojskowe, za zacofanie kulturalne, za zacofanie państwowe, za zacofanie przemysłowe za zacofanie rolnicze. Bili dlatego, że przynosiło to zyski i uchodziło bezkarnie... Takie już jest prawo wyzyskiwaczy — bić zacofanych i słabych. Wilcze prawo kapitalizmu. Tyś pozostał w tyle, tyś słaby, a zatem nie masz racji, więc można cię bić i ujarzmiać. Tyś potężny — a zatem masz rację, a więc trzeba się ciebie wystrzegać. Oto dlaczego nie wolno nam pozostawać w tyle". —

I Związek Radziecki nie pozostał w tyle.

(STALIN).

Więcej chleba

Powierzchnia uprawna

»DNIEPROGRES«
— pomnik pracy uczonych i robotników

Pierwszy plan elektryfikacji Związku Radzieckiego t. zw. plan „Goelro" przewidywał budowę wielkiej elektrowni wodnej nad Dnieprem, znanej już na całym świecie elektrowni **Dnieprogres.**

W związku z tą budową Dniepr został uspławniony i stanowi dogodne połączenie z Morzem Czarnym. Na przestrzeni około 60 kilometrów, między miastem Dniepropietrowskiem i Zaporożem wskutek skalistych progów ciągnących się od jednego do drugiego brzegu, Dniepr był niespławny.

Już za carskiej Rosji planowano zatopienie tych progów i uspławnienie Dniepru — jako ważnej arterii komunikacyjnej. Skończyło się jednak tylko na planowaniu. **Związek Radziecki podjął się tej gigantycznej pracy.** — Aby zatopić progi trzeba było zbudować tamę która podniosła by poziom wody o 36 metrów. Zatrzymane masy wód posłużyć miały jako napęd do turbin olbrzymiej hydrostacji. Uzyskana w ten sposób energia elektryczna zdobywana byłaby tanim kosztem. Na podstawie dokładnej kalkulacji obliczono, że produkcja kilowata prądu rozsyłanego w promieniu 300 km od Dnieprogresu będzie kosztowała 0,4 kopiejki, wtedy, kiedy przeciętny koszt 1 kilowata wynosił około 60 kopiejek. Podczas ostatniej wojny tama została wysadzona w powietrze przez ludzi radzieckich, którzy nie chcieli oddać wspaniałej hydrostacji w ręce wroga. Dziś Dnieprogres jest prawie całkowicie odbudowany. Na 49 filarach z białego piaskowca opiera się most łączący oba brzegi Dniepru. Most ma linię łuku wygiętego ku górze biegu rzeki. Między filarami — potężne żelazne wrota. Zatrzymane wody spływają w dół rzeki poprzez urządzenia elektrowni na prawym brzegu Dniepru. Na lewym brzegu znajdują się zastawy i komory, oraz śluzy łączące komory pod wodą. Olbrzymia tama rozciąga się na całą szerokość rzeki i stanowi wielką ścianę, zatrzymującą silny nurt Dniepru.

Hydrostacja na Dnieprze należy do jednej z największych na świecie. **Jej moc instalowana wynosi 558.000 kW. Każda z turbin Dnieprogresu ma moc 90.000 KM, czyli 62.000 kW. Podkreślić należy, że przeciętny typ turbiny ma moc 10.000 kW.**

Dzięki Dnieprogresowi okręg zaporoski stał się ośrodkiem o wysokim uprzemysłowieniu, a miasto Zaporoże — jednym z piękniejszych, nowoczesnych miast Związku Radzieckiego. Prąd wytwarzany w Dnieprogresie zasila nie tylko najbliższy okręg. **Wielkie rezerwy energii elektrycznej płyną przewodami wysokiego napięcia do Zagłębia Donieckiego, odległego o 300 km.** W ciągu trzech miesięcy wiosennego przypływu pracują wszystkie turbiny Dnieprogresu, w ciągu pozostałych miesięcy — tylko trzy.

W ciągu 2 lat odremontowano, a częściowo zbudowano kamieniołomy, fabryki betonu, warsztaty mechaniczne i tartaki. Położono 60 km szyn kolejowych, odremontowano garaże i statki.

Olbrzymim wysiłkiem wykonano zasadnicze roboty związane z odbudową tamy. O ich ogromie świadczą następujące cyfry: **Usunięto 200.000 metrów sześciennych łomu betonowego, położono 95.500 m^3 nowego betonu. Zdemontowano 14.000 ton zniszczonych konstrukcji metalowych, oraz zmontowano 8.000 tys. ton.**

Dnia 27 kwietnia 1946 r. ukończono odbudowę tamy. Dzień ten był świętem dla robotników i uczonych radzieckich, którzy wielkim wysiłkiem i ofiarnością zbudowali ten **pomnik potęgi przemysłowej ZSRR.** Wielka zapora wytrzymuje parcie wody wynoszące 250.000 ton Progi Dniepru pokrywa woda.

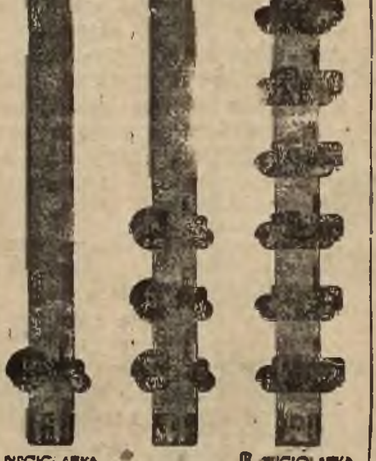
Po odbudowie tamy przystąpiono do pracy nad odbudową turbin elektrowni wodnej.

3 marca 1947 r zakończono montaż pierwszego turbozespołu Dnieprowskiej Elektrowni Wodnej im. Lenina, wytwarzającego prąd o mocy 72.000 kW.

W pobliskich fabrykach zaszumiały motory elektryczne, rozedrgały się maszyny i zapłonęły światła. Dnieprogres stał się symbolem twórczych sił klasy robotniczej wielkiej, socjalistycznej Ojczyzny. (S).

Wzrośnie stopa życiowa ludności

Produkcja traktorów

ZSRR w cyfrach

ZSRR posiada **najsilniejszą i najnowocześniejszą mechanizację rolnictwa na świecie.**

Na polach ZSRR już w roku 1940 pracowało 524 tys. traktorów, 182 tys. kombajnów, 250 tys. samochodów ciężarowych.

Wojna zahamowała produkcję, lecz obecnie **z każdym dniem powiększa się park maszyn rolniczych.**

* * *

ZSRR stoi na jednym z **pierwszych miejsc na świecie** pod względem liczby pogłowia najważniejszych gatunków i rodzajów bydła.

* * *

ZSRR posiada po USA **najdłuższą sieć kolejową.** Długość jej w roku 1940 wynosiła 108 tys. km.

* * *

ZSRR stoi na jednym z **pierwszych miejsc na świecie** pod względem długości linii lotniczych, jak również pod względem przewozów pasażerów i ładunków drogą powietrzną.

* * *

Na 1000 ludzi w ZSRR kształciły się w roku 1939 — 182 osoby.

W roku 1940 w całym kraju było blisko **200 tysięcy szkół początkowych i średnich, w których pobierało naukę 35 milionów dzieci.** ZSRR posiada obecnie **760 wyższych zakładów naukowych, w których pobiera naukę blisko 650.000 studentów.**

Już w roku 1938 w ZSRR **było więcej studentów niż w całej Europie razem z Japonią.**

* * *

ZSRR posiada **729 teatrów.** W roku 1945 frekwencja wynosiła 128 milionów widzów.

* * *

W pierwszym półroczu 1946 r. w ZSRR odbyło się **przeszło 50.000 zawodów sportowych, w których brało udział 10.400.000 sportowców.**

* * *

W ciągu ostatnich 10 lat wydano w ZSRR **4,5 miliarda egzemplarzy książek, nie licząc gazet.** Takich astronomicznych nakładów nie posiada żaden z krajów na świecie. W ZSRR wychodzi **5.600 gazet** o ogólnym nakładzie blisko **30 milionów egzemplarzy.**

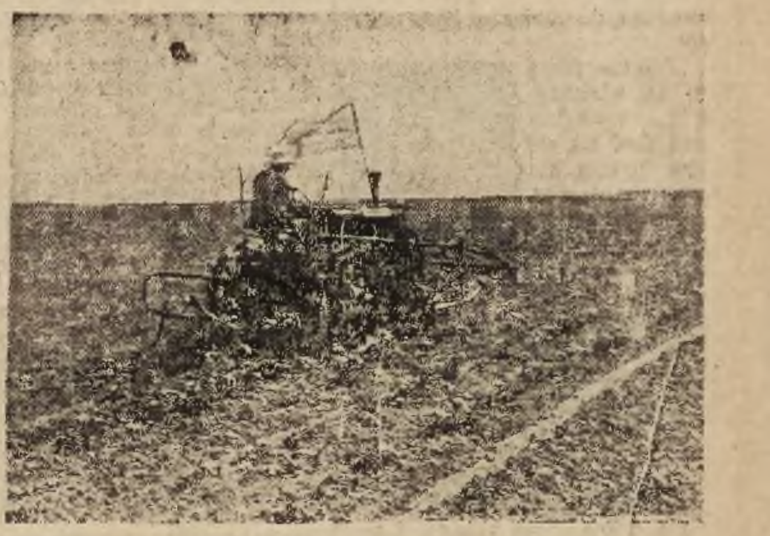
2.857 gazet wychodzi w językach narodów zamieszkujących republiki Związku Radzieckiego.

* * *

ZSRR jest **krajem bibliotek. Jest ich 200 tysięcy z 443 milionami książek. Największa** biblioteka im. Lenina w Moskwie posiada 10 mil. książek, biblioteka im Sałtykowa - Szczedrina w Leningradzie — 8,5 miliona książek.

(S).

OD DREWNIANEJ SOCHY DO CIĘŻKICH TRAKTORÓW
Rozwój rolnictwa w ZSRR

Kultywacja bawełny na polach kołchozu im. Stalina, rejonu Jangi-Julskiego Taszkienckiego obwodu (Uzbekska SSR).

Wielka Rewolucja Listopadowa wywołała doniosłe przemiany w gospodarce rolnej.

Rolnictwo w carskiej Rosji stało na niesłychanie prymitywnym poziomie technicznym. Statystyka wykazuje, że w roku 1910 gospodarstwa włościańskie posiadały **OKOŁO 18 MILIONÓW DREWNIANYCH BRON, 7,8 MILIONA SOCH, 4,2 MIL. PŁUGÓW ŻELAZNYCH I PRZESZŁO 2 MIL. DREWNIANYCH.**

Nawozy sztuczne były rzadkością. Nic dziwnego, że w takich warunkach nie mogło być mowy o wysokich plonach. Jako przykład może posłużyć porównanie zbiorów żyta z 1 ha ziemi.

W ROSJI ZBIERANO 7,5 KWINTALI, w Niemczech 18,6, a w Polsce 11,2. Mimo to, że Rosja carska zajmowała pierwsze miejsce w świecie pod względem powierzchni uprawnej zbóż chlebowych, ziemniaków, buraków cukrowych i roślin włóknistych, nie posiadała ona przewagi ilościowej w zbiorach.

Struktura agrarna w Rosji carskiej przedstawiała się w ten sposób, że **obok wielkiej własności rolnej istniały małe gospodarstwa, nie posiadające żadnych możliwości rozwojowych.**

Z ok. 370 milionów hektarów ziemi ornej, przeszło 150 mil. ha należało do obszarników, carskiego dworu i wielkiej ilości klasztorów.

Chłopi posiadali ok. 215 milionów ha. Jak wyglądała gospodarka wielkich majątków, świadczą cyfry dotyczące produkcji zboża.

50 proc. zboża przypada na małorolnych chłopów, 38 proc. na rolników zamożnych, a tylko 12 proc. na wielką własność ziemską.

Trud chłopa, wkładany w uprawę ziemi ręcznymi narzędziami, nie był współmierny do zbiorów, które wystarczały zaledwie na opędzenie własnych potrzeb.

Realizując kolejne plany pięcioletnie Związek Radziecki stworzył przemysł budowy maszyn rolniczych.

Gigantyczne zakłady traktorowe powstały w Stalingradzie, Czelabińsku i Charkowie. W Rostowie zbudowano wielką fabrykę maszyn rolniczych.

Produkcja tych maszyn przekroczyła dwunastokrotnie produkcję z roku 1913.

W okresie poprzedzającym hitlerowski napad na ZSRR rolnictwo otrzymało setki tysięcy traktorów, około 200 tys. nowoczesnych kombajnów, przeszło pół miliona pługów traktorowych itd.

Już na początku 1938 r. **ZWIĄZEK RADZIECKI WYSUNĄŁ SIĘ NA PIERWSZE MIEJSCE W ŚWIATOWEJ PRODUKCJI KOMBAJNÓW**, ustępując jedynie Stanom Zjednoczonym w produkcji traktorów. Zawierucha wojenna i konieczność przestawienia produkcji zahamowały rozwój mechanizacji rolnictwa.

Jednak plany rozbudowy przemysłu maszyn rolniczych były nadal realizowane. Na Ałtaju i w mieście Władimir powstały nowe zakłady traktorowe. Obecnie na ukończeniu znajdują się zakłady traktorowe w Lipiecku.

W przyszłym roku otwarte zostaną wielkie zakłady traktorowe w Mińsku.

Żeby zrozumieć wielkie przemiany w strukturze rolnej Związku Radzieckiego należy porównać sytuację obecną z okresem przedrewolucyjnym.

10,5 miliona gospodarstw rolnych, tj. przeszło 80 proc. ogólnej ilości należało do uciskanego chłopstwa. To chłopstwo posiadało zaledwie 27 proc. wszystkich gruntów.

Milion gospodarstw należał do średnio - zamożnych chłopów.

1,5 miliona gospodarstw przypadało na bogatych chłopów i dziedziców dysponujących 25 proc. wszystkich gruntów, tj. w przybliżeniu tą samą ilością co 10,5 miliona drobnych rolników.

Wielkie obszarnictwo było w posiadaniu 30 tys. gospodarstw, stanowiących przeszło 40 proc. wszystkich gruntów.

W nędzy i ucisku rodziły się bunty chłopskie, tłumione krwawo przez carskich siepaczy i obszarników.

Rewolucja Listopadowa wyzwoliła rosyjskiego chłopa z pańszczyźnianej niewoli.

150 MILIONÓW DZIESIĘCIN ZIEMI odebrano obszarnikom i przeznaczono na gospodarstwa kolektywne i państwowe.

Rewolucja Listopadowa przyniosła wsi rosyjskiej pełne wyzwolenie.

Klasa obszarnicza przestała istnieć. Ziemię otrzymał radziecki chłop do indywidualnego użytkowania. Jednakże brak sprzętu i zacofana kultura rolna wpływały na powolność rozwoju produkcji rolnej. Za postępem przemysłu nie podążała ówczesna wieś radziecka. Robotnicy miast nie byli należycie zaopatrzeni w płody rolne, chociaż ogólne zbiory równały się prawie zbiorom przedwojennym. Wieś radziecka konsumowała znaczną część produkcji rolnej, dostarczając do miast o połowę mniej niż przed rewolucją.

W celu uzdrowienia gospodarki rolnej, podniesienia wydajności i technicznego postępu uprawy ziemi, postanowiono zjednoczyć drobne gospodarstwa, w gospodarstwa kolektywne, zaopatrzone w najnowsze zdobycze techniki, zmechanizowane i zelektryfikowane.

Na wielkich, rzadko zaludnionych obszarach Związku Radzieckiego tylko ten system mógł dać należyte wyniki.

Kolektywizacja rozpoczęła się w r. 1927. Następowała ona na zasadzie porozumienia i pomocy ze strony państwa, które udzielało kredytów, dostarczało maszyn, inwentarza żywego itp.

W roku 1929 skolektywizowano 3,9 proc. gospodarstw tj. około 1 miliona chłopów. W 1930 r. już 23,6 proc., w 1932 r. — 52,7 itd.

W roku 1938 zaledwie 0,6 proc. całej powierzchni uprawnej pozostało w indywidualnym władaniu. Powierzchnia zasiewów w kołchozach osiągnęła **92 MILIONY HA, TJ. 99 PROC. WSZYSTKICH CHŁOPSKICH ZIEM UPRAWNYCH.**

Kryzys zbożowy, występujący w pierwszych latach po rewolucji został zlikwidowany. Zbiory wynoszące w r. 1913 — **5 MILIARDÓW PUDÓW,** wzrosły w roku 1937 **DO 7,35 MILIARDA PUDÓW.**

Wieś kołchozowa zmieniła oblicze osiedli chłopskich. Elektryfikacja, kina, kluby, szkoły, przekształciły biedną wieś Rosji carskiej, w kulturalną, nowocześnie wyposażoną wieś sowiecką.

Nie potrzeba przeprowadzać analizy dalszego postępu wsi radzieckiej. Mimo wielkich spustoszeń wojennych, zrabowania maszyn rolniczych, traktorów, koni i bydła przez Niemców, Związek Radziecki **eksportuje nadwyżki zboża, ratując ludność zniszczonych krajów Europy od klęski głodowej. Rolnictwo radzieckie, posiadające swoiste formy organizacyjne, które nie wszędzie mogą mieć zastosowanie — jest wzorem pod względem wyposażenia technicznego, kultury rolnej i nowoczesnej hodowli. (S).**

POKOJU

Kto widział surowe twarze czerwonogwardzistów uchodzących na wschód z zaciśniętymi od bólu ustami ale bez oznak paniki, musiał mimowoli wierzyć, że wrócą. Że wrócą jako zwycięzcy. Męstwo w znoszeniu klęsk jest cnotą może większą niż postawa w zwycięstwie. Zorganizowany odwrót jest większą nieraz sztuką niż zdobywanie miast. Dwudziestolecie nauki w szkołach, akademiach i koszarach nie poszło na marne. Zorganizowany odwrót połączony z aktywną obroną, nękającą i wykrwawiającą przeważające siły przeciwnika nosił w sobie **zalążki przyszłego STALINGRADU.**

Między genialnymi dalekowzrocznymi planami strategicznymi Stalina i jego generałów, a szeregowcem broniącym zaciekle Leningradu, Sewastopola, Odessy biegła wraz z rozkazami jedna myśl: **za wszelką cenę ZA CENĘ ŻYCIA WYTRWAĆ, WYGRAĆ NA CZASIE!** Wydrążyć jak największe wyrwy w szeregach wroga, jak najbardziej wyszczerbić jego broń. Nawet śmierć własna musi przynieść najeźdźcy szkody. Gastello na płonącym samolocie rzuca się na wroga i wraz z Gastello giną Niemcy. Czerwonoarmiści **jak żywe pociski rzucają się pod nieprzyjacielskie czołgi opasani wiązką granatów. Nieśmiertelna jest sława 28 panfiłowców, którzy własnym ciałem zagrodzili pancernym zagonom hitlerowskim drogę do Moskwy.**

I armia cofając się, przegrywa terytorium, wygrywa na czasie.

Czas jest potrzebny, aby zmontować wywiezione z Ukrainy, Woroneża, Rostowa, Orła tysiące kilometrów w głąb Uralu, stepów Kazachstanu, całe fabryki, żeby rusznikarz z Tuły, odlewacz luf armatnich pod Swierdłowskiem, górnik z Kuzbasu, budowniczy czołgów, monter i konstruktor mogli w gigantach fabrycznych powstających w dziewiczym terenie i tajdze Syberii dać broń frontowi, aby mogli wyrównać różnicę, dającą tak przygniatającą przewagę liczebną niemieckim samolotom i tankom. Czas jest potrzebny, ażeby zmobilizować, poduczyć, podciągnąć na linię ognia rezerwy.

Niemcy zdobyli setki tysięcy kilometrów kwadratowych ziemi ale już w pierwszych miesiącach stało się jasne, że **jeśli jeszcze nie przegrali wojny, to przegrali „BLITZKRIEG".**

A to była pierwsza **klęska.** Pierwszy rok przyniósł obronę i zwycięstwo pod Moskwą, obronę Leningradu. A był to jeszcze czas, kiedy butelka z benzyną zastępowała działa przeciwpancerne, a nieustraszone serce ludzkie eskadrę bombowców.

Zima 1942-43 przyniosła wielki przełom. Dwa i pół miesiąca broniły się kamienie rozbitych domów Stalingradu. Był to **największy triumf kunsztu wojskowego, strategii, hartu ducha, odwagi i niezłomności Armii Czerwonej. TUTAJ NAD ROSYJSKĄ WOŁGĄ ROZSTRZYGNĘŁY SIĘ LOSY LUDZKOŚCI.** Tu na przedpolach Azji uratowana została Europa. 300-tysięczna armia Paulusa zniszczona wzięta do niewoli usunięta została z drogi na Berlin.

To było zwycięstwo, jakiego nie odniosła żadna armia świata. I to był początek upadku Hitlera.

Zaczął się gigantycznych rozmiarów marsz naprzód. Ofensywa prowadzona w ciągu dwóch lat stanowi bezprzykładną epopeję w historii wojen. Mimo wściekłego oporu Niemców **Armia Czerwona szła od zwycięstwa do zwycięstwa.** Nasycone już teraz sprzętem wojennym wojsko dokonywało cudów strategii w oskrzydlaniu, otaczaniu i likwidowaniu całych odcinków frontu, budząc podziw całego świata. Wtedy w Ameryce i Anglii rozbrzmiewały peany na cześć ZSRR, który potrafił wychować sobie taką armię. Peany te były tym bardziej uzasadnione, że **Związek Radziecki**, że Armia Czerwona **walczyła wciąż z całą machiną hitlerowską** sam na sam.

W POŁOWIE 1944 ROKU CAŁA ZIEMIA RADZIECKA BYŁA WOLNA.

Ale nie darmo wszystkie ludy nasłuchiwały huku armat ze wschodu. Odkąd ZSRR dał światu Stalingrad, stał się **symbolem kraju niosącego ujarzmionym wolność.**

Armia Czerwona przekroczyła Bug. Nie było jeszcze wprawdzie drugiego frontu, ale obok żołnierza radzieckiego znalazł się sprzymierzeniec — żołnierz polski. Wychowani w tradycyjnej nienawiści, nieznający się dotychczas, zwarli się we wspólnym szyku bojowym w walce ze wspólnym wrogiem. I żołnierz polski ma temu braterstwu broni do zawdzięczenia nie tylko oręż, nie tylko naukę, ale może to co jest najcenniejsze, **bo własną krwią przypieczętowane prawdziwą żołnierską przyjaźń prostego człowieka radzieckiego.**

Wspólnie zabarwiła ich krew wody Wisły, Warty i Odry. Wspólnie zdobywali Kołobrzeg i Bałtyk, wspólnie zatknięte zostały sztandary nad pokonanym Berlinem.

I w ten sposób dane było polskiemu żołnierzowi krwią swoją pisać wspólnie z żołnierzem radzieckim jedną z najwspanialszych kart w historii tej Armii, która została stworzona przez **Lenina i Stalina** dla obrony pokoju i wolności, pierwszej armii w historii, która **przeszła cudze granice nie jako okupant, ale NOSICIEL WYZWOLENIA I OBROŃCA SUWERENNOŚCI NARODÓW.**

I dlatego 9-go maja 1945 roku na Placu Czerwonym obok żołnierzy radzieckich rzucających pod stopy Stalina sztandary hitlerowskie, znalazł się również **ŻOŁNIERZ POLSKI.**

I dziś, kiedy **Armia Czerwona** pełna chwały stoi na straży bezpieczeństwa swego kraju i pokoju świata, ma ona sprzymierzeńca w żołnierzu polskim broniącym suwerenności Polski i **pokoju Europy nad Odrą i Nysą.**

CO MÓWIĄ o ZSRR LUDZIE PRACY w Polsce

(js) **TOW. FRYSZTACKI** z kopalni „Mysłowice", czołowy rębacz i znany w całej Polsce przodownik pracy, tak mówi o swym stosunku do Związku Radzieckiego:

„Jeszcze przed wojną wielokrotnie myślałem nad tym, jak można byłoby nasze społeczeństwo zbliżyć do Związku Radzieckiego, a jego wielkie osiągnięcia, zdobyte przez zwycięską Rewolucję Październikową, uczynić naszymi osiągnięciami. Ale praca nasza i innych towarzyszy w tym kierunku napotykała na groźne represje. Toteż, gdy po tragicznym okresie okupacji nadeszło upragnione wyzwolenie przyniesione nam przez zwycięską Armię Radziecką, radość nasza była bez granic. Żołnierze radzieccy przynieśli nam wolność, a nowa rzeczywistość polska możliwość poznania się i przyjaźni.

Dzisiaj, gdy pragnienia nasze i dążenia zostały urzeczywistnione i żyjemy w ustroju, o który walczyliśmy, przyjaźń nasza do Związku Radzieckiego bardziej się pogłębia, a wśród społeczeństwa zatacza coraz szersze kręgi. Cała załoga nasza na kop. „Mysłowice" wstąpiła w szeregi Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, rozumiejąc dobrze jakie znaczenie ma przyjaźń z braterskim narodem i silnym sojusznikiem, walczącym o pokój".

✱

PANCZYK TEODOR, urzędnik administracji PFZA.

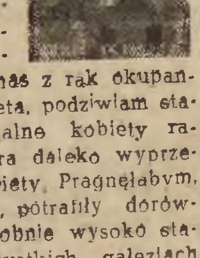
„Związek Radziecki, dzięki swemu najbardziej postępowemu ustrojowi stał się jedynym gwarantem suwerenności i niepodległości wszystkich mniejszych narodów, zagrożonych przez imperializm zachodni. Już Lenin w 1919 roku nie tylko uznał, ale uważał za konieczność przywrócenie niepodległości naszej ojczyźnie. To samo mówili Marks i Engels. Zasada ta została konsekwentnie zrealizowana przez Związek Radziecki pod wodzą Generalissimusa Stalina, który w roku 1943 oświadczył, że życzyłby sobie Polski silnej i niepodległej.

Obecne wystąpienia przedstawicieli Związku Radzieckiego, Gromyki i Wyszyńskiego na arenie międzynarodowej, świadczą o tym, że Związek Radziecki jest szermierzem walki o prawdziwy, demokratyczny, niepodzielny spokój na świecie.

(kl)

✱

TOW. BIELERT WIKTORIA ze Świętochłowic jest kierowniczką kuchni przy hucie „Florian". O Związku Radzieckim mówi w ten sposób:

„Chciałabym przede wszystkim w rocznicę Rewolucji Październikowej wyrazić wdzięczność dla Armii Czerwonej i całego narodu radzieckiego za oswobodzenie nas z rąk okupanta. Jako kobieta, podziwiam stanowisko socjalne kobiety radzieckiej, która daleko wyprzedziła inne kobiety. Pragnęłabym, abyśmy, Polki, potrafiły dorównać im i podobnie wysoko stanąć we wszystkich gałęziach pracy; być lotnikiem, inżynierem i działaczką społeczną, tak jak kobiety w ZSRR. Kobiety radzieckie pracują dla pokoju świata i zrzeszył się w 32 milionowym Związku Kobiet Antyfaszystowskich, są silne i jednomyślne. Chciałabym, aby u[illegible] nęły do pracy społecznej i walki o pokój na świecie".

(ht)

ZDOBYCZE MAS PRACUJĄCYCH w ZSRR

Rewolucja dała narodowi radzieckiemu, robotnikom i chłopom wolność i władzę. O tym mówi się często. Ale rewolucja podniosła także stopę życiową ludów Związku Radzieckiego, umożliwiła im wszechstronny rozwój społeczny, polityczny i kulturalny. O tym, niestety, mówi się mniej, a zagadnienie to jest niezmiernie ważne. W tym wzroście dobrobytu mas, w zdobyczach kulturalnych, socjalnych, które zostały osiągnięte dzięki władzy radzieckiej tkwi — jak mówi Stalin — „**siła naszej rewolucji, to ją czyni niezwyciężoną**".

Pierwszą wielką zdobyczą mas pracujących klasy robotniczej w Związku Radzieckim jest **LIKWIDACJA BEZROBOCIA W MIASTACH I ROZWARSTWIENIA CHŁOPÓW NA WSI.** W rezultacie planowej gospodarki i rozmachu budownictwa socjalistycznego Związek Radziecki nie zna kryzysów, lokautów i nie tylko nie potrzebuje rezerwowej armii bezrobotnych, lecz odczuwa stałą potrzebę coraz większej ilości rąk roboczych. Znikło dla robotnika radzieckiego widmo bezrobocia, ten największy i najstraszniejszy bicz narodów w systemie gospodarki kapitalistycznej. Bezrobocie zostało w ZSRR ostatecznie zlikwidowane w 1931 roku i odtąd ludzie radzieccy nie znają tej klęski.

W rezultacie zorganizowania gospodarki wiejskiej na zasadach kolektywizmu znikło rozwarstwienie wsi na biedotę i bogaczy. Przed Rewolucją Październikową biedota stanowiła około 60 procent ludności chłopskiej. Była ona stale wyzyskiwana przez bogaczy wiejskich, znajdowała się u nich w niewoli i zasilała szeregi bezrobotnych w miastach. Dzięki wciągnięciu tej biedoty i przytłaczającej większości średnio zamożnych chłopów do gospodarki kolektywnej podcięte zostały korzenie burżuazji wiejskiej t. zw. kułaków, a masy chłopskie, zostały uniezależnione i wyzwolone od groźby nędzy i gorzkiego losu fornalów.

PODNIESIENIE STOPY ŻYCIOWEJ NARODU—OTO DRUGA WIELKA ZDOBYCZ ROBOTNIKÓW I CHŁOPÓW W ZSRR.

Dwie drogi prowadzą do podniesienia stopy życiowej mas w warunkach gospodarki socjalistycznej: Pierwsza — to wzrost zarobków i realnej ich wartości. Druga — to wzrost świadczeń państwa na ubezpieczenia społeczne, pensje, domy wypoczynkowe, stypendia itp.

W 1924 — 25 roku fundusz płac wynosił w miliardach rubli: 3,8; w 1936 — 71,6, w 1940 — 162, a w końcu obecnej pięciolatki wynosić będzie 252 miliardy rubli. Średni roczny zarobek pracującego wzrósł od 450 rubli w r. 1924-25 do 2776 w r. 1936. W końcu nowej pięciolatki w r. 1950 będzie on wynosił 148 procent zarobku z r. 1941. Jednocześnie wielki wzrost konsumcji i stała tendencja do obniżki cen wskazują na **WZROST REALNYCH ZAROBKÓW.** Od r. 1933 — 1937 **ceny chleba obniżyły się dziewięć razy, ziemiopłodów dwa razy, mięsa, mleka i nabiału dwa i pół razy.** Niemniej jaskrawo przedstawia się wzrost **dochodów kołchozów i kołchoźników.** Np. zwykły nie wyróżniający się szczególnie niczym kołchoz „Ojczyzna Iljicza" (Kujbyszewski okręg) miał dochód (w tys. rubli) **w r. 1931 — 160, w 1932 — 269, w** 1933 — 320, w 1934 — 570, w 1935 — 980. **Praca kołchoźnika** obliczana jest w t. zw. „trudodniach" i ogólny dochód kołchozu wyrażony w pieniądzach i zbiorach dzieli się proporcjonalnie według przepracowanych trudodni. **ZE WZROSTEM DOCHODU KOŁCHOZU WZRASTA WIĘC ZAROBEK KOŁCHOŹNIKA.** W r. 1937 do 1 sierpnia kołchoźnik wspomnianego kołchozu Kozłow wyrobił 640 trudodni i **otrzymał 4480 kg. zboża, 3200 kg. ziemniaków, 1920 kg. marchwi, 1280 kg. kapusty, tyleż innych ziemiopłodów oraz 768 rubli.** Do końca roku kołchoźnik ten wyrobił jeszcze 360 trudodni.

Świadczenia państwa i **związków zawodowych na rzecz pracującego są imponujące.**

Ubezpieczenia społeczne pochłonęły w latach 1929 — 32 10083

W lutym 1947 roku odbyły się wybory do Rady Najwyższej ZSRR. Murarz Piotr Orłow, deputowany do Rady Najwyższej w momencie oddawania głosu.

miliardów rubli. Już w latach 1933 — 36 wzrosły one do 26462 miliardów. Z tej sumy 9683,7 miliarda wyniosły pensje i zapomogi, zapomogi dla kobiet ciężarnych 783,7, wydatki na domy wypoczynkowe i sanatoria — 1317,5; na pomoc lekarską — 6101,2; wydatki na dzieci ubezpieczonych — 1845,8, na budownictwo mieszkaniowe — 3056,8 miliarda rubli. Wydatki państwa i związków zawodowych na kulturalno - bytowe potrzeby pracujących wynosiły **w stosunku do płacy w 1930 roku — 31 proc., w 1935 roku — 34.5 proc. budżetu rodziny pracującego.** W absolutnych cyfrach wydatki te wzrosły **od 1.6 miliarda rubli w r. 1927-28 do 53 miliardów w r. 1940, a w r. 1950 wyniosą 106 miliardów rubli.**

> „**Nasza rewolucja jest jedyną, która nie tylko rozbiła kajdany kapitalizmu i dała ludowi wolność, ale zdołała prócz tego dać ludowi warunki materialne do dostatniego życia. Na tym polega siła naszej rewolucji, to ją czyni niezwyciężoną".** (Stalin)
>
> „**Dobra to rzecz wygnać kapitalistów, wygnać obszarników, wygnać carskich zbirów, wziąć władzę i uzyskać wolność. To rzecz bardzo dobra. Ale niestety sama tylko wolność bynajmniej nie wystarczy. Jeżeli nie starczy chleba, nie starczy masła, nie starczy wyrobów włókienniczych, mieszkania są złe, to na samej tylko wolności daleko nie zajdziesz. Aby można było żyć dobrze i radośnie trzeba dobrodziejstwo wolności politycznej uzupełnić wartościami materialnymi" — powiedział Stalin na I Zjeździe Stachanowców w r. 1936.**

OGÓLNY DOCHÓD NARODOWY, który w r. 1913 wynosił 21 miliardów rubli, w okresie pierwszej pięciolatki wzrósł do 45,5 miliarda, w drugiej pięciolatce do 96,3 miliarda rubli, w r. 1940 wyniósł 128,3 miliarda, a w r. 1950 wyniesie 177 miliardów rubli. W ogólnej sumie dochodu społecznego udział funduszu spożycia artykułów pierwszej potrzeby wzrośnie w r. 1950 do 73 procent.

Zdobycze narodu radzieckiego zapisane są w **STALINOWSKIEJ KONSTYTUCJI.** Ale tylko dopełniając paragrafy Konstytucji konkretną treścią cyfr można docenić ich doniosłość.

KONSTYTUCJA STALINOWSKA MÓWI O PRAWIE PRACUJĄCYCH DO ODPOCZYNKU.

W 1927 roku dekretem Centralnego Komitetu Wykonawczego ZSRR został wprowadzony 7-godzinny **dzień pracy.** W ten sposób zwiększył się czas robotnika, przeznaczony na odpoczynek. **Wspaniała sieć domów wypoczynkowych, sanatoriów i ściśle przestrzegane prawidło udzielania płatnych urlopów, zabezpieczają realizację tego paragrafu Konstytucji.**

KONSTYTUCJA STALINOWSKA ZAPEWNIA OBYWATELOM PRAWO DO NAUKI.

Wydatki państwa na szkolnictwo wyniosły (w milionach rubli) w r. 1913 —182, w r. 1925-26 — 559, w r. 1936 — 13.461, w r. 1937 — 18.500. Ilość uczących się w szkołach początkowych i średnich wzrosła (w tysiącach osób) od 8.025 w r. 1914 do 28.842 w r. 1936-37 i według planu w 1950 roku wyniesie 31,8 miliona osób. W szkołach wyższych uczyło się w 1914 r. — 112.000, w 1936-37 — 542.000, a według planu 1950 r. wyniesie 674.000 osób, nie licząc specjalnych szkół średnich, do których będzie uczęszczać 1.280.000 osób. Ponad 90 proc. studentów korzysta ze stypendiów państwowych i z domów akademickich. Ostatnio specjalny nacisk położono na kształcenie **fachowców, rzemieślników** i stworzono gęstą sieć internatów i zakładów naukowych, gdzie młodzież uczy się fachu. Są to t. zw. rezerwy pracy. **Nauka na wszystkich szczeblach jest bezpłatna.**

Wielkim osiągnięciem narodu radzieckiego jest **SZYBKI AWANS SPOŁECZNY LUDZI PRACY ORAZ PEŁNA ICH RÓWNOŚĆ WOBEC PRAWA, NIEZALEŻNIE OD NARODOWOŚCI, STANU MAJĄTKOWEGO, POCHODZENIA.**

Słynny rekordzista, krojczy fabryki obuwia, **Smetanin jest obecnie dyrektorem największej wytwórni obuwia „Skorochod", a rębacz Izotow jest dyrektorem trustu w Donbasie. Maria Demczenko, która osiągnęła niebywały urodzaj buraków cukrowych i rekordziśta Stachanow skierowani zostali do Akademii Przemysłowej na naukę. A Moczałowa** — pedagog i geograf, delegatka Rady Najwyższej RSFSR **jest córką małorolnego chłopa. Członek Akademii Architektury Czeczulin, jest synem robotnika zakładu budowy parowozów.** Wśród laureatów Nagrody Stalinowskiej figurują nazwiska **maszynisty Łunina, kowala Kuratowa, ślusarza Czełkanowa, kołchoźnicy Baksanowej i wielu innych.** Wśród artystów, pisarzy, rzeźbiarzy, muzyków przytłaczająca większość stanowią **synowie robotników i chłopów.**

Konstytucja ZSRR zapewnia

Młoda agronomka, Eugenia Dołgowa, uważnie obserwuje wyniki pracy przy wyhodowaniu nowej odmiany jabłek.

równe prawa wszystkim obywatelom radzieckim, a **wszelkie ograniczenia, związane z pochodzeniem i narodowością uznaje za przestępstwo** (art. 135 Konstytucji). [illegible]

Niewiele ludzi wie, że np. w szeregu stanów Ameryki Północnej obywatel, aby mieć prawo głosu musi posiadać 3000 dolarów, że pozbawieni są w wielu stanach prawa wyborczego ludzie otrzymujący zasiłki od państwa (np. bezrobotni). W Anglii z prawa głosu nie może skorzystać człowiek, który nie posiada własnego mieszkania (np. dorosłe dzieci i rodzice gospodarza mieszkania). W innych państwach — Japonia, Brazylia, Chile — wymagane jest minimum wykształcenia lub zamieszkanie w jednej miejscowości od pół roku do pięciu lat (Norwegia). Oczywiście wszystkie te ograniczenia skierowane są przeciwko klasie robotniczej, przeciwko pracującym. **Konstytucja ZSRR nie uznaje ani tych, ani podobnych ograniczeń. Zgodnie z Konstytucją Radziecką wojskowi w służbie czynnej posiadają aktywne prawa wyborcze.**

Na koniec należy wyodrębnić jedno zagadnienie — **SYTUACJĘ KOBIETY W ZSRR.**

Rewolucja zrealizowała pełne **równouprawnienie kobiet.** Kobieta za jednakową z mężczyzną pracę jednakowo jest wynagradzana. Posiada ona te same możliwości awansu społecznego, kształcenia się co i mężczyzna.

Kobiety zajmują **270 miejsc w Radzie Najwyższej ZSRR.** W radach najwyższych republik jest 1500 kobiet, w **radach miejscowych — 450.000.** Często kobiety zajmują najwyższe stanowiska państwowe. **Nadzieżda Grekowa jest przewodniczącym Rady Najwyższej Białoruskiej Republiki, przewodniczącym Prezydium Rady Najwyższej Czuwaszskiej Republiki jest Zoja Andrejewa. Nina Paradżejewa jest ministrem sprawiedliwości Republiki Turkmeńskiej.** Wśród laureatów Nagrody Stalinowskiej znajduje się [illegible] w tej liczbie 56 na[illegible] [illegible]ały [illegible]iety za różnego [illegible]aju wynalazki. **Iregina Kata[illegible]yna otrzymała Nagrodę Stalinowską za wynalezienie nowego rodzaju broni, a Jeremienko Natalia za wynalazek nowego środka wybuchowego.** Prof. Mendelowa — kierowniczka Instytutu Ochrony Macierzyństwa, to jedna z najwybitniejszych uczonych radzieckich.

Awans społeczny kobiety, jej możliwość brania udziału w życiu społecznym i politycznym państwa zabezpiecza się przez organizowanie opieki nad matką i dzieckiem. W 1913 roku punktów opieki nad matką i dzieckiem było 9. **W roku 1941 — 5803.** Wszelkie poradnie prawne, lekarskie są bezpłatne, a prawo gwarantuje kobiecie płatny urlop zdrowotny w okresie ciąży na przeciąg 63 dni, oraz **zwiększenie przydziałów żywnościowych, zwolnienie od pracy nocnej i wyjazdów służbowych.** Rozbudowana jest sieć żłóbków, które otrzymują specjalną aprowizację i opiekę lekarską. **W roku 1913 w Rosji było 19 stałych żłóbków i 343 sezonowych.** Ogólna liczba miejsc nie przewyższała kilku tysięcy. **W 1941 roku było stałych żłóbków 13.135 o 854.046** miejscach oraz **143.557** sezonowych.

Naród radziecki *jest jedną* **wielką rodziną, która nie zna i znać nie chce wyzysku, nędzy, bezrobocia i głodu. Pracuje i walczy ofiarnie, bo wie, że pracuje i walczy dla siebie, dla komunizmu.**

* * *

Kiedy słynny lotnik radziecki **W. Czkałow** po raz pierwszy przeleciał nad Biegunem Północnym i wylądował w Ameryce, otoczyli go żądni sensacji korespondenci pism amerykańskich. Jeden z korespondentów zapytał:

„Jak cenią takich ludzi jak pan w ZSRR? — Czy pan jest bogaty"?

„Tak — odpowiedział Czkałow — Jestem bardzo bogaty. Mam 170 milionów".

„Czego? Dolarów?"

„Nie — uśmiechnął się lotnik— ludzi, którzy pracują na mnie tak samo, jak ja pracuję na nich".

S. LUWICZ

Bohaterowie Związku Radzieckiego — Timuszew i Chochłow — niedawni uczestnicy wojny — studiują fizykę na Uniwersytecie Moskiewskim.

Dyscyplina i pilność — oto dewiza radzieckiej szkoły. Dzieci rozumieją to dobrze, przypatrzcie się ich twarzom.

SOIK FRANCISZEK, maszynista huty „Kościuszko":

„Zwycięstwo Rewolucji Październikowej nie tylko dało fabryki i ziemię narodom radzieckim, lecz przyczyniło się do wzrostu demokracji i siły klasy robotniczej w całym świecie. Związek Radziecki stał się gwarantem wolności narodów. Jednym z pierwszych postępków rewolucji, było potępienie ucisku carskiego i uznanie niepodległości Polski. O tym za sanacji nie chciano nam mówić.

Dzisiaj też Związek Radziecki, jak w czasie wojny i rewolucji, walczy o wolność narodów i pokój. Pokoju pragną wszyscy prości ludzie na świecie. My też pragniemy pokoju. Chcemy spokojnie pracować. To nam zabezpiecza Związek Radziecki, jego siła".

✱

KACZO[illegible] [illegible]RAI[illegible], mistrz w dziale kolejowym huty. Na oddziale tym pracuje od roku 1945. Przedtem w ciągu 25 lat pracował w kopalni w Grodźcu. Mówi on:

„Rewolucja Październikowa przywróciła wolność narodowi rosyjskiemu, który był ciemiężony przez tyle wieków. Dzięki zwycięstwu Rewolucji Październikowej, rosyjski świat pracy stał się panem swojego kraju. Robotnicy stali się właścicielami fabryk i osiągnęli wielkie zdobycze społeczne i kulturalne, chłopi stali się właścicielami ziemi. Zwycięstwo Związku Radzieckiego nad faszyzmem jest zwycięstwem całej klasy pracującej na świecie.

Związek Radziecki jest naszym przyjacielem nie tylko dlatego, że jest gwarantem naszej niepodległości przed zaborczością imperializmu — jest on takim przyjacielem, który nie szczędził krwi swojej dla obrony ludu pracującego całej Europy, a nawet całego ś[illegible] przed niemieckim faszyzmem i niewolnictwem".

✱

TOW. SMOLIŃSKA NATALIA z Katowic, pracuje w Społeczno-Obywatelskiej Lidze Kobiet. Niedawno wróciła z Belgii, gdzie po wojnie organizowała szkolnictwo polskie, a później pracowała w ambasadzie polskiej. Na wzmiankę o Związku Radzieckim, twarz jej rozpromienia się uśmiechem i z entuzjazmem opowiada o swoich spotkaniach z kobietami sowieckimi, które imponowały wszechstronnością.

„Kobieta radziecka po ukończeniu tzw. dziesięciolatki potrafi wszystko. Umie walczyć na równi z mężczyzną z bronią w ręku, umie pracować, prowadzić gospodarstwo, pływać i tańczyć, jest pełna energii i życia. Tow. Smolińska znała Belgijki, Francuzki, Angielki, lecz żadnej z nich nie może porównać z naszymi sąsiadkami ze wschodu, które nie tylko umiejętnościami, ale również dobrocią serca przewyższają inne. Kobiety radzieckie dużo pracują społecznie i są aktywnymi działaczkami w walce o pokój światowy. Kobiety polskie cenią towarzyszki radzieckie, a wraz z sympatią do nich wzrasta uznanie dla całego Związku Radzieckiego".

✱

SOBCZAK PAWEŁ, przodujący robotnik, pracuje przy budowie mostów. W lutym 1945 roku zabezpieczył 50 spawarek oraz wiele innych maszyn przed zniszczeniem. Za ofiarną pracę przy budowie mostu Poniatowskiego w Warszawie otrzymał Krzyż Zasługi od Prezydenta RP Bieruta. Robotnik ten mówi:

„Związek Radziecki jest naszym prawdziwym przyjacielem. Musi to przyznać każdy uczciwy człowiek. Związek Radziecki uzbroił w czasie wojny naszą armię, a gdy przedstawiciele naszego rządu zapytali, ile mamy płacić za to, Generalissimus Stalin odpowiedział krótko: „Za krew nie ma zapłaty". Gdy Ameryka odmówiła nam pomocy koniecznej przy odbudowie kraju, Związek Radziecki udzielił nam pożyczki w złocie na zakup najpotrzebniejszych do odbudowy urządzeń. Gdy w bieżącym roku z powodu suszy brakło nam zboża, Związek Radziecki natychmiast pospieszył nam z pomocą i dostarczył 300 tys. ton. Od Związku Radzieckiego otrzymujemy na zasadach handlowych bawełnę dla naszych fabryk włókienniczych, rudę żelazną dla naszych hut i wiele innych surowców, których nie posiadamy. Wszystko to świadczy, że Związek Radziecki jest przyjacielem, na którym zawsze możemy polegać".

✱

CO MÓWIĄ o ZSRR LUDZIE PRACY w Polsce

TOW. IGNACY PUTO włókniarz z fabryki „Pogoń" (Dietel) w Sosnowcu pochodzi z Jędrzejowa kieleckiego i ma 56 lat. Początkowo pracował jako górnik, a od 1933 roku zatrudniony jest w fabryce Dietel, obecnie Państwowe Zakłady Przemysłu Wełnianego Nr. 7 — fabr. „Pogoń" w Sosnowcu. Jest on mistrzem na oddziale przędzalni, który stale przekracza normę produkcji, w ostatnim miesiącu w 122 proc. Tow. Ignacy Puto był jednym z pionierów odbudowy zniszczonej przez okupanta fabryki.

Stwierdza on, że pierwsze 50 wagonów wełny, jakie dostarczył fabryce Związek Radziecki w roku 1945, było poważnym zasileniem, umożliwiającym uruchomienie całego zakładu. Mówi, że przyjaźń między obydwoma słowiańskimi narodami, oparta na braterstwie broni zaczyna obecnie przybierać coraz szersze rozmiary i odgrywa zasadniczą rolę w naszym życiu ekonomicznym, umożliwia nam uniezależnienie spod wyzyskującego anglosaskiego kapitału i stwarza nam suwerenność gospodarczą. (w)

✱

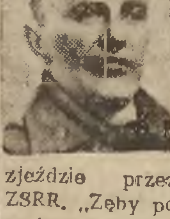
TOW. KUCHARCZYK JULIAN górnik z Będzina, urodzony w roku 1904, od 28 lat pracuje na kopalni „Zawadzki", obecnie jest nadgórnikiem. W czasie wojny pracował w konspiracji, w PPR, w jego mieszkaniu odbywały się zebrania.

„Związek Radziecki pozostał naszym najwierniejszym sprzymierzeńcem i po wojnie. Jego zdecydowane stanowisko na forum międzynarodowym zapewniło nam utrzymanie naszych granic zachodnich na Odrze i Nysie. Nasza polityka zagraniczna tak jak dziś musi się także w przyszłości opierać na sojuszu ze Związkiem Radzieckim i narodami słowiańskimi. Wszyscy robotnicy kopalni „gen. Zawadzki" rozumieją znaczenie tego sojuszu, czego dowodem jest, że w maju bież. roku cała załoga w liczbie 3 tyś. ludzi wstąpiła samorzutnie do Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej." (w)

✱

TOW. MAZUR STANISŁAW hutnik z Dąbrowy Górniczej, lat 47, pracuje w hucie Bankowej na oddziale odlewni, gdzie jest mistrzem zmiany. Tow. Mazur mówi, że cała produkcja huty umożliwiona jest dzięki dostawom rudy ze Związku Radzieckiego, które trwają od roku 1945 nieprzerwanie po dzień dzisiejszy. Tow. Mazur brał niedawno udział w ogólnopolskim zjeździe delegatów Towarzystwa Przyjaźni Polsko Radzieckiej wysłany z ramienia załogi huty, która w liczbie 5700 osób należy do Towarzystwa. Utkwiły mu w pamięci słowa wypowiedziane na zjeździe przez przedstawiciela ZSRR. „Zęby połamie ten, kto podważy się wyciągnąć wrażą dłoń po ziemie polskie, czy innego słowiańskiego narodu. Padnie i nie podniesie się już więcej tak, jak to było pod Stalingradem." (w)

✱

GMYREK MAKSYMILIAN, przodownik na piecach karbidowych, obecnie członek Rady Zakładowej.

„Bratnie narody słowiańskie Związku Radzieckiego, wyzwalając siebie spod panowania krwawego reżimu carskiego, mogły obecnie uchronić nas od całkowitej zagłady od krwawych zbirów hitlerowskich. Gdyby nie Związek Radziecki nie to zwycięstwo demokracji nie trwałoby długo, gdyż natychmiast nastąpiłaby jawna interwencja zagranicznego kapitalizmu. Dzięki sojuszowi ze Związkiem Radzieckim otrzymaliśmy nasze granice na Odrze i Nysie. Związek Radziecki jest naszym najszczerszym przyjacielem."

HUTA „BATORY"

poszukuje od zaraz

50 robotników niewykw.

DO WALCOWNI CIENKIEJ BLACHY

Wynagrodzenie według umowy zbiorowej. — Dla samotnych pracowników mieszkanie zapewnione.

4366kr

Zgłoszenia w Wydziale Personalnym

Huty „Batory" w Chorzowie Batorym

Artykuły potrzebne dla Huty „Częstochowa"

Nakrętki żel. 3/4"	sztuk	2,000
„ „ 1 1/4"	„	2,000
„ „ 5/8"	„	2,000
Ściskacze do klejenia drzewa żelazne dł. 500, 700	po	20 szt.
„ 1000, 1200	„	9 „
Mikromierze od 0-25 mm.	szt.	8
„ „ 0-50	„	5

Szczeliwo azbestowo-grafitowe 40 razy 40	kg.	400
35 „ 35	„	300
Szczeliwo konopno-łojowe na ciśn. 50 atm 50 razy 50	kg.	400
40 „ 40	„	200
25 „ 25	„	50
Suwmiarki 200 mm	szt.	6
„ 250 mm	„	6

Oferty należy składać w Wydziale Zaopatrzenia Huty „Częstochowa", Częstochowa, skr. poczt. 141

4993kr

Huta „Pokój"

ŚLĄSKIE ZAKŁADY HUTNICZE

Nowy Bytom-Gliwice Łabędy

przyjmie:

INŻYNIERÓW

w dziale: metalurgii, stalowni i budowlanym

TECHNIKÓW

RUCHOWYCH, KALKULATORÓW, ROZDZIELCZYCH na warsztaty mechaniczne REFERENTÓW do wydziału inwestycyjnego i BUDOWLANYCH

KONSTRUKTORÓW
BUCHALTERÓW
PIELĘGNIARKI

wykwalifikowane

Podania należy składać w Biurze Personalnym Huty »Pokój« w Nowym Bytomiu

4395kr

HUTA »FLORIAN«

W ŚWIETOCHŁOWICACH

POSZUKUJE OD ZARAZ:

2 techników budowlanych

2 kalkulatorów

1 inżyniera lub technika

z dużym doświadczeniem ruchowym do Działu Organizacji Kontroli

3 techników-hutników

do Biura Produkcji i Planowania

1 kierownika statystyki

technicznej z praktyką w przemyśle.

Zgłoszenia z życiorysem należy przesłać do Wydziału Personalnego Huty „Florian"

4396kr

Centralny Zarząd Przemysłu Chemicznego

zaangażuje

inżynierów
techników
organizatorów

Gliwice, ulica Sowińskiego 11. 4370kr Centr. telef. 33 81

Zjednoczenie Przemysłu Odlewniczego Kraków | Fabryka Łączników i Wyrobów Lano-Kutych

„ERNEST ERBE"

Tymczasowy Zarząd Państwowy **ZAWIERCIE**, ulica Pierackiego nr. 2

zakupi:

CIĄGNIK „Lanc-Buldog"

o mocy 45 KM — oraz

3 przyczepy 5-cio tonowe

4326k

Oferty należy składać do Działu Zaopatrzenia Fabryk

Walcownia »Renard«

Sosnowiec, ulica Niwecka 1

produkuje: tel. 617-76, 617-77, 629-76, 629-77, 629-78

Walcówkę okrągłą i kwadratową – do 13,5 mm
Stal prętową pełną okrągłą – ⌀ do 23 mm
„ „ „ kwadratową – ⌀ do 20 mm
„ „ „ płaską – ≠ do 40 mm szer. i 12 mm gr.
Stal fasonową kątową ∡ do 40 mm
Stal bijakową **Stal na hacele**
Stal na pierścienie zaciskowe

Sprzedaż wyłącznie przez Centralę Żelaza i Stali

Katowice, ulica Juliusza Ligonia 7

4328kr

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH

W CHORZOWIE III

prosi o złożenie ofert:

1) firmy montażowe dla konstrukcyj żelaznych i urządzeń maszynowych
2) firmy elektro - techniczne do nawijania silników od 1,5 do 80 kW przy 3000, 1500, 1000, 750 obr/min.
3) warsztaty samochodowe do przeprowadzania remontów samochodów ciężarowych i osobowych.

poszukuje:

stałych dostawców na opony oraz części wymienne do samochodów osobowych

marki „Mercedes", „B. M. W.", „Ford V 8", „D. K. W. 4-ro cylindrowy" i do samochodów ciężarowych.

Oferty prosimy kierować do Wydziału Zakupu P. F. Z. A. w Chorzowie. 4374kr

„PAGED"

CENTRALA **WARSZAWA**

PLAC 3 KRZYZY NR. 18

ODDZIAŁ KATOWICE

LIGONIA NR. 22 - TELEFON 350-85, 316-61

SPRZEDAŻ i SPEDYCJA MATERIAŁÓW DRZEWNYCH PRODUKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH

DESKI STOLARSKIE I BUDOWLANE
KRAWEDZIAKI, BELKI, ŁATY
WEŁNA DRZEWNA
SKLEJKA I OKLEINY
KOMPLETY SKRZYNKOWE
OPAŁ IGLASTY I LIŚCIASTY

SKŁADY: 4202g

KATOWICE, Zamkowa 20	tel. 316-61
KATOWICE, Chorzowska 65	„ 353-89
CHORZÓW, Floriańska 27	„ 402-55
SOSNOWIEC, Prez. Bieruta 45	„ 612-35
GLIWICE, Nowowiejska 29	„ 48-44
ZABRZE, Armii Ludowej 1	
BYTOM, Pułaskiego 73	„ 20-31
OPOLE, Odrodzenia 62	„ 41-07
RACIBORZ, Stalowa 4	
TARNOWSKIE GÓRY, Oświęcimska 1,	„ 367

HUTA »BOBREK«

W BOBRKU BYTOMSKIM

przyjmie

na stanowisko KIEROWNICZE do Inspekcji Maszyn

doświadczonego

technika-mechanika

obeznanego z zagadnieniami ruchu kolejowego i posiadającego dłuższą praktykę warsztatową w dziale remontu parowozów oraz do Biura Produkcji i Planowania

2 techników-hutników i 3 referentów

Zgłoszenia przyjmuje Wydział Personalny **HUTY »BOBREK«**

4372kr

Dyrekcja Lasów Państw.

OKRĘGU ŚLĄSKIEGO w BYTOMIU

ULICA WYCZÓŁKOWSKIEGO NR. 4

POSZUKUJE RUTYNOWANYCH

księgowych

pierwszeństwo mają kandydaci ze znajomością księgowości kameralnej

Warunki do omówienia na miejscu

Zgłoszenia przyjmuje Oddział Personalny Dyrekcji „L. P."

FITZNEROWSKA FABRYKA ŚRUB I NITÓW
w SIEMIANOWICACH Śl., ul. Fabryczna 14
poszukuje od zaraz:

2 techników-mechan.

z dłuższą praktyką i pełnym wykształceniem technicznym na odpowiedzialne stanowisko

wykwalifikow. druciarzy i ustawiaczy

do drutociągów z umiejętnością wykonywania narzędzi do przeciągania drutu profilowego

Zgłoszenia w dyrekcji fabryki. 4359kr

Piekarnia Mechaniczna

SPÓŁDZIELNIA PRACY I UŻYTKOWNIKÓW
Z ODP. UDZIAŁAMI w SOSNOWCU

ZAKŁAD CENTRALNY PRZY UL. KOTLARSKIEJ 2

ODDZIAŁY PRZY ULICACH:

PROSTA 4
SPÓŁDZIELCZA 8
ORLA 22
MALACHOWSKIEGO 30
DOLNA 8
HENRYKA 11
ŻYMIERSKIEGO 25

CZTERNAŚCIE SKLEPÓW SPRZEDAŻY DETALICZNEJ

Hurt i detal reglamentowanego i wolno-rynkowego PIECZYWA po najniższych cenach

436 kr

Państwowa Fabryka Związków Azotowych

w Chorzowie III

ogłasza

przetarg nieograniczony

na wykonanie przebudowy ulicy Maciejkowickiej przy P. F. Z. A. w Chorzowie III.

Podkładki ofertowe oraz informacje otrzymać można w Administracji P. F. Z. A. pokój 72. Oferty z podaniem terminu wykonania robót w zalakowanych kopertach z napisem „Oferta na wykonanie przebudowy ulicy Maciejkowickiej przy P. F. Z. A. w Chorzowie III" należy składać do dnia 29 listopada godz. 12-tej, po czym o godz. 12.30 nastąpi ich komisyjne otwarcie.

Dyrekcja P. F. Z. A. zastrzega sobie dowolny wybór oferenta, unieważnienie przetargu bez podania powodu, jak również częściowe korzystanie z oferty bez prawa roszczenia odszkodowania. 4374kr

„HUTA FERRUM" Katowice-Bogucice

zakupi:

dla samochodu ciężarowego marki „Tornykroft"

2 dętki 1125 x 20
2 obręcze o 10-ciu otworach, 1125 x 20
1 wyłącznik automatyczny (regler)
do dynamo samochodowego 12 Volt x 130 Amp.

Oferty prosimy nadesłać: **Huta Ferrum, Katowice - Bogucice,** Wydział Zaopatrzenia Technicznego.

4392kr

TYMCZASOWY ZARZĄD PAŃSTWOWY SPÓŁKI AKCYJNEJ
POLSKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU CYNKOWEGO w BĘDZINIE

HUTA »BĘDZIN«

z a k u p i

1 SILNIK

4-cylindrowy, 4-taktowy, szeregowy firmy »Stoewer« do samochodu osobowego w dobrym stanie 4410kr

Oferty należy składać do Wydziału Zaopatrzenia Hutniczego

TYMCZASOWY ZARZĄD PAŃSTWOWY SPÓŁKI AKCYJNEJ
POLSKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU CYNKOWEGO w BĘDZINIE

HUTA »BĘDZIN«

p o s z u k u j e :

1 TECHNIKA-MECHANIKA z dłuższą praktyką warsztatową do Wydziału Dozoru Maszyn
1 TECHNIKA do Biura Produkcji i Planowania
1 TECHNIKA z dłuższą praktyką do Wydziału Organizacji i Kontroli Pracy
1 TECHNIKA BUDOWLANEGO z praktyką do ruchu
1 wykwalifikowanego samodzielnego **NAWIJACZA MOTORÓW** 4410kr

Oferty należy składać wraz z życiorysem do Wydziału Personalnego

---

Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie III

przyjmie natychmiast:

inż. elektrykow, inż. mechaników, techn.-elektryków, techn.-mechaników, techn.-budowlanych, absolwentów wydz. chemicznego średnich zakładów naukowych, ślusarzy, elektromonterów, kowali, tokarzy, bednarzy, oraz robotników niewykwalifikowanych.

!

Zgłoszenia przyjmuje Wydział Personalny P. F. Z. A. w Chorzowie.
4374kr

Państwowe Zakłady Huta «Zygmunt»

w Łagiewnikach Śl.

poszukują:

inżynierów-mechaników,
inżynierów-konstruktorów,
inżyniera-metalurga,
technologów
oraz techników do planowania.

Zgłoszenia w Biurze Personalnym. Warunki pracy i płacy do omówienia na miejscu. 4368kr

---

Śląskie Zakłady Przemysłu Tłuszczowego i Chemicznego

Kołłontay-Strahl

K A T O W I C E
Brynowska 4, tel. 34957

zamienią natychmiast kilkanaście

motorów elektrycznych
na prąd o napięciu 550 Volt

na MOTORY

na prąd o napięciu 220/380 Volt

Biuro Sprzedaży Mebli Stalowych i Galanterii Metalowej
BYTOM, ul. Karola Miarki Nr. 16 - tel. 32-46

poleca najlepsze i najtańsze

WOZKI DZIECIĘCE

znanej marki „KON-KON"

Cena detaliczna: wózek „Sportowy" zł. 11.220
wózek „Auto" zł. 15.560

Do nabycia:

GLIWICE: Skład Własny Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego, ul. Zwycięstwa 57
KATOWICE: Firma „Raj Dziecięcy", ul. 3-go Maja 5
BYTOM: Firma „Pe-De-Ge", ul. Dworcowa 13
KRAKÓW: Firma „Syrena" ul. Szpitalna 11
ŁÓDŹ: Firma „Cyklosport", ul. Piotrkowska 15
„De-To-Ha" ul. Piotrkowska 81
WARSZAWA: „AZET", ul. Zgoda 1 — „Bazar Amerykański".
ul. Poznańska 21
RADOM: „Erbe", ul. 3-go Maja 5
BYDGOSZCZ: „Nowy Bazar", ul. 1-go Maja 42
POZNAŃ: „Sprzęt Domowy", ul. Mielżyńskiego 16
J. Dolski, ul. 27 Grudnia 10
GNIEZNO: Kaszyński, ul. Marsz. Stalina 34
SZCZECIN: „Dom Handlowy" Bergandy, Pl. Hołdu Pruskiego 8
SOPOTY: „Bazar Dziecięcy", ul. Stalina 766

4322kr

WOJSKOWE ZAKŁADY MOTORYZACYJNE Nr 1

w Siemianowicach Śl., przy ul. Powstańców 10

poszukują

Dyrektora Technicznego,

Techników i Konstruktorów do Wydziału Technicznego,

Techników i Konstruktorów do Wydziału Technologicznego,

Techników do Wydziału Planowania wykwalifikowanych tokarzy i wykwalifikowanych ślusarzy.

Warunki wg Umowy Zbiorowej Metalowców, a dla wysokokwalifikowanych wg umowy indywidualnej.

Zgłoszenia do Wydziału Pers. Wojskowych Zakł. Motoryzacyjnych Nr 1 4360kr

---

Zakłady Hutnicze w Trzebini 4391kr

p o s z u k u j ą

kowali
ślusarzy

zgłoszenia ustne i pisemne przyjmuje Dział Personalny Zakładów Hutniczych

---

Składy

PAŃSTWOWEGO PRZEDSIĘBIORSTWA

Składów Żelaza

W BYTOMIU, ULICA WROCŁAWSKA NR. 5

1. BĘDZIN, Kołłątaja 35
2. BIELSKO, Długa 10
3. BIAŁYSTOK, Surażska 13
4. CZĘSTOCHOWA, Kilińskiego 14-15
5. GLIWICE, Gen. Stalina 35
6. GNIEZNO, Przy Rzeźni 4
7. GDYNIA, Węglowa 26
8. CHORZÓW, Piastowska 4
9. JELENIA GÓRA, Stalina 9
10. KATOWICE, Kochanowskiego 4
11. KIELCE, Markowskiego 36 (w org.)
12. LUBLIN, Staszica 2
13. NYSA, Ujejskiego 7
14. OLSZTYN, Piastowska 13
15. PRZEMYŚL, 3-go Maja 6
16. PIOTRKÓW TRYB., Bujnowska 10
17. RADOM, Limanowskiego 9
18. SOSNOWIEC, Sienkiewicza 3
19. TARNÓW, Marszałka Focha 4
20. TORUŃ-MOKRE, Żwirowa 4
21. WŁOCŁAWEK, Karnkowskiego 49
22. ZAWIERCIE, Pierackiego 18

4373kr

Jednolite ceny sprzedaży loco skład wynoszą:

za 1 tonę żelaza prętowego **zł 12.340,--**

za 1 tonę blachy żelaznej 0,5 mm grubości **zł 39.160,--**

za 1 tonę blachy żelaznej 1 mm grubości **zł 31.940.--**

za 1 tonę blachy żelaznej 2 mm grubości **zł 28.330,--**

za 1 tonę blachy ocynkowanej 0,8 mm grubości **zł 63.040,--**

Do ceny żelaza prętowego dochodzą dopłaty za wymiar

ENERGETYKA
Katowice, pl. Wolności 3

Budowa urządzeń pomiarowych w kotłowniach. 4400kr

CENTRALA HANDLOWA

Bata

Centr. Zbytu Przem. Skórz. pod zarząd. państw. poleca we wszystkich swoich sklepach wielki wybór:

kaloszy
deszczowców
śniegowców

oraz ARTYKUŁY WŁÓKIENNICZE
Ceny urzędowo zatwierdzone 4329kr

HUTA „SOSNOWIEC"
w SOSNOWCU, ul. Nowopogońska 1

POSZUKUJE:

1 Inżyniera-technologa
1 Inżyniera-mechanika
2 Techników mechaników
1 Stenotypistkę

Oferty wraz z życiorysem i odpisami świadectw prosimy składać do Wydziału Personalnego Huty.
Reflektujemy tylko na siły fachowe. 4420kr

HUTA »POKÓJ« Gliwice

zakupi

DRUT

nawojowy emaliowany

o przekrojach 0,45, 0,50, 0,55, 0,60, 0,65, 0,70 po 15 kg. z każdego przekroju.

Pisemne oferty prosimy skierować do Technicznego Zaopatrzenia Huty Pokój Oddział Gliwice ul. Wileńska 4. (PAP)4283kr

Piątek
7
LISTOPADA
Hieronima
Wschód słońca 6.32
Zachód słońca 16.05

Mowa marsz. Stalina w Moskwie, w rocznicę Rewolucji Październikowej: „Idea równości praw i braterstwa między narodami zwyciężyła ideologię niewolnictwa i nienawiści. Teraz, gdy wojna zbliża się do zwycięskiego końca wszyscy przyznają, że naród radziecki swą pełną samozaparcia się walką ocalił cywilizację Europy od hitlerowskich barbarzyńców".

Wejście do Muzeum Sztuki w Rydze, stolicy Radzieckiej Republiki Litewskiej.

SPORT

Redaguje JÓZEF PRUTKOWSKI

★ Wielka Rewolucja Październikowa spowodowała równocześnie rewolucję w sporcie rosyjskim.

Dzisiaj każda wieś ma swoją grupę sportowców. Cały Związek Radziecki wychowuje mistrzów świata.

To oparcie sportu o najszersze masy dało fantastyczne rezultaty.

Bokserzy radzieccy są dziś najlepsi w Europie. Miażdżące zwycięstwo nad koalicją finsko-szwedzką, zdecydowany sukces w turnieju wszechsłowiańskim i zwycięstwo nad Polską, która mimo wszystko jest w czołówce europejskiej — to najlepsze dowody poziomu bokserskiego zawodników radzieckich.

Koszykarze radzieccy zwyciężyli pewnie w Pradze zdobywając mistrzostwo Europy.

Dodajmy do tego rekordy świata w pływaniu i podnoszeniu ciężarów, parę rekordów światowych mistrzyń lekkoatletycznych, wspaniałe sukcesy piłkarzy Dynama, Spartaka, Torpedo i CDKA, zwycięstwa w Anglii, Jugosławii, na Węgrzech, w Szwecji i Czechosłowacji, najwyższy poziom europejski radzieckich siatkarzy i koszykarzy, rewelacyjne wyniki motocyklowe i podnoszenie poziomu w tenisie, zwycięstwa lekkoatletów na mistrzostwach Europy i ciężkoatletów na mistrzostwach świata — i będziemy mieli, niepełny zresztą, ale imponujący obraz fantastycznego rozwoju sportu radzieckiego.

Fronton miejskiej biblioteki w Kaunas, historycznym mieście Litewskiej Republiki Radzieckiej. — Oprócz dziesiątków tysięcy tomów znajdują się tu niezwykle cenne [illegible] ty starych [illegible] i dokumentów.

Republiki ZSRR ☆

ZSRR stanowi związek równouprawnionych socjalistycznych republik radzieckich. Ten wielki potężny Związek był stworzony wolą narodów przez Lenina i Stalina. W skład ZSRR wchodzi 16 republik związkowych.

Śród nich pierwsze miejsce pod względem znaczenia zajmuje Radziecka Federacyjna Socjalistyczna Republika. Rozciąga się ona na przestrzeni 3,4 terytorium Związku Radzieckiego, od Zatoki Fińskiej na Bałtyku aż do Oceanu Spokojnego na wschodzie. Zajmuje też pierwsze miejsce wśród republik związkowych pod względem ilości mieszkańców. Na jej terytoriach mieszka ponad połowa ludności ZSRR. Oprócz Rosjan, którzy stanowią większość, w republice tej żyją liczne inne narody. Największe z nich utworzyły w ramach federacji rosyjskiej republiki, autonomiczne obwody i narodowe okręgi.

Rosyjska Federacyjna Republika zajmuje pierwsze miejsce w Związku Radzieckim jeśli chodzi o rozwój gospodarczy. Przed wojną dawała mniej więcej 2/3 całej przemysłowej i rolniczej produkcji ZSRR. W czasie wojny gdy Ukraina i Białoruś były chwilowo zajęte przez Niemców, a zakłady przemysłowe tych republik przeważnie zostały ewakuowane na wschód, rola rosyjskiej republiki w dziedzinie ogólnokrajowej gospodarki jeszcze bardziej wzrosła. W republice tej leży stolica Związku Radzieckiego — Moskwa, która jest jednocześnie i stolicą federacji rosyjskiej. Drugim z kolei co do wielkości miastem federacji rosyjskiej w ZSRR jest Leningrad — kolebka wielkiej Rewolucji Listopadowej. Jest to potężne centrum przemysłowe. W dniach oblężenia gdy Leningrad przez 900 dni odpierał ataki Niemców — ludność tego miasta nie zachwiała się ani na chwilę.

Na brzegu potężnej Wołgi leży miasto Ulianowsk dawniej Symbirsk. W mieście tym urodził się Włodzimierz Lenin, założyciel bolszewickiej partii i państwa radzieckiego.

Na połuniowym zachodzie ZSRR leży republika ukraińska radziecka. Na południu dochodzi ona do Morza Czarnego, a na zachodzie do Karpat. W gospodarce ZSRR Ukraina odgrywa role olbrzymią i zajmuje w Związku drugie miejsce pod względem ilości mieszkańców i potęgi gospodarczej za federacją rosyjską. Przed ostatnią wojną republika ukraińska dawała połowę produkcji węgla kamiennego, około 2/3 żelaza, 1 6 maszyn, około 3/4 cukru, ponad 1/5 zbiorów pszenicy. Jedna trzecia przewozów towarowych przypadała na Ukrainę. Znaczenie tych cyfr stanie się tym bardziej wymowne, gdy sobie uprzytomnimy, że Ukraina zajmuje zaledwie 1/4 powierzchni ZSRR.

Na Ukrainie są wyjątkowo pomyślne warunki dla rozwoju przemysłu. Zapasy pożytecznych kopalin znajdują się tutaj w wygodnym sąsiedztwie. Tak np. koksujący węgiel z Zagłębia Donieckiego leży stosunkowo blisko od rudy żelaznej Krzywego Rogu.

Ukraina jest najważniejszą bazą przemysłu węglowo-hutniczego Z. S. R. R., a także największym ośrodkiem budowy maszyn, chemicznego i spożywczego przemysłu. Ukraina jest jedną z zasadniczych baz żywnościowych Związku Radzieckiego. Stolicą republiki ukraińskiej jest Kijów, jedno z najstarszych i najpiękniejszych miast Związku Radzieckiego. Na zachodzie ZSRR położona jest republika białoruska i jej stolica — Mińsk. Jednym z głównych produktów rolnych jest w niej len. W ostatnich latach zaczęto eksploatować bogate złoża wolframu, molibdenu i innych rzadkich metali.

Na południowym wschodzie Azji środkowej leżą terytoria tadżyckiej republiki radzieckiej. W granicach jej wznoszą się najwyższe góry ZSRR — Pamir. Rozwija się tu uprawa bawełny i hodowla zwierząt. Stolicą republiki jest nowo powstałe miasto Stalinabad.

Kazachska republika zajmuje olbrzymie przestrzenie na równinie pomiędzy Azją środkową i Syberią. Rozmiarami swymi przewyższa wszystkie inne republiki radzieckie razem wzięte bez federacji rosyjskiej. Stolicą republiki jest Alma-Ata. W gospodarce najważniejsze miejsce zajmuje hodowla zwierząt. I w tym zakresie Kazachstan jest jednym z podstawowych ośrodków ZSRR. Dobrze rozwija się przemysł, wzrasta wydobycie cennych kopalin. Szczególnie w okresie wojny Kazachstan stał się jednym z najpotężniejszych arsenałów Czerwonej Armii.

We wschodniej części Azji środkowej leży kirgiska republika radziecka ze stolicą Frunze. Górskie pastwiska i hodowane na nich zwierzęta — oto największe bogactwo kraju. W okresie wojny pogłowie owiec i kóz w kołchozach Kirgizji wzrosło dwukrotnie. W należącej do Kirgizji części Doliny Ferganskiej znajdują się plantacje bawełny i ryżu.

W czasie wojny obsiewane powierzchnie wzrosły w Kirgizji o przeszło 100 procent. Władza radziecka zbudowała wielki przemysł rozwinęło się też górnictwo.

W północno - zachodniej części części ZSRR, pomiędzy Morzem Białym na północy i Zatoką Fińską na południu leży karelofińska republiką radziecką ze stolicą Pietrozawodskiem. Jest to kraj lasów jezior i granitu. Przemysł drzewny i papierniczy republiki posiada wszechświatowe znaczenie.

Na południowym zachodzie ZSRR leży mołdawska republika radziecka ze stolicą Kiszyniowem. Produkuje ona pszenicę i kukurydzę. Olbrzymie znaczenie posiada jej sadownictwo i produkcja winogron. Pod względem ilości winnic Mołdawia zajmuje w ZSRR pierwsze miejsce.

Na zachodzie ZSRR u brzegów Bałtyckiego Morza leży litewska republika radziecka. Jej stolicą jest miasto Wilnius. Podstawę gospodarstwa stanowi hodowla bydła. Przemysł przeważnie drzewny.

Łotewska republika radziecka jest położona nad brzegami Zatoki Ryskiej. Produkuje ona artykuły spożywcze. Dzięki rozwiniętej hodowli bydła i trzody. Stolica Łotwy — Ryga stanowi poważny ośrodek przemysłowy. Duże znaczenie dla gospodarki ZSRR posiadają dwa nie zamarzające porty Libawa i Windawa.

Między Zatoką Fińską i Ryską rozpościera się estońska republika radziecka. Bogactwem kraju jest hodowla. przeważnie bydła mlecznego. Stolicą republiki jest Talin.

Ogromnie urozmaicone pod względem krajobrazu, klimatu, sposobów prowadzenia gospodarki i charakteru mieszkańców republiki radzieckie tworzą razem potężne państwo socjalistyczne — Związek Socjalistycznych Republik Rad.

opracował JERZY KURYLUK

Bohater Związku Radzieckiego Tadgit Węgeldykow z uroczą żoną i dzieckiem na wczasach w robotniczym uzdrowisku „Arasaucz" w KIRGISKIEJ SRR.

Przed wojną wszystkie fabryki Europy razem wzięte produkowały dziennie 120 tys. łożysk kulkowych. Jest to ogółem o 20 tysięcy łożysk więcej, niż produkowała codziennie pierwsza moskiewska Fabryka Łożysk Kulkowych imienia L. Kaganowicza. W roku bieżącym w Związku Radzieckim rozwinięta została produkcja wielkogabarytowych łożysk kulkowych ważących od 700 do 1.500 kg. Mają one zastosowanie w walcarkach „Zaporożstali" i stalingradzkich zakładach „Czerwony Październik".

W górach GRUZIŃSKIEJ SRR, na wysokości 2.315 m nad poziomem morza, znajduje się kamienny obelisk.

Cmentarz zwierząt

Azerbejdżańskie muzeum przyrodniczo - historyczne wznowiło wiosną roku bieżącego prace wykopaliskowe na terenie starożytnego (z okresu czwartorzędowego) cmentarza zwierząt w Binagadach; na cmentarzu tym ekspedycja muzeum znalazła już kości i czaszki lwa jaskiniowego, hieny, tura azjatyckiego, konia i innych zwierząt prehistorycznych. Zebrano całe szkielety nosorożca prehistorycznego i byka. Znaleziono resztki nieznanej do tej pory odmiany prehistorycznego dzika. Najbliższym zadaniem ekspedycji są poszukiwania jeszcze starszych zwierząt (okresu trzeciorzędowego), które żyły dziesiątki milionów lat przed nami.

Ekspedycja będzie przeprowadzała prace wykopaliskowe również na stepie Eldaskim, gdzie niedawno znaleziono szkielety przedpotopowych zwierząt, które żyły około 25 milionów lat wstecz.

AZERBEJDŻAŃSKI pejzaż u podnórza gór Kaukazu.

1 miliard 300 milionów książek Wydawnictwa Ukrainy za 30 lat władzy radzieckiej

Ukraińska Izba Książkowa dokonała obliczeń literatury, wydanej w latach władzy radzieckiej. W republice wydano 1 miliard 300 milionów 193 tysiące egzemplarzy książek o przeszło 116 tytułach. Wśród wydanych książek wielką pozycję zajmują książki z dziedziny socjalno-ekonomicznej, literaturoznawstwa, językoznawstwa, matematyki, przyrodoznawstwa, gospodarstwa wiejskiego, techniki, medycyny. Dużo wydano również literatury pięknej i podręczników szkolnych.

Dzieła założycieli państwa radzieckiego W. Lenina i J. Stalina wydano na Ukrainie w ilości 49 milionów egzemplarzy.

Rozpowszechniono przeszło 3 miliony egzemplarzy dzieł poety narodu ukrainskiego Tarasa Szewczenki. Prawie tyleż wydano dzieł Iwana Franko, Michała Kociubińskiego, Maksyma Gorkiego, w milionach egzemplarzy wydano dzieła Puszkina, Gogola, Lwa Tołstoja i innych klasyków literatury pięknej. Poważne miejsce zajmują nowocześni pisarze radzieccy. Wydrukowano około 2 miliony egzemplarzy dzieł Majakowskiego, A. Kornieiczuka, P. Tyczyny, M. Bażana i innych.

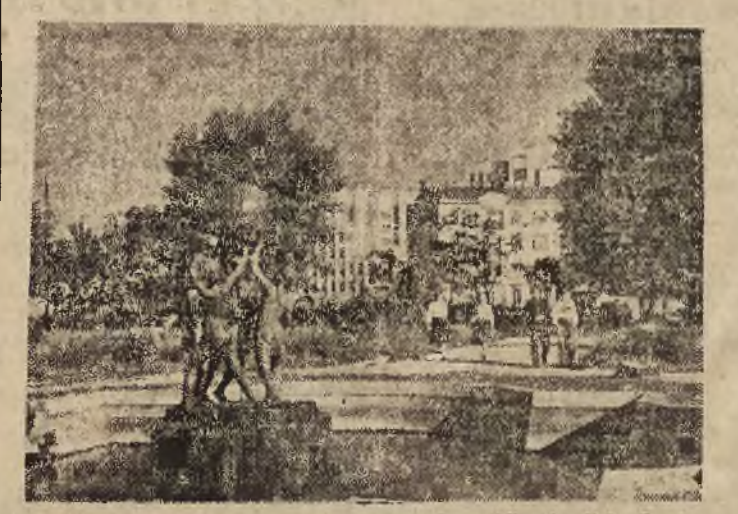

Smagłe, zgrabne dziewczęta TADŻYCKIEJ SRR, pieczołowicie pielęgnują urodzajne sady owocowe.

W roku 1941 ZSRR dostarczał tyle produkcji wielkiego przemysłu w ciągu jednego miesiąca, ile stara Rosja w ciągu całego roku 1913.

* * *

W ciągu pięciu lat powojennych same tylko Zakłady Budowy Maszyn Węglowych w ZSRR dadzą ponad 11 tys. maszyn wrębowych, 33 tys. transporterów, około 5 tysięcy elektrowozów i wiele innych maszyn. Przy końcu pięciolatki w kopalniach radzieckich będzie 3—4 krotnie więcej mechanizmów, niż przed wojną.

W Mińsku, stolicy BIAŁORUSKIEJ SRR, studenci Uniwersytetu przechadzają się w przerwach między wykładami w parku uniwersyteckim.

„Wyspa Bawełniana"

Na bezkresnych obszarach „Głodnego Stepu" (Kazachstan) rozciągają się szeroko plantacje bawełny sowchozu „Pachta-Aral". Na pięciu tysiącach hektarów odbywają się obecnie zbiory bawełny. Ze swych obfitych zbiorów gospodarstwo to słynie daleko poza granicami Kazachstanu.

„Pachta-Aral" w przekładzie z języka kazachskiego znaczy „Wyspa Bawełniana". I rzeczywiście, chociaż wielkie są plantacje sowchozu, stanowią one tylko niewielką wyspę w bezkresnych stepach.

Spokojny pejzaż podmiejskiej okolicy MOSKWY.

Kręgosłupy gigantycznych dinozaurów

Do laboratorium paleozoologii przy Instytucie Zoologii Akademii Nauk Republiki Kazachskiej przywieziono kręgosłupy gigantycznych trawożernych dinozaurów — „dziobaków"", znalezione w górnych warstwach kredowych w dorzeczu rzeki Ajat. W warstwach jurajskich Kara-Tau znaleziono kości drapieżnego dinozaura; w górnych warstwach kredowych Betpak-Dała — ogromnego skamieniałego żółwia morskiego, a w górnych warstwach pochodzenia trzeciorzędnego w rejonie kagenskim — skamieniałe żółwie lądowe nieznanego dotąd nauce typu. Wszystkie te znalezione części są obecnie badane. Do miejsc najciekawszych pod względem naukowym wykopalisk posyła się specjalne ekspedycje.

Państwowy Uniwersytet w Tartu, w ESTOŃSKIEJ SRR.

Kirgiska SRR. Fragment krajobrazu Ata - Tail.

ZIEMIA CHAKASKA

Przed osiemnastu laty na pustynnej ziemi Chakasji założono doświadczalną stację rolnictwa na gruntach nawadnianych. W ciągu tych lat stacja osiągnęła znaczne wyniki. Z pobliskich kołchozów i sowchozów często przyjeżdżają tutaj zwiedzający. Rolnicy chodzą po polach stacji i zachwycają się niezwykle bogatym w tej okolicy Syberii urodzajem.

W okresie ostatnich 10 lat pracownicy stacji zbierali nie mniej niż 10 cetnarów zboża z ha, a w roku 1944 osiągnęli rekordowe zbiory — po 6 ton pszenicy, 3.5 tony żyta, 4 tony prosa i przeszło 6 ton kukurydzy z ha. W czasach przedrewolucyjnych na polach Chakasji nigdy nie zasiewano pszenicy ozimej. Stacja zasiewa ją już szósty rok, otrzymując po 18—22 cetnary z ha.

Dużo uwagi poświęca stacja rozwojowi sadownictwa. W niedawnej przeszłości Chakasja zupełnie nie posiadała sadów. Obecnie, dzięki stacji doświadczalnej, założono je w większości kołchozów i zajmują one ogółem obszar 515 ha.

Stacja ozdobiła zielenią centrum Chakasji — Abakan i górnicze miasteczko Czernogorsk. Tysiące topoli, wyhodowanych w szkółkach stacji, upiększają obecnie ulice i parki. Około 300 tysięcy drzew srebrnej i balsamicznej topoli, amerykańskich klonów, akacji, 205 tysięcy jagodowo-owocowych sadzonek rozprowadzi w roku bieżącym stacja doświadczalna w Chakasji i poza jej granicami.

Moskiewska wieża ciśnień. Dyżurny technik T. Kałancewa, sprawdza pracę filtrów.

UZBEKISTAN

W ciągu 30 lat władzy radzieckiej gospodarka Uzbekistanu zmieniła się nie do poznania.

Poziom produkcji przemysłowej zwiększył się 70-krotnie w porównaniu z poziomem przedrewolucyjnym. Uzbekistan posiada obecnie swą własną stalownię, rozwinięty przemysł chemiczny, budowy maszyn, włókienniczy i innych gałęzi.

Przed rewolucją na każdy tysiąc mieszkańców Uzbekistanu przypadało jedynie czterech uczniów. Nie było ani jednego wyższego zakładu naukowego. Obecnie nie ma w Uzbekistanie analfabetyzmu. Zaprowadzono obowiązek powszechnego nauczania, republika posiada 37 wyższych zakładów naukowych, 45 teatrów.